

100x Jong in de Stad

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	5	De kleine versus de grote stad	82
Inleiding	6	'De' jongere in de stad: die bestaat niet	86
• Conferentie 'Jong in de Stad'	6	• 15-20-jarigen, kleine stad	86
• De interviews: 100 jongeren gezocht en gevonden	6	• 15-20-jarigen, centrumstad (excl. Gent/Antwerpen)	86
• Dit rapport	8	• 15-20-jarigen, grote stad	86
De stad 'past' jongeren	10	• 20-25-jarigen, kleine stad	86
• Mijn stad, mijn thuis	10	• 20-25-jarigen, centrumstad (excl. Gent/Antwerpen)	86
• Aanbod en netwerk	13	• 20-25-jarigen, grote stad	87
• Diversiteit	16	• Laaggeschoolde jongeren (BSO, (d)BSO, TSO)	87
• Extra troeven	17	• Hooggeschoolde jongeren (ASO, hoger onderwijs)	88
De stad 'wringt' voor jongeren? Knelpunten in de stad	22	• Allochtone meisjes/vrouwen	88
• Samenleven	22	Bijlagen	89
• Onveilig gevoel	25	• Handleiding interviewer	90
• Politie	27	• Vragenlijst 'Jong in de Stad'	92
• Maatschappelijke problemen	31	• Profielen van 100 jongeren	94
• Druk en lawaai	33	• Samenvatting van de profielen	97
• Vuil	34	Dankwoord	98
• Meer aanbod	35	Colofon	98
• Plaats in de stad	37		
De stad van de jongeren? Over mobiliteit, groen, rondhangen en ruimte	40		
• Mobiliteit	40		
• Groen	47		
• Rondhangen en ruimte	50		
• De stad als ontmoetingsruimte	53		
De stad voor de jongeren? Over vandaag en de toekomst, werken en wonen	58		
• Toekomst - zekerheid	58		
• Wonen	62		
• Werk	70		
• Onderwijs	72		
• Plannen en ambities	77		

(VOORWOORD)

HET 'WIJ'-PAD

Voor een samenleving die vergrijsd, is vergroening een oplossing, en geen probleem op zich. Die vergroening concentreert zich in onze steden, en dreigt daardoor beschouwd te worden als een probleem op zich. Te weinig opvang, geen plaats op school, meer zittenblijvers, hogere ongekwalificeerde uitstroom, jeugdwerkloosheid, radicalisering, ... Het beeld van vergroening in veel Europese steden is grijs.

“Het is beter een piraat te zijn, dan bij de zee-macht te gaan”. Het is een wat provocerende uitspraak van Steve Jobs, de man die de I-pod, I-phone en I-pad bedacht. Ik denk dat hij bedoelt dat je om nieuwe dingen te bedenken beter zelf de regels maakt, dan dat je de regels van een ander volgt.

De producten van Steve Jobs heten niet voor niks 'I'. Ze maken wie ze bedenkt, origineel. En door ze 'Ik' te noemen, creëren ze de illusie dat dat ook het geval is voor wie ze gebruikt. Miljoenen 'I's', miljoenen 'I'-apps, miljoenen gebruikers die erbij willen horen. En die, door de manier waarop ze die 'I's' gebruiken, weer kleinere gemeenschappen vormen, 'we's'.

De 'gemiddelde' jongere is een grootste gemene deler van een grote diversiteit. Onderwijs en jeugdbeleid hebben de vermoeiende opdracht om zich te richten op echte jongeren en dus niet op die gemene deler, maar op het verschil: op de 'I'. En tegelijkertijd ervoor te zorgen dat de ontplooiing van al die 'I's leidt tot een gemeenschappelijk perspectief, een gemeenschappelijke 'we'.

Ik geloof als minister van Jeugd én als Brusselselaar dat de toekomst van Europa niet ligt in de regio's, maar in de steden. Het is mijn vrees dat net in onze (grote) steden veel diverse jongeren leven met een eigen verhaal, en dat te weinig jongeren mee schrijven aan een gemeenschappelijk verhaal, om van een ik-en-zij-verhaal een wij-verhaal te maken.

Het is mijn overtuiging dat, als we Europa een toekomst willen geven, we jongeren in onze steden het geloof moeten (terug)geven dat ze samen niet alleen verhalen van het verleden moeten beluisteren, maar ook het toekomstverhaal van hun stad zelf kunnen schrijven. Dan ziet die toekomst er, doorheen het grijs van de crisis, kleurrijk en hoopvol uit.

Laat u dus leiden én inspireren door verhalen van jongeren om uw eigen stedelijk jeugdbeleid vorm te geven. Deze publicatie geeft alvast een aanzet. Maak samen de toekomst, samen meer stad!

*Pascal Smet,
Minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel*

INLEIDING

CONFERENTIE 'JONG IN DE STAD'

Op 6 maart 2013 organiseerde de afdeling Jeugd van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen de conferentie 'Jong in de Stad'. De afdeling nam dit initiatief vanuit haar dubbele opdracht om enerzijds een beleid te voeren ter ondersteuning en stimulering van het jeugdwerk, en anderzijds het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid te coördineren. Bovendien is 2013, naar aanleiding van de opmaak van het strategische meerjarenplan, een nieuw planningsjaar voor de lokale besturen. De conferentie had dan ook als doel om beleidsmakers en politici op het lokale (stedelijke) en Vlaamse niveau bijeen te brengen om elkaar te inspireren, kennis te delen en expertise op te bouwen.

Er werd bewust gekozen om jongeren tussen 15 en 25 jaar, en de problematieken en uitdagingen waarmee zij te maken krijgen, op de agenda te zetten. Wat is hun positie in onze steden? Welke kansen willen we hen bieden? Hoe kan een beleid rekening houden met hun specifieke behoeften en vragen? En hoe gaat het beleid om met problemen die opduiken?

Om dit te weten te komen, en te vertrekken vanuit hun leefwereld, werden 100 jongeren uit kleinere en grotere steden geïnterviewd. Hun kijk op de stad vandaag en in de komende jaren, hun inzichten, de problemen die zij aanhaalden, de opportuniteiten en wensen die ze benoemden in hun verhalen, vormden te basis om de conferentie 'Jong in de Stad' vorm te geven, en vind je terug in dit rapport.

DE INTERVIEWS: 100 JONGEREN GEZOCHT EN GEVONDEN

Opgroeïende jongeren beschouwen zichzelf niet meer als kind, maar evenmin als volwassene. Ze zitten in een overgangsfase, die gedomineerd wordt door de overstap naar een zelfstandig leven en de verschillende facetten daarvan: de overgang van onderwijs naar werk, het starten van een gezin, het zoeken van eigen huisvesting, ... Ze stoten tegen nieuwe grenzen en beperkingen aan, maar ontdekken ook nieuwe mogelijkheden. Jongeren ontplooiën zich als individu, doen dingen in groep, ontwikkelen zich in een samenleving en zoeken daarin hun plaats. Hoewel alle jongeren deze transitiefase delen, beleven ze die op een verschillende manier door de context waarin ze leven en de thuissituatie waarin ze zich bevinden.

Om de diversiteit van jongeren op een goeie manier aan bod te laten komen, werden voor de interviews met 100 jongeren diverse profielen opgemaakt. Op die manier komen niet alleen de jongeren die zelf in (jeugd-)beleid, politiek of maatschappelijke evoluties geïnteresseerd zijn, aan bod. Daarbij werd vertrokken van een aantal invalshoeken en bijhorende kerncijfers over de samenstelling van de groep 'jongeren in de stad' in de samenleving. De 100 profielen werden samengesteld op basis van geslacht, leeftijd, etnisch-culturele herkomst, huidig of afgerond opleidingsniveau en grootte van de stad.

Bij aanvang werd volgende verdeling vooropgesteld:

- de helft jongens, de helft meisjes.
- de helft 15-20-jarigen, de helft 20-25-jarigen.
- een derde van vreemde herkomst, twee derden niet van vreemde herkomst.
- 5 jongeren uit het buitengewoon onderwijs; 5 jongeren uit het kunstsecundair onderwijs; een evenredige vertegenwoordiging van jongeren uit het (deeltijds) beroeps-, technisch en algemeen secundair onderwijs (verderop afgekort als (d)BSO, TSO, ASO, nvdr).
- wonen in een grote stad (Gent, Antwerpen,

Brussel), een centrumstad (Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout) of een kleine stad (Aarschot, Deinze, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Knokke-Heist, Lier, Lokeren, Mol, Oudenaarde, Ronse, Sint-Truiden, Tielt, Tienen, Tongeren, Vilvoorde en Waregem).

Aan elk profiel werd een bijkomend kenmerk toegevoegd, op basis van een brainstorm over kenmerken die jongeren zouden kunnen hebben.

Aan verschillende organisaties (jeugdwerk, jeugddienst, OCMW, straathoekwerk, ...) werd gevraagd of ze tot maximum 10 profielen konden vinden in hun netwerk en of ze deze jongeren konden interviewen. Ongeveer 70 % van de jongeren werden zo bereikt. De overige jongeren werden door medewerkers van de afdeling Jeugd gezocht via persoonlijke netwerken en sociale media.

De interviews werden afgenomen in de loop van de zomer en het najaar van 2012, meestal in een omgeving die jongeren zelf kozen, of dicht bij hen in de buurt. De interviewers kregen een handleiding en vragenlijst (zie bijlage). Interviews duurden gemiddeld een 40-tal minuten en werden uitgeschreven en doorgestuurd naar de afdeling Jeugd.

Niet alle profielen waren gemakkelijk te vinden. Soms zat de leeftijdsgroep niet goed: een aantal jongeren was net iets ouder dan de vooropgestelde 25 jaar. Enkele combinaties waren heel moeilijk vindbaar. Een aantal bijkomende kenmerken zorgde voor moeilijkheden: jongeren uit het leger kregen geen toestemming om deel te nemen, een Joodse jongere vinden die wou participeren bleek niet mogelijk via onze kanalen.

We hebben wel een heel interessante verzameling van interviews die inzicht geeft in hoe de leefwereld van jongeren eruit ziet.

Hieronder een overzicht van de jongeren die uiteindelijk geïnterviewd werden:

- 55 mannen en 45 vrouwen.
- 48 15-20-jarigen en 52 20-25-jarigen (waarvan enkele iets ouder).
- 32 jongeren van vreemde herkomst.

- 3 jongeren zonder diploma, 4 jongeren uit het buitengewoon onderwijs, 28 jongeren uit het (d)BSO, 19 jongeren uit het TSO, 27 jongeren uit het ASO, 5 jongeren uit het kunstsecundair onderwijs en 14 jongeren uit het hoger onderwijs.
- 40 jongeren kwamen uit een centrumstad, 24 uit een kleinere stad met regionale uitstraling en 36 uit een van de drie grote steden.

De lijst met de uiteindelijk gerealiseerde 100 profielen en het overzicht per kenmerk is terug te vinden in de bijlage.

Het gaat om een zeer divers samengestelde groep, en hoewel bij de selectie rekening gehouden werd met een aantal kenmerken, kan deze groep jongeren niet gezien worden als een representatieve steekproef. Op basis van een of meerdere interviews, die kunnen toegewezen worden aan jongeren met een bepaald kenmerk, kunnen evenmin uitspraken gedaan worden voor heel de groep die dit kenmerk deelt.

DIT RAPPORT

Dit rapport is een verwerking van de interviews, die aan de hand van een semi-gestructureerde vragenlijst (zie bijlage) werden afgenomen.

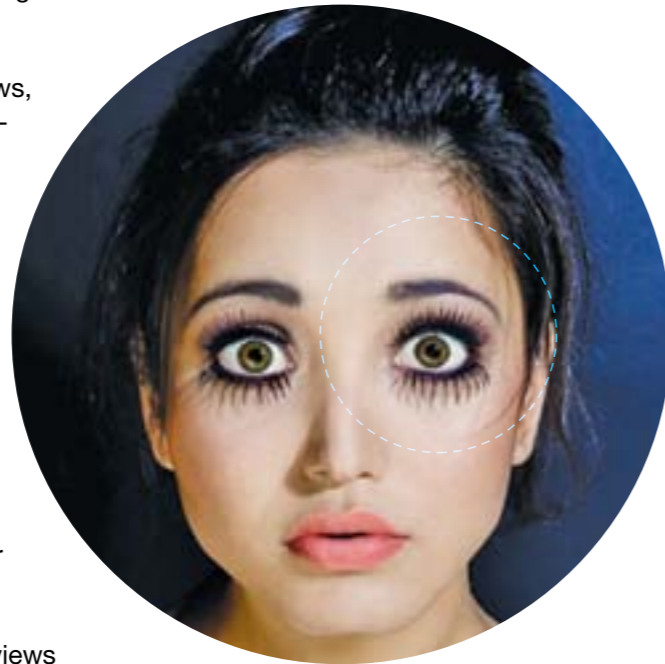
Na een grondige lezing van de interviews, kwamen een aantal thema's boven drijven: de positieve en negatieve aspecten van de stad, ruimte, mobiliteit, de vraag naar groen, wonen, werken, onderwijs, passies en engagementen. In de verschillende hoofdstukken van dit rapport komen ze aan bod. Daarbij wordt een aantal rode draden geïdentificeerd en geduid. Bovendien wordt aangegeven of de reacties en opmerkingen die over dat thema gegeven zijn toe te wijzen zijn aan deelgroepen bij de jongeren. Er is voor gekozen om niet te werken met percentages, maar eerder met begrippen als 'meer', 'vooral', ...

Het is een bewuste keuze om de interviews zoveel mogelijk voor zichzelf te laten spreken en te werken met uitgebreide sets van citaten. Daarbij werd de spreektaal zoveel als mogelijk gerespecteerd. De selectie van de citaten gebeurde tijdens het lezen van de interviews. Alles wat relevant was, werd meegenomen en geclusterd onder de betreffende thema's.

Daar waar veel jongeren over een bepaald thema spraken, is dit terug te zien in de citaten. Soms impliceert dat een opeenvolging van een aantal soortgelijke uitspraken. Het was niet altijd gemakkelijk om citaten mooi toe te wijzen aan een thema; jongeren spreken vaak over een aantal zaken tegelijkertijd in een en dezelfde zin. De ene keer kozen we ervoor om het citaat op te splitsen en op meerdere plaatsen delen ervan weer te geven. Een andere keer kozen we ervoor om het citaat te herhalen.

De lezing van de interviews en de selectie van relevante citaten blijft natuurlijk, net als in alle kwalitatieve onderzoeken, een interpretatie van een lezer.

Voor de privacy van sommige jongeren werken we, daar waar jongeren dat wensten, met fictieve voornamen.

Tijdens de interviews werd aan de jongeren gevraagd om een foto te maken, of mee te geven, die typerend was voor henzelf in de stad. Jongeren moesten zelf niet op de foto staan, het kon ook om sfeerbeelden gaan. Deze foto's illustreren dit rapport.

DE STAD 'PAST' JONGEREN

MIJN STAD, MIJN THUIS

Een groot deel van de jongeren woont graag in de stad en vindt het prettig om in de stad rond te hangen. De stad 'past' hen. Verschillende jongeren hebben een sterke band met de stad: het is hun thuisbasis, hun leven. Vooral jongeren die er 'geboren en getogen' zijn en die er dus ook hun kindertijd doorbrachten, voelen zich erg verbonden met hun stad.

Deze sterke relatie met de stad zien we bij heel diverse jongeren en lijkt los te staan van hun persoonlijke kenmerken (zoals geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, ...). Jongeren brengen veel vrije tijd door in de stad, zonder dat dat samenhangt met specifieke activiteiten, opdrachten, ...

“Ik woon heel graag in de stad. Ik ben geboren en getogen in Antwerpen, en ik ken het hier door en door. De mensen zijn hier jammer genoeg minder sociaal als vroeger. Maar 't stad blijft 't stad, dat is iets speciaals.” (Hamza, Antwerpen)

“Waterschei. Ik ben hier geboren en getogen en ik zal ook hier sterven. Dat is het. (...) Ik ken hier alles. Ik ken hier bijna iedereen die ik moet kennen. Ik ken de plaatsen. Weet ge, als ge ergens opgroeit, dan geraakt ge er gehecht aan. En dat gaat ge ook niet zomaar verlaten. Dat is normaal dat dat uw stad is, dat ge hier zult blijven ook.” (Emre, Genk)

“Gent is mijn stad. Ik ben hier geboren en getogen, zeg ik altijd. Ik kan me niet voorstellen ergens anders te wonen. Nadat ik een maand naar Turkije ben geweest, voelt het hier echt als thuiskomen. Er zijn ook veel dingen voor jongeren, al moet ik toegeven dat ik daar nog niet zo vaak aan deelgenomen heb.” (Sencan, Gent)

“Ja, ik woon wel graag in de stad. Alles is dichtbij: winkels, restaurantjes, cafés, een oprit van de autostrade, ... Er is ook altijd heel veel sfeer door die oude gebouwen,

gezellige cafés en restaurantjes. Maar toch vind ik de sfeer in Gent iets speciaals hebben. Ik kan niet goed benoemen waarom, maar ik vind het er allemaal wel veel gemoeidelijker aan toe gaan dan in Brussel of zo. Er is ook wel altijd iets te doen in Gent.” (Laura, Gent)

“Al moet ik wel zeggen dat mijn vriend weg wil uit Brussel. Hij is hier geboren en zou graag eens ergens anders wonen. Als ik de hoofdstad verlaat, zal het wel voor een andere (groot)stad zijn. Ik heb geen zin om in een of ander dorp te gaan wonen.” (Pieterjan, Brussel)

“Ik woon heel erg graag in mijn stad: Lokeren! Mijn familie is er. Mijn beste vrienden wonen en leven er. We wonen er pal in het hartje van de stad! Daar voel ik me goed, want ik ben een echte stadsmens. (...) Het is altijd heel fijn om er thuis te komen. De gezelligheid van de markt van Lokeren vind ik nergens anders. Er is altijd vanalles te doen en te beleven!” (Wolf, Lokeren)

“Ik heb ook al in Leuven en Gent gewoond en dat is super, maar oud worden wil ik in mijn eigen geboortestad waar het nog kleinschalig is en waar ik heel veel mensen - vrienden en familie - ken.” (Jan, Sint-Truiden)

“Wat ik ook erg leuk vind, is dat je binnen uw stad kunt meegroeien. Nu heb ik een huisgenote gevonden om iets deftig te kunnen huren. Dat is wel een rem voor jonge gezinnen en alleenstaanden. Maar je kan groeien in de stad. Voor alle stappen in het leven is er iets aanwezig in de stad. Als je 12 bent, ga je naar de Blaarmeersen. Daarna ga je rondhangen aan het station. Voor 17-18-jarigen is er de universiteit en het uitgaansleven. Op je 22ste kan je alleen gaan wonen. Je kan er werken. Er zijn winkels om de hoek, een zwembad, allerlei diensten. Als je 40 of 50 bent, zoals in de situatie van mijn ouders, dan is alles bij de hand. Je moet je niet afjagen om kinde-

ren overal naartoe te brengen. Je kunt de bus nemen. Dat is niet zo op de buiten. Je kan je daar niet veilig verplaatsen. Je hebt altijd een auto nodig.”

(Sander, Gent)

“Ik woon graag in Molenbeek omdat dit mijn thuis is; ik ben daar opgegroeid. Elke dag nog kan ik mensen uit mijn jeugd tegenkomen. Dat is altijd leuk, zeker als je die lang niet hebt gezien. Ik ken mijn weg ook in Molenbeek en weet hoe alles gaat. In Molenbeek heb je alles dicht bij de hand. Als je iets uit de nachtwinkel moet hebben, moet je de straat maar oversteken. Als je geen zin hebt om te koken, moet je de andere straat pakken en daar kan je een steak of pizza halen. Je hebt alles bij de hand en dat vind ik heel leuk. Er is volk. Er is ambiance. Er is veel te doen.” (Shana, Brussel)

“Ik woon heel graag in Mechelen omdat heel mijn familie er woont en je er ook veel werk-mogelijkheid hebt. Verder organiseert de stad er elke zomer leuke activiteiten voor jong en oud. En het is gewoon mijn geboortestad, dus ergens zal ik er wel altijd graag wonen.” (Siham, Mechelen)

Jongeren noemen de stad als een plaats waar veel te doen is, waar je niet ver moet gaan. Een plaats waar je vrienden en familie zijn, waar je overal geraakt en waar veel winkels zijn. Nabijheid van alles wordt het belangrijkste pluspunt van de stad genoemd.

“Zoals ik al zei: in de stad heb je alles. En dichtbij. Fijne cafeetjes waar je een keer iets kunt drinken. Daarom moet dat niet 's avonds laat zijn of zo. Het kan ook gewoon koffie of zo zijn. En winkels. En ook fijnere mensen.” (Nuran, Genk/Hasselt)

“Ik zou eigenlijk niet anders willen. Op het platteland zou ik me echt vervelen. Ik ben ook iemand die altijd in de stad heeft geleefd, van Ukkel tot Elsene en nu in Koekelberg. Dat is altijd mijn ding geweest: stad dichtbij iedereen en alles.” (Dennis, Brussel)

“Ik vind het heel aangenaam om in de stad te wonen. Alles is binnen handbereik. Zo ben ik binnen de vijf minuten aan het station of in de winkelstraat. Wanneer je snel even iets nodig hebt, hoef je maar je straat uit te lopen. Er hangt ook een heel gezellige sfeer in de stad: vele jongeren en jongvolwassenen.” (Lieve, Antwerpen)

“Ja, hier ben ik opgegroeid. Mijn vrienden, vrijetijd en mijn werk is hier.” (Danny, Deinze)

“Last but not least: rondhangen met vrienden. Leuven is daarin superleuk. Je komt altijd wel iemand tegen als je uitgaat. Mijn uitgaansbuurt blijft de Oude Markt en een paar hotspots bij de fakbars. Zelfs met de gasten die ik ken van de lagere school blijf ik op die donderdag (uitgaansdag, nvdr) in contact komen. Ik vind dat leuk, dat we dezelfde rondhangplekken blijven gebruiken.” (Ward, Leuven)

“Ja, heel graag. Ik ben er geboren en opgegroeid. Ik wil nooit weg uit Genk. Mijn man wou in Brussel gaan wonen, ik liever niet. Ik wil mijn sociaal leven niet opgeven.” (Fatiha, Genk)

“Ik heb heel mijn leven in een centrumstad gewoond, zijnde Mechelen. Ik heb er altijd graag gewoond en geleefd omdat het net groot genoeg was om alles te hebben wat

nodig was voor eten, drinken, shoppen en de nodige culturele activiteiten. Ik ben vaak laat thuis in de week en dan moet ik nog snel even naar de winkel kunnen en dat kon perfect in Mechelen. We hebben een eigen cinema - de Utopolis, theatergezelschappen en veel leuke restaurants en tavernes waar je lekker kunt eten. Sinds kort woon ik in een districtsgemeente van Antwerpen, namelijk Deurne. Hier moet ik mijn draai nog vinden en alles is hier groter want het behoort tot de grote stad Antwerpen.”

(Rachida, Mechelen)

“ Ik woon heel graag in de stad. Alles is zo dichtbij. Ik weet ook alles zijn in Sint-Truiden omdat ik hier ben opgegroeid. En er is redelijk veel te doen. Zo hebben we een cultureel centrum, een zwembad, een bowlingbaan, Zebracinema, een jeugdhuis, een wekelijkse markt. Er worden ook wel dingen georganiseerd op de markt zoals onder andere Fiesta Tropical.” *(Daphne, Sint-Truiden)*

“ Ja, ik woon heel graag in de stad. Alles is op wandelafstand. Mijn werk is op drie minuten wandelafstand. Al mijn familie woont op tien minuten wandelafstand. En de winkels – zowel kleren als voeding – zijn ook heel kortbij. Wat ook fijn is, is dat je dingen makkelijk kan combineren. Inkopen doen terwijl je de hond uitlaat en dan nog eens familie bezoeken. Ik denk dat ik enorm veel tijd bespaar door in de stad te wonen.” *(Tom, Hasselt)*

“ Ik denk dat ik eerder een stadsmens ben en ben dus wel graag in de stad, zeker in een stad zoals Antwerpen. Het is nogal handig om in de stad te leven aangezien je alles dichtbij terug kan vinden.”

(Ahmed, Antwerpen)

“ Ja, ik vind het leuk om overal te voet te kunnen geraken en steeds alles in de buurt te hebben.” *(Katrien, Tongeren)*

Voor jongeren hangt die nabijheid ook in sterke mate samen met vrijheid en onafhankelijkheid. Mogelijkheden om zich autonoom te verplaatsen worden heel vaak in eenzelfde adem met nabijheid genoemd.

“ Yep, ik woon heel graag in de stad. Alles is dichtbij. Het openbaar vervoer is goed uit-

gebouwd. Op ieder moment van de dag of week is er wel ergens een winkel open. Er is altijd wel iets te doen - heel belangrijk als je, zoals ik, vaak in het weekend werkt en dus op andere dagen van de week vrij bent.”

(Pieterjan, Brussel)

“ Ja, omdat er altijd iets te doen is - een feestje, een museumbezoek - en alles is dichtbij, dus een auto is niet nodig. Je kan er alleen op uittrekken en je zult altijd mensen ontmoeten waarmee je aan de praat kunt geraken.” *(Michael, Mechelen)*

“ Ik vind het fijn dat je overal te voet naar toe kan en dat alles in de buurt is. Ik rook bijvoorbeeld ook en ik moet nooit ver gaan om sigaretten te vinden. Of ook een café is echt kortbij. Als we 's avonds of in het weekend dan nog één of twee uur buiten mogen, dan moeten we ook echt niet ver gaan. En zo kunnen we dan ook langer op café zitten. Dus dat zijn wel veel voordelen.”

(Sammy, Hasselt)

“ Ik woon graag in de stad. Ik heb het geluk gehad om ook eens op het platteland gewoond te hebben. Daar ben je afhankelijk van verschillende factoren zoals je ouders, de diensturen van de bussen ofwel doe je alles met de fiets. Het voordeel van de stad is dat je alles dichtbij hebt.”

(Lotje, Kortrijk)

“ Heel graag. Ik doe alles te voet en met de fiets. Ik woon echt in de stad, en vind dat een voordeel op vrienden uit randgemeentes, die vaak de auto moeten nemen. Mechelen is geen grote stad, dus je hebt ook alles vlakbij.” *(Willem, Mechelen)*

“ Het is makkelijk dat alles op wandel- of fietsafstand bereikbaar is. En de stad is zo dynamisch, daar kan ik echt van genieten.”

(Lieve, Antwerpen)

“ In Leuven is alles binnen handbereik. Je bent overal dadelijk bij winkels, cinema's, uitgaansplekken. Bij ons uitgaan is nog het gemakkelijkste. We hoeven geen BOB te zijn omdat ons huis op stapafstand is. Mijn vrienden komen bij mij crashen omdat zij niet meer thuis geraken. Dat is een van de leukste dingen. Wie in een stad woont, kan

gemakkelijker sociale contacten leggen.”

(Ward, Leuven)

Jongeren met een beperking voelen die onafhankelijkheid en de opportuniteiten om zich te verplaatsen, in combinatie met de nabijheid van dingen, als een noodzakelijkheid aan.

“ Ik woon graag in de stad omdat alles in de buurt is. Dat is voor mij heel belangrijk omdat ik in een rolstoel zit waardoor ik niet zo mobiel ben.” *(Reinhart, Hasselt)*

“ Eigenlijk niet nee. Ik hou enorm van het groen en van de rust. Ik ga dan ook regelmatig met mijn vriendin 'op de buiten' wandelen. Maar natuurlijk heb ik er wel al over nagedacht dat de kans bestaat dat ik slechtziend blijf, en dan zou het wel gemakkelijker zijn om in een stad te blijven wonen. Als je anders een auto moet nemen om ergens naar toe te gaan, zou dat voor grote problemen zorgen. Dan moet ik telkens een beroep doen op iemand anders.” *(Jeroen, Tongeren)*

AANBOD EN NETWERK

In bovenstaande citaten viel al te lezen dat er heel veel te doen is in de stad en dat het grote aanbod van activiteiten een grote meerwaarde is van de stad. Vooral jongeren uit de grote steden (Gent, Antwerpen, Brussel) en een aantal centrumsteden wijzen hierop. Jongeren krijgen een uitgebreide waaier aan keuzes, kunnen op ontdekking gaan, ... Ze wijzen op het feit dat er beweging is in de stad, dat er 'leven' is. En ze houden van de gezellige drukte.

“ Er is hier altijd leven, dag en nacht. Je moet niet alles op voorhand plannen enzo.” *(Maarten, Gent)*

“ Het interessante aan de stad is dat je variëteit hebt. Je kan hier zoveel verschillende dingen doen. Elke dag is als een grote workshop: wil je voetballen, basketten, noem maar op: je vindt het direct.” *(Hamza, Antwerpen)*

“ Ik woon heel graag in een stad. Lier is eigenlijk te klein. Ik heb graag dat er veel om mij heen gebeurt, zonder dat iemand mij constant herkent. Ik wil ook constant nieuwe dingen ontdekken. In Brussel kwam ik dat vaak tegen, dat ik in nieuwe wijken kwam omdat ik de weg kwijt was. Je ontdekt zo ook nieuwe winkels en zo. De stad blijft verrassen; je moet haar leren ontdekken. Bijvoorbeeld als vrienden op bezoek kwamen in Brussel, zeiden ze na een dag: 'Brussel is vuil en grauw'. Maar er zijn veel leuke plekken te ontdekken, zoals Parking 58, die ze nu wel gesloten hebben. Je moet er verliefd op worden. En in België is het gemakkelijk om snel uit de stad en in een dorp te zitten, maar dat moet voor mij niet te lang. In de dorpen zijn ook geen Aziatische winkels en exotische restaurants en zo. In de stad kan je alles eten.” *(Ines, Lier)*

“ Wat leuk is, is dat alles dichtbij is. Je kan gewoon de metro nemen. Je bent nooit echt lang onderweg door het openbaar vervoer. De parken zijn vaak open, dus je kan gratis naar activiteiten, je hebt er geen geld voor nodig. Dus als je geen geld hebt, kan je toch met de kinderen naar het park en de speeltuin gaan. Er zijn veel dingen te doen en er is altijd iets te zien.” *(Jasmina, Brussel)*

“Ik vind het geweldig dat de stad een heleboel te bieden heeft. Dat ervaar ik veel minder in Ranst. Een stad heeft een groot aanbod en daar vind ik plekken die bij mezelf passen. Een voorbeeld hiervan is Galerie De Zwarte Panter in Antwerpen.”

(Timur, Ranst)

“Ik woon heel graag in Antwerpen. Ik vind het fijn dat er hier veel culturele zaken zijn, zowel laag- als hoogdrempelig. Ik ga enorm graag naar een straatfeest, maar ik kan ook echt genieten van een avondje opera en dat kan hier gewoon allemaal. Er is echt ontzettend veel te doen! Ook de Zomer van Antwerpen is zo'n goed initiatief.”

(Lieve, Antwerpen)

“Ik hou van Antwerpen omdat er altijd iets te beleven valt. Antwerpen leeft ook echt. En zoveel culturen samen; je ziet allemaal verschillende nationaliteiten. Dat heb ik gewoon graag van Antwerpen. Antwerpen is ook echt een modestad. Ik heb onlangs de casting doorstaan voor Chanel als make-up artieste. Chanel heeft ook echt te maken met Antwerpen omdat de hoofdvisagist van Chanel in Antwerpen woont, Peter Philips is dat. Dus ik ben heel vereerd om mee te doen met Chanel.”

(Aisha, Antwerpen)

“Ik vind het altijd leuk als musea gratis of goedkoop zijn voor jongeren. Ik denk dat in Museum M een verdieping gratis is voor jongeren. En de rest is ook niet zo duur, dus dat is wel fijn. Voor de rest zijn er wel weinig grote musea. Een fotografiemuseum in de stad zou ik persoonlijk heel leuk vinden. Er mag wel wat cultuur bij.”

(Jirka, Leuven)

“Leuk vind ik dat er in een stad meer kunst is dan een in dorp. Zo staan er bijvoorbeeld altijd andere dingen op de kleine ring. Soms ook wel echt stomme dingen, maar de olifantjes die er nu staan zijn best wel leuk.”

(Cynthia, Hasselt)

“Internet overal! Er gebeurt zoveel tegelijkertijd. Voor een avond zijn er meer dan dertig mogelijkheden, zoveel culturele activiteiten. Het dwingt je tot het maken van duidelijke keuzes.”

(Vincent, Antwerpen)

“De weekends zijn heel open. Wat ik dan doe, is afhankelijk van wat er te doen is:

soms met vrienden, dingen die te doen zijn in de stad, ... Ik hou wel van die evenementen, rommelmarkt of buurtfeest of zo. Auto-loze zondag, bijvoorbeeld, dat vind ik wel tof om te doen. Ik heb het gevoel dat de stad leeft op dat moment. Wat heb ik allemaal al niet gedaan in de stad: winkelen, dokter, buurtfeesten, cafés (zowel dance als folk). Ik heb er gewerkt, ben naar de opening van de stadshal geweest, heb semipolitieke stadsevenementen bezocht. Ik heb campagne gevoerd, affiches geplakt, ben naar de opera geweest. Cultuur hebben is het voordeel van de stad. Je kan naar debatten. Ik heb er met vrienden afgesproken, ben in het park geweest, ... Niet alleen het aanbod, maar wat je kan beleven... Je hebt parken, winkels, duurzame recreatie, cultuur (hoog en laag), werk – Gent scoort op veel van die lijstjes goed. En een drive in de stad! Ze willen het beter. We zoeken naar wat beter kan. Er worden nieuwe dingen uitgetest. Het is niet van zeggen 'tis goed zoals het is'; we weten dat er problemen zijn. Neem bijvoorbeeld die koffiebar aan de Dampoort: dat is wat de buurt nodig heeft, wat sceptische mensen over de streep trekt om de buurt te verkennen. Die prikkels, die drive is tof!”

“In de vakantie ga ik vooral naar Antwerpen stad en de evenementen van de Zomer van Antwerpen. Zoals de openluchtfilm aan de Kaaieren, daar wou ik heel graag eens naar toe maar ik had telkens geen tijd. Maar ik vind dat wel heel leuk, heel gezellig. Ook de Zomerbar. Er is zoveel te doen. Ik hou van Antwerpen omdat er altijd iets te beleven valt. Antwerpen leeft ook echt.”

(Aisha, Antwerpen)

“De stad heeft een levendige sfeer. Er is altijd wel iets te beleven in de stad. Je komt er altijd nieuwe verrassingen tegen, zoals bijvoorbeeld gezellige bars waar je nooit eerder van gehoord hebt. De stad kent een dynamische sfeer. De brede waaier aan activiteiten, op elk moment van de dag kan je je wel bezig houden in de stad: een lekkere koffie drinken, een kleine snack eten of uitgebreid dineren, winkelen, ... In de stad is er voor elk wat wils. Er worden in de stad tal van activiteiten georganiseerd. Zo was vorig jaar Antwerpen de Europese jongeren-

hoofdstad. Hierbij werden er verschillende feestjes en workshops georganiseerd waar zowel lokale jongeren als toeristen terecht konden.”

(Ahmed, Antwerpen)

Toch merk je dat jongeren ook af en toe nood hebben aan rust(plekken) in de stad. In het hoofdstuk over mobiliteit, groen en ruimte gaan we verder in op die vraag naar rust.

“Ja, eigenlijk wel. Alles is dichtbij, dat vind ik heel leuk. Wat ik ook positief vind, is dat er ook rustige plekken te vinden zijn in de stad. Daar ben ik graag.”

(Eline, Gent)

Die nabijheid vertaalt zich ook naar het sociaal netwerk. Het feit dat vrienden en familie dichtbij en goed bereikbaar zijn, is belangrijk voor jongeren. Men kent er veel mensen. Opvallend is dat die nabijheid van familie en goeie vrienden als sterkte van de stad meer genoemd wordt door allochtone jongeren en laaggeschoolde jongeren.

“Ik zou niet graag verhuizen. Dan zou ik helemaal opnieuw moeten beginnen: nieuwe woning zoeken, nieuwe vriendinnen leren kennen. Ik ben hier geboren en opgegroeid. Ik ben het hier gewoon. Als ik naar de bakker ga, dan kent iedereen mij.”

(Jasmina, Brussel)

“Ja, omdat ik hier veel mensen ken en dat is voor mij wel belangrijk. Ik denk dat dat eigenlijk de voornaamste reden is.”

(Folke, Oudenaarde)

“De meeste van mijn vrienden wonen ook in de stad, dus ik ben altijd snel bij iemand.”

(Trecyllia, Tienen)

“Ja, omdat ik er veel volk ken. Tegelijk krijg je het stedelijk gevoel, maar het is toch klein genoeg om veel mensen te kennen en dat is tof. Als er iets te doen is, hoef je niet af te spreken. Er is altijd wel iemand die je kent.”

(Sander, Mechelen)

“Met de mensen die nog niet besmet zijn met het virus dat hen asociaal maakt, kan je nog gewoon een babbeltje doen. Als je hier geboren bent, ken je iedereen en kan je overal naartoe.”

(Hamza, Antwerpen)

“Ik woon heel graag in de stad. En die stad is natuurlijk Gent, niet Antwerpen of Brussel. Ik woon graag in Gent. Ik heb twaalf jaar in Neigem gewoond, een landelijke gemeente. Er is niets. Je kan niet buitenstappen en iets doen, niet zomaar afspreken met vrienden. Hier is alles in de buurt. Vrienden zijn op minimale fietsafstand om af te spreken. Op 20 minuten fietsen heb je zowat alle uithoeken van de stadskern bereikt.”

(Sander, Gent)

Daarnaast geeft de stad ook een heleboel opportuniteiten om je sociaal netwerk uit te breiden. Het is een sociale omgeving waar je veel contacten kan leggen en mensen kan ontmoeten.

“Je vrienden zijn ook altijd in de buurt als je in de stad woont en je maakt er ook heel gemakkelijk nieuwe vrienden. Je moet gewoon op een plek gaan zitten waar jongeren zijn en dan spreken ze je wel zelf aan. In een dorp is dat al veel moeilijker, want daar hangen de jongeren veel minder rond op bepaalde plaatsen.”

(Sammy, Hasselt)

“Het leuke aan de stad is de sfeer. Zeker als je een beetje thuis bent in de caféwereld en veel sociale contacten hebt, is dat heel tof en gezellig.”

(Yasmien, Mechelen)

“Vooral het sociale aspect van het stadsleven vind ik leuk. Ik ben niet graag alleen. Ik ben liever met mensen samen, en waar dat dan is, maakt niet veel uit.”

(Vincent, Antwerpen)

“Je ontmoet mensen die je inspireren en die staan er ook gewoon. Daaraan zie je dat dat ook maar gewoon mensen met hun eigen problemen zijn.”

(Steven, Antwerpen)

“Ik vind het ook wel iets speciaal hebben, in de stad wonen. Je bent veel meer anoniem dan als je op het platteland woont, maar toch maak je deel uit van een grote groep mensen in de stad.”

(Kevin, Tongeren)

DIVERSITEIT

In een stad leren mensen met verschillende achtergronden elkaar kennen, waardoor diversiteit en samenleven aan bod komen. De mix van mensen in de stad is groter. Daardoor hebben jongeren meer de kans om zichzelf te zijn en zich creatief te uiten. Jongeren met heel verschillende profielen vertellen hier iets over.

“Tuurlijk, het is de hoofdstad van heel Europa! Het is een stad met verschillende culturen. Ik wil niet enkel Belgen rond mij, want ik ben zelf Albanees. Ik vind het leuk dat je leeft met verschillende culturen.”
(Bekime, Brussel)

“In de stad heb je ook verschillende mensen, met verschillende stijlen, van verschillende afkomst. Er is veel diversiteit en dat vind ik wel tof. Ik vind het heel interessant om met buitenlanders te praten, en ze zijn meestal ook heel open. De dorps mentaliteit ligt me niet zo, en je vindt er vaak maar één soort mensen: de gegoede middenklasse die met hun perfecte gezinnetjes op het platteland willen wonen.” *(Jirka, Leuven)*

“Wat de stad mij het meest heeft bijgebracht is de multiculturaliteit. Bijvoorbeeld, in mijn straat zijn we met kweenie hoeveel nationaliteiten en dat creëert een ambiance en je leert ook veel meer bij over cultuur.”
(Dennis, Brussel)

“Maar ergens hou ik ook wel van de vibes die in de steden zijn. Nu niet in Tongeren, maar wel in de grotere steden zoals Brussel en Amsterdam. Ik heb het gevoel dat daar ook meer verdraagzaamheid is. Ik weet het niet... Misschien juist omdat mensen minder contact hebben met elkaar en meer op zichzelf zijn? Ze moeien zich ook minder en ik ben wel graag op mezelf.”
(Jeroen, Tongeren)

“De stad heeft ook wel altijd iets alternatiefs. Niet alleen Hasselt, maar ik heb ook in Leuven of in Luik gezeten, en alternatieve mensen vind je overal en meestal wel op dezelfde plaatsjes. Sowieso in de kraakpanden, in de buurt van het station, vaak ook aan de randen van de parken. Het is nooit moeilijk om andere alternatievelingen op te sporen.

Het is ook wel leuk dat Hasselt een kunstschool heeft. Daar vind je ook vaak toffe mensen.” *(Zora, Hasselt)*

“Wat ik ook tof vind aan Gent, is dat er heel veel creatieve mensen wonen. Ik denk ook wel dat je in Gent heel veel kansen krijgt. Hoeveel bekende mensen zijn wel niet van Gent? In Gent krijg je veel kansen. Ook het multiculturele in de stad vind ik positief. Ik heb zelf in een multiculturele wijk in Gent gewoond en dat was superleuk.”
(Benjamien, Gent)

“Ik kom van een dorp. Ik haatte het daar. Iedereen bekeek u raar en iedereen babbelde over iedereen. Ik was vroeger veel extremer dan ik nu ben. Ook in mijn kleren. Nu heb ik al minder piercings en let ik wel op wat ik draag als ik ga werken enzo. Ik vind kleren ook niet meer zo belangrijk, maar als tiener wou ik echt uitstralen waar ik mee bezig was en deed ik vaak expres rare dingen aan enzo. Natuurlijk is dat er ergens een beetje om vragen, maar aan de andere kant moet je mensen daarom nog niet vies bekijken of doen alsof ze gevaarlijk zijn. In de stad kan dat veel meer. Dat vind ik wel fijn. Er is ook veel meer te doen. Ook overdag. Ik kan me niet voorstellen dat ik mijn tijd, nu ik werkzoekende ben, zou rond krijgen in een dorp. Alles is hier ook later open enzo. En als je een beetje je best doet, kan je hier ook rust en groen vinden.” *(Els, Gent)*

“Ik zou niet in een dorp willen wonen. Daar bekijkt iedereen u zo. Zeker als je er anders uitziet of zo. Ik zou er niet tegen kunnen. Bij ons is iedereen van ergens anders. Dat is normaal. Ik was eens in West-Vlaanderen en toen droeg ik nog een hoofddoek. Ze keken echt alsof ze een UFO gezien hadden en de kassierster was echt niet vriendelijk. Dat zou je hier niet moeten proberen. In de stad is er meer leven. Mensen in de stad zijn meestal meer verdraagzaam. Ze zijn wat meer gewend. Er zijn ook meer soorten scholen en betere scholen dan op den buiten. Ik kom ook speciaal naar hier omdat het hier beter is. Dat is belangrijk als je werk zoekt. Sommige scholen hebben echt wel een slechte naam.”
(Nuran, Genk/Hasselt)

“Er zijn heel veel mensen, heel veel culturen, heel veel diversiteit. Er is altijd wel iets te doen, altijd wel iets aan de hand of politiek die voorbij komt rijden. Het is levendig. Ik heb ook veel vrienden in de stad, veel potentiële klanten. Alles is dichtbij. Ik weet niet, what's not to like?” *(Steven, Antwerpen)*

“Leuven is een rustige stad. Er is toch voldoende intercultureel gevoel. We komen natuurlijk vaak de cursisten (Nederlands voor anderstaligen in een Centrum voor Basis-educatie, nvdr) van ons ma tegen. Er zijn ook veel Erasmusstudenten in Leuven, dus voor die interesse kom ik wel aan de bak. Het lukt me vrij gemakkelijk om Spaanssprekenden te vinden. Want ik wil mijn spreekniveau van Spaans onderhouden.” *(Ward, Leuven)*

“Antwerpen is een mengeling van jong en oud, allochtoon en autochtoon, rijk en arm en die mix vind ik wel heel interessant.”
(Lieve, Antwerpen)

“Mijn ouders hebben altijd in de stad Antwerpen gewoond. Antwerpen voelt dan ook als mijn thuis. Mijn vader woont in een wijk (vlakbij Berchem station) waar veel Turkse en Marokkaanse mensen wonen. Mijn moeder woonde vroeger in een wijk met veel Joodse mensen. Door de multiculturaliteit lijkt je soms wel op vakantie in je eigen stad. Nu woont mijn moeder net buiten de Singel. Deze buurt voelt voor mij goed aan.”
(Margot, Antwerpen)

“En zoveel culturen samen. Je ziet allemaal verschillende nationaliteiten. Dat heb ik echt graag van Antwerpen.”
(Aisha, Antwerpen)

“Samenvloeiing van verschillende culturen. Mensen van verschillende delen van de wereld komen samen in de steden.” *(Ahmed, Antwerpen)*

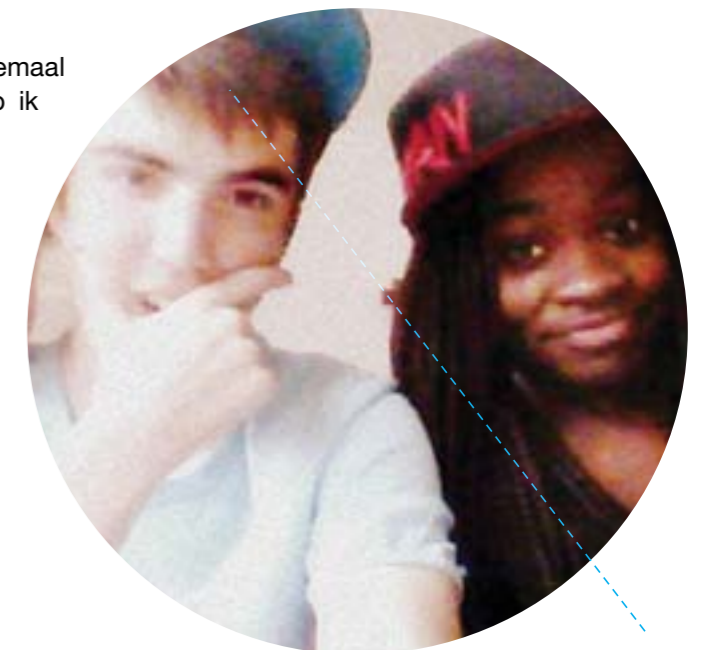
EXTRA TROEVEN

Hierboven kwam een aantal belangrijke pluspunten, die allemaal eerder ruim omschreven werden, van leven in de stad aan bod. Jongeren gingen in de interviews echter ook in op een aantal heel specifieke zaken, die we hier bundelen onder de noemer 'extra troeven'.

Wat in dit stuk eigenlijk ook zou thuishoren, is het sterk uitgebouwde openbaar vervoer als belangrijke troef voor jongeren van de stad. Maar omdat jongeren veel bedenkingen maken over openbaar vervoer, en het in verband brengen met andere mobiliteitsgerelateerde zaken, hebben we alle citaten over het openbaar vervoer gebundeld en opgenomen in het stuk over mobiliteit.

Een eerste extra troef waar heel wat jongeren iets over vertellen, zijn de (stads)festivals en grote evenementen die veelal in de zomer door de stad worden georganiseerd. Festivals bezoeken is een belangrijke reden om af te zakken naar andere steden. De kleine stadsfestivals brengen jongeren samen en worden gesmaakt, vooral bij de 15- tot 20-jarigen.

“Ik kijk zo meer uit naar festivals en concerten. Dat zijn meestal de hoogtepunten van een jaar. Positief aan de stad – vind ik – is dat er veel te doen is: festivals, concerten.”
(Jens, Kortrijk)

“Er zijn veel festivalletjes. Ik denk omdat Leuven een studentenstad is dat er hier vrij veel nieuw en jong en alternatief cultuuraanbod is. Ook het totaal aanbod van cultuur is in Leuven voldoende; maar daar lopen we achter op de grootsteden.”

(Ward, Leuven)

“Ik ga buiten mijn stad voor feestjes, festivals, school en om vrienden te bezoeken.”

(Evelien, Mechelen)

“Ik vind Pole Pole op de Gentse Feesten de tofste plek! Het is er leuke muziek en een aangename sfeer.”

(Onur, Gent)

“Als we de stad verlaten, is het meestal om naar optredens of festivals te gaan.”

(Kevin, Tongeren)

“En voor festivals maak ik ook de verplaatsing: naar Antwerpen voor Laundry Day, naar Hasselt voor Pukkelpop, naar Wilrijk voor Wilrock. Maar als er niet speciaal iets groots te doen is niet.”

(Vincent, Mechelen)

“De festivals in de zomer zijn ook altijd leuk.”

(Yoko, Mechelen)

“Afgelopen weken heb ik mijn vakantiewerk hier gedaan, geshopt, naar de plaatselijke festivals geweest. De sfeer is er geweldig.”

(Silvie, Mechelen)

“Ik ga proberen geld opzij te zetten om naar festivals te gaan en allerlei verschillende dingen die er dan ook te doen zijn. En ja, ook veel weggaan zie ik wel zitten.”

(Robin, Oudenaarde)

“Voor de rest ga ik nog wel naar festivals en naar het buitenland om te wandelen want dat doe ik heel graag.”

(Zora, Hasselt)

“Me uitleven en feesten. En naar veel festivals gaan.”

(Joshua, Gent)

“En tijdens de zomermaanden is er elk weekend wel iets te doen in de stad, zoals festivals en evenementen.”

(Trecyllia, Tienen)

“De festivals in de zomer zijn ook altijd leuk.”

(Yoko, Mechelen)

“De evenementen en festivals tijdens de zomermaanden zijn ook heel plezant. Soms is het me wel wat te druk. Tijdens die festivals heb je heel veel lawaaioverlast en is het moeilijk om in slaap te geraken met al die muziek.”

(Trecyllia, Tienen)

Oude gebouwen maken de sfeer van de stad en dat weten ook de jongeren te waarderen. Verschillende jongeren noemen dit als pluspunt van de stad.

“Cultuur vooral, behalve nu onze stad met al die nieuwe werken en zo. Maar ik vind de oude gebouwen die er staan toch cultuur. En vooral... er zijn plekken waar ge iets kunt doen met vrienden en zo, in de plaats van als ge bij u thuis afspreekt, en ge loopt dan rond. Er valt iets te beleven in de stad.”

(Joshua, Gent)

“In Gent begin ik wel meer en meer het centrum te appreciëren. Ik ben iemand die cultuur en mooie oude gebouwen belangrijk vindt en die vind je daar zeker terug. Als ik op reis ga, ga ik ook op zoek naar oude en mooie gebouwen. Het is iets dat mij aanspreekt.”

(Benjamien, Gent)

“In de stad heb je ook veel om te zien. De vele monumenten en de mooie gebouwen maken het aangenaam om in de stad rond te wandelen.”

(Ahmed, Antwerpen)

“De monumenten en oude huizen. Dat zijn zaken die wij niet meer zo erkennen, maar die wel toeristen van over de hele wereld aantrekken. Die authenticiteit moet blijven. Toeristen zorgen voor inkomsten en ambiance. Het is altijd fijn om toeristen de weg te wijzen, en dan kom je ook iets meer te weten waarvan zij komen. En wie weet waar eindigt dat.”

(Hamza, Antwerpen)

“Wat ik zeker zou behouden, zijn de gezellige cafeetjes en de mooie oudere gebouwen die Mechelen zo mooi opfleuren. Als je op de Grote Markt even rondkijkt, word je omsingeld door mooie gebouwen die de stad nog aangenamer maken. Dat mag zeker niet verloren gaan.”

(Karen, Mechelen)

“Sommige stukken van de stad hebben ook mooi erfgoed, wat hen wel karakter geeft.”

Momenteel is men ook bezig met het bovenhalen van oude kanaaltjes overal in de stad, wat wel een leuke sfeer geeft en de geschiedenis van de stad naar boven brengt. Dat vind ik wel een tof initiatief.”

(Jana, Mechelen)

“De oude gebouwen behouden, dat zou ik doen. En de kerk renoveren en het gemeentehuis, maar daar zijn ze ook met bezig. Parkeerplaatsen zou ik niet meer uitbreiden. Ik zou ook geen oude gebouwen laten verdwijnen. Eigenlijk zou ik weinig veranderen. Een beetje de authenticiteit behouden.”

(Jasper, Oudenaarde)

“Er zijn veel museums: het Fotografiemuseum, het Museum voor Schone Kunsten, het Scheepvaartmuseum, ... Cartoons (filmhuis, nvdr) is ook heel leuk. Dat is allemaal zo leuk, dat je dat gewoon kan bezoeken. Het is ook zo verschillend. Er zijn moderne plaatsen, maar ook historische plaatsen. Zelfs de Meir is al een bezienswaardigheid. Als mijn familie hier komt, vinden ze dat ook heel mooi. Er zijn ook veel oude gebouwen, vaak ook gerenoveerd.”

(Aisha, Antwerpen)

“Verder heb ik een voorliefde voor herenhuisen - met hoge plafonds en glasramen - in de stad. Het centraal station vind ik bijvoorbeeld ook prachtig. Je loopt het risico er tegen mensen aan te lopen terwijl je omhoog staart. In feite zijn er prachtige wijken en huizen te vinden in Antwerpen!”

(Margot, Antwerpen)

“Ik vind vooral de geschiedenis heel erg leuk. De oude gebouwen, de toeristen.”

(Onur, Gent)

Als laatste troef worden de mogelijkheden tot shoppen genoemd. Veel jongeren houden van de stad omdat ze er kunnen winkelen. (Nog) meer winkels kan volgens hen geen kwaad en als het enigszins kan, willen ze ook winkels in de eigen buurt of wijk. Het zijn vooral allochtone jongeren in beide leeftijdsgroepen en laaggeschoolde jongeren die de mogelijkheden om te shoppen als belangrijk pluspunt van de stad naar voor schuiven.

“Ik woon heel graag in de stad, omdat je bij ons in Lokeren veel winkels hebt.”

(Maxime, Lokeren)

“Wat ik niet zo leuk vind aan de stad Mechelen is het gebrek aan een degelijk winkelcentrum. We hebben niet zoveel winkels en belangrijke winkels zoals een Mango ontbreken er. En het winkelcentrum is over het algemeen niet zo aangenaam om te winkelen.”

(Siham, Mechelen)

“Ik zou graag willen hebben dat er meer winkels zijn. Toen ik in Duitsland was, heb ik er een shopping center bezocht. Het was veel groter dan hier in Gent en alles was versierd. Dat vond ik echt leuk.”

(Onur, Gent)

“Ik ga altijd buiten mijn wijk, naar het centrum. Daar zijn meer winkels. Daar zie ik mijn vrienden. Ik ben ook naar Antwerpen geweest. Daar zijn meer en goedkopere winkels. Het is een grotere stad. Er is meer te doen om uit te gaan. Ik wil ook graag dat de winkels ook op zondag open zijn.”

(Mustafa, Sint-Niklaas)

“In de wijk zou ik meer winkeltjes willen integreren. In Waterschei zijn allerlei winkeltjes, net als in Winterslag. In Sledderlo is er géén Lidl of Aldi. Er is een Turkse winkel, een apotheek en een Spar en dit is het dan ook!”

(Fatiha, Genk)

“Ik zou nog meer winkels willen in Sint-Niklaas, maar de stad is hiervoor te klein denk ik.”

(Imrani, Sint-Niklaas)

“Alle cafés op de Turnhoutsebaan zouden weg moeten. Er zou gewoon één café moeten zijn waar je niet mag roken of drugs mag gebruiken. Een café brengt alleen maar drukte en ruzie. In de plaats daarvan zouden er winkels moeten komen zoals H&M of Delhaize.”

(Ali, Antwerpen)

“Er moeten genoeg scholen, ziekenhuizen en winkels in de buurt zijn, en minder politiebureaus.”

(Ali, Antwerpen)

“Ik vind het wel goed dat er veel horecazaken zijn en zo, en veel kledingwinkels, want dat trekt ook redelijk veel volk aan en daardoor draait de stad goed zodat het met de eco-

nomie goed gaat. Gewoon meer jongeren-winkels zetten zodat er meer jongeren kunnen gaan winkelen in Oudenaarde.”

(Robin, Oudenaarde)

“Ik zou zeker de winkels en het centrum behouden. Maar ik wil graag nog meer winkels en plaatsen om uit te gaan.” *(Brahim, Gent)*

“In Zaventem is er niks, zelfs geen kat. Er niks te doen. En de winkels sluiten daar om zes uur. In Brussel gaat de winkel pas om acht uur dicht en als ik naar de bioscoop wil gaan dan is dat dichtbij. Er is geen Quick. Er is geen McDonalds. Er is niks niks niks.”

(Soumaya, Brussel)

“En bepaalde winkels hebben onze stad verlaten zoals een Appels en dergelijke, en dat is ook wel jammer. Ik zou meer winkels die aantrekkelijk zijn voor jongeren aantrekken naar het centrum.” *(Siham, Mechelen)*

“Wat wel mag blijven, zijn al die winkels en het openbaar vervoer!” *(Sabina, Gent)*

“Ik zou er vooral voor zorgen dat er meer mensen van buiten Tienen ook naar Tienen zouden willen komen. Bijvoorbeeld om te komen shoppen. Dus meer winkels, daar zou ik voor zorgen.” *(Trecyllia, Tienen)*

“Houden: winkelcentrum. Zelfs uitbreiden. En de winkels langer open laten dan 18u.”

(Melissa, Genk)

“Verder ben ik ook wel eens buiten Mechelen geweest naar de grootsteden zoals Brussel en Antwerpen. De reden is omdat je daar gewoon meer winkels hebt en meer keuze wat halal eten betreft. Daar is de keuze in Mechelen nog eerder beperkt.”

(Siham, Mechelen)

“Ik ben vooral gaan winkelen. Ook in het nieuwe winkelcentrum in Tongeren. Het is wel fijn dat we dat hebben, maar er is wel altijd te veel volk. Misschien omdat het nog redelijk nieuw is? Ik weet het niet.”

(Katrien, Tongeren)

DE STAD 'WRINGT' VOOR JONGEREN? KNELPUNTEN IN DE STAD

De meeste jongeren zijn grote fan van de stad maar ze hebben er toch een genuanceerde kijk op. In dit hoofdstuk gaan we in op een aantal knelpunten of negatieve kanten van de stad. Bijna alle jongeren benoemen in hun interview knelpunten en problemen die samenhangen met de stad. In eerste instantie kijken we naar die problemen die zich voornamelijk op het niveau van de stad en het samenleven, interageren, ... situeren. Daarna gaan we in op problemen die jongeren vanuit een meer individueel standpunt ervaren (wonen, werken), maar waar de stad en haar beleid ook een invloed op heeft.

Een aantal jongeren is helemaal geen fan van de stad en zegt dat ook ronduit (zie verder waar het gaat over wonen in de stad). De negatieve punten die ze noemen zijn evenwel grotendeels gelijklopend met die van de 'fans' van de stad.

SAMENLEVEN

Het grootste probleem van leven in de stad, dat door de jongeren benoemd wordt, situeert zich op het vlak van samenleven, discriminatie, racisme, ...

Samenleven tussen verschillende groepen mensen is in de stedelijke context voor veel jongeren niet vanzelfsprekend of zelfs problematisch, en dit vooral in de grote steden. Drie verschillende invalshoeken komen aan bod in de interviews van de 100 jongeren.

Eerst en vooral zien we heel concrete verhalen van verschillende jongeren van vreemde origine die zich omwille van ervaringen met discriminatie, racisme, ... niet goed voelen in de stad. Daarna zien we uitspraken van jongeren die in meer algemene termen spreken over een spanningsveld dat ze ervaren en de nood aan meer verdraagzaamheid tussen verschillende groepen van jongeren en tussen jongeren en volwassenen. Tot slot hebben we een aantal uitspraken die concreet een groep of groepen mensen met de vinger wijzen en een aantal negatieve zaken aan hen toeschrijven.

Jongeren spreken zich soms radicaal uit over dit aspect van samenleven, wat tekenend is voor de gevoeligheid van het thema. Het multicultureel samenleven, racisme en discriminatie zijn belangrijke vraagstukken voor het jeugdbeleid.

Het is opvallend dat jongeren het in de interviews heel weinig over volwassenen hebben, en over wat deze al dan niet verdragen van jongeren als het gaat om bijvoorbeeld overlast.

Uitspraken over ervaringen met discriminatie, racisme, ...

“Het lastige aan de stad zijn de conflicten, en dat we ons nog altijd moeten bewijzen. Ook de discriminatie. De mensen die hier komen wonen, komen vaak van het platteland, en

die zijn het niet gewoon om met allochtonen in contact te komen. Die hebben vaak een heel ander beeld van hen. Maar de personen die opgegroeid zijn in de stad met allochtonen, die zijn volledig anders. Die zijn samen met jou opgegroeid en die weten dat er geen verschil, geen onderscheid is.”

(Hamza, Antwerpen)

“Wat ik niet leuk vind, zijn racisten die discrimineren omwille van de sluiert en die me scheef bekijken of dingen roepen zoals ‘ga terug naar je land’ of ‘vuile Arabier of Marokkaan’. Ik heb dat zelf wel nog nooit gehoord, maar ik heb vriendinnen die me zeggen dat het wel eens gebeurt.” (Jasmina, Brussel)

“Ik heb het gevoel dat ik als buitenlander minder dingen mag. Ze kijken anders naar me.” (Ali, Antwerpen)

“Het lastigste vind ik het feit dat mensen soms lastig doen omdat we gewoon op de bankjes rondhangen. Doordat ik niet van Belgische origine ben, worden mijn vrienden en ik sneller gevisieerd terwijl we helemaal niets verkeerd doen. Soms merken mensen dan wel dat ik vriendelijk ben en slaat hun humeur om en zijn ze vriendelijk. Ik trek mij er zelf niet veel van aan maar het is niet altijd leuk om het gevoel te krijgen dat je gevisieerd wordt.” (Premton, Dendermonde)

“Bijvoorbeeld racisme misschien? Niet dat ik daar echt mee te maken krijg, maar daar kijk ik wel tegenop. Ik vind dat heel spijtig dat dat gebeurt. Ik heb daar zelf nog niet mee te maken gehad. Maar een Irakese vriendin van mij wel. Ze is onlangs uit geweest en iemand heeft gewoon aan haar haar getrokken en op haar gespuwd. Hij zei dan ‘wat doe jij hier, dit is een evenement voor ons, maak dat je buiten bent’. Ik vind dat heel spijtig. Ik heb het persoonlijk nog niet meegemaakt; ik zie er ook niet persé buitenlands uit.” (Aisha, Antwerpen)

“Minder leuk vind ik ook het racisme. Ik ben zelf half Marokkaans, maar dat zie je helemaal niet aan mij. De mensen vergissen zich dus ook vaak. Maar ik steek dat helemaal niet weg. Ik zeg ook altijd dat ik half Marokkaans ben. Je kan dat ook aan mijn zussen zien dat ik van ergens anders kom, want ze

zijn half zwart. Dus de mensen weten wel dat er iets niet klopt. En als ze weten dat ik half Marokkaans ben, dan zijn ze wel heel gechoqueerd. Onlangs ben ik nog mensen tegengekomen van ‘oh gij zijt een heel lief Belgisch meisje’ en toen ik zei dat ik half Marokkaans was, werd alles omgekeerd en dan was de reactie ‘ah ja, oei, gij zijt dan toch niet zo lief als ik dacht’. En dat is spijtig! En ook als je van Molenbeek komt, dan ben je sowieso heel stout en kan je niets lief doen en dat is spijtig, want er zijn natuurlijk ook wel goede mensen.” (Shana, Brussel)

Uitspraken over de nood aan verdraagzaamheid:

“Er is wel wat racisme in de stad, maar volgens mij zijn het vooral de mensen zelf die daar wat aan kunnen en zouden moeten doen, en niet de politie. De mentaliteit moet veranderen. Alleen als het op grote schaal gebeurt, kan en moet de politie of het stadsbestuur optreden. Zelf kan je natuurlijk niet racistisch zijn, maar ik wijs geen mensen terecht als ik er getuige van ben. Het is hun zaak en het zou weinig oplossen. Het zou ook vreemd overkomen. Ik vind het moeilijk te zeggen waarom, maar ik zou van nature uit gewoon niet tussenkomen.” (Vincent, Mechelen)

“Wat ik in Gent anders zou willen zien, is dat Belgen en niet-Belgen elkaar beter begrijpen en verantwoording aan elkaar afleggen. Ze zouden aan elkaar moeten uitleggen waarom ze bepaalde dingen doen. Want waarom willen mensen van een bepaalde origine bijvoorbeeld niet tegen vrouwelijke collega's praten?” (Benjamien, Gent)

“Ik wil dat mensen elkaar begrijpen. Omdat ik tussen twee verschillende culturen zit, omdat ik moderner ben, begrijp ik zowel degenen die moderner als degenen die strikter zijn. Ik wil dat ze elkaar begrijpen. En dat er iets wordt aangemaakt of een project is waar iedereen elkaar kan zien en samen Antwerpen kan beleven. Ik kan zeggen dat ik het goed heb, maar er zijn veel mensen die het niet goed hebben. Vooral ook jongeren onderling van verschillende origine, dat ze meer begrip voor elkaar hebben. Op vlak van alles. De meesten spreken hier waar-

schijnlijk over politiek of milieu. Maar qua politiek... ik volg dat helemaal niet. Ik vind gewoon ook dat mensen zich moeten aanpassen. Ik wil ze niet beledigen, maar je kan je aanpassen en tegelijk je cultuur behouden. Ik vind dat je een puur hart moet hebben, of je nu moslim of katholiek of joods bent. Je moet niet persé een hoofddoek dragen om dat te tonen. Maar gewoon een goed leven leiden. Ik ga ook uit en draag geen hoofddoek, maar ik ga wel naar school en help anderen. Er zijn mensen die dat niet begrijpen.” (Aisha, Antwerpen)

“ Verder erger ik me regelmatig aan het gedrag of de houding van sommige mensen. Ondanks dat ik weet dat iedereen verschillend is, is het soms moeilijk te begrijpen waarom anderen bepaalde dingen doen of zeggen.” (Elio, Gent)

“ Ik ben zelf ook een moslima, maar niet direct praktiserend om eerlijk te zijn. Dan hoor ik buitenlanders en mensen die wel een hoofddoek dragen daar heel zwaar tegen protesteren. Maar ik heb daar niet direct een mening over. Ik kan niet zeggen ‘Filip Dewinter heeft gelijk’ of ‘de allochtonen hebben gelijk’. Mijn eigen familie draagt een hoofddoek, maar ikzelf niet. Ik vind dat je je moet aanpassen. Je komt hier en je moet je aanpassen. Je moet ook niet bloot gaan rondlopen hé. Maar aanpassen aan de mensen waar je gaat leven.” (Aisha, Antwerpen)

“ Ik zie de toekomst niet rooskleurig. Er is te veel verdeeldheid, te veel discriminatie en onverdraagzaamheid. We zitten al in een moeilijke tijd, maar er gaan nog veel moeilijker tijden aanbreken. Ik zie een heel groot conflict heel dichtbij komen.” (Hamza, Antwerpen)

“ Het uitstervende ras van Vlaamse Nationalisten. En dat dé Antwerpenaar in de perceptie helemaal iemand anders is. Want wie is dé Antwerpenaar tegenwoordig? Een kruising van een Belgische vader en een Marokkaanse moeder, naar school geweest op het Atheneum, ...? Het stadsbestuur hangt te hard af van een klein groepje senioren die een zekere macht hebben. Deze is niet representatief voor de bevolking. Dit zorgt

voor een nog groter wordende kloof tussen arm en rijk. De middenklasse verdwijnt. Organisaties als KifKif vzw verdienen twintig keer meer ondersteuning.”

(Vincent, Antwerpen)

“ Het multiculturele in Sint-Truiden vind ik wel leuk. Zeker door de Indiërs die in grote getalen aanwezig zijn en door het asielen centrum. Maar toch zou de stad naar mijn mening meer mogen ondernemen om multiculturele activiteiten te organiseren, naast bijvoorbeeld Fiesta Tropical. Want ik hoor veel mensen klagen over de allochtonen in Sint-Truiden en dat vind ik wel spijtig. Ik vind dat iedereen respect moet hebben voor elkaar en dat is nu dan precies nog niet. Dus hier mag nog wel wat meer geïnvesteerd worden.” (Daphne, Sint-Truiden)

“ Verder wil ik gewoon dat ik dan ook nog geen van het leven en gelukkig ben, en dat er meer verdraagzaamheid is.”

(Siham, Mechelen)

“ Om het racisme tegen te gaan, denk ik dat de mensen zich in het algemeen aangesproken moeten voelen. Er kunnen leuke affiches gemaakt worden over het thema racisme. Maar geen affiches zoals in de metro want die zijn saai en daar kijkt niemand naar.” (Shana, Brussel)

“ Je zit dicht opeen. Als er bijvoorbeeld problemen zijn in je vriendenkring, of geroddel, kan je je moeilijk afsluiten. In een stad kom je altijd wel bekend volk tegen. Ook als je 's ochtends met een kater over straat loopt kan dat vervelend zijn.” (Yasmien, Mechelen)

“ Ik pieker vaak over het feit dat er in onze huidige samenleving heel veel hypocrisie bestaat en de mens niet gewaardeerd wordt naar zijn kunnen en doen. Zo vraag ik me af waarom een hoofddoek niet past op de werkplaats? Waarom Westerse landen klagen over onderdrukking van de vrouwen in Arabische landen door oplegging van de hoofddoek en ze hier net hetzelfde doen door hen te verplichten deze af te doen? Vrije keuze wordt ontnomen en we schuiven het op democratie. Het is onderdrukking want we worden belet om onze talenten ten volle te benutten en kunnen vaak niet

de job uitoefenen die we initieel willen doen. (...) Ik hoop dat we dan in een verdraagzamere wereld, stad, wijk wonen en we mensen aanvaarden op basis van persoonlijke kenmerken en niet op basis van afkomst of religieuze aanhang.” (Rachida, Mechelen)

Uitspraken die een groep met de vinger wijzen:

“ Ik denk dat er veel opgelost zou zijn als het Vlaams Belang aan de macht komt. Dan komt er sowieso meer politie en dat is wel goed. Ook die Turken die altijd pikken en vechten zouden dan weg zijn. Toch gek dat het altijd die Turken zijn hé? Met Italianen of zo, daar heb je nooit problemen mee. Voor de rest vind ik het in de stad heel fijn en zou ik alles laten zoals het is.” (Sammy, Hasselt)

“ Ik woon wel niet graag in de stad omwille van de vreemdelingen. 't Is te zeggen: de vreemdelingen die geen respect hebben, die constant uitdagen en ruzie zoeken, agressief zijn en geen Nederlands spreken. Gelukkig zijn niet alle vreemdelingen zo.” (Sabina, Gent)

“ Dus meer zoals ik al zei de mentaliteit van sommige mensen, die echt klein van geest zijn bijvoorbeeld. Je hebt mensen die echt haat hebben tegenover Belgen bijvoorbeeld. Dat voel je soms ook in Brussel. Ik heb daar niks tegen, maar toch kan ik dat moeilijk begrijpen dat zo'n mensen... De allochtonen waarmee ik uitga zijn echt open van gedacht maar die behouden toch contact met religie en zo waarmee ze toch open zijn. Er zijn er ook die niks willen begrijpen en horen, en dat stoort mij het meeste!” (Dennis, Brussel)

“ Ik zou ook van mensen die hier komen wonen meer verwachten. Ik ben geen Vlaams Belanger of zo, maar ik vind dat we soms mensen echt laten profiteren en niet genoeg wetten stellen. Zoals hun kinderen naar school laten gaan en deftig Nederlands leren spreken, echt op zoek gaan naar werk en een opleiding volgen. En niet zomaar aan alles toegeven, want dat werkt duidelijk ook niet.” (Maarten, Gent)

“ Ik erger me ook aan de vreemdelingen die zich niet aanpassen. Ik denk dat de burgemeester dit probleem moet aanpakken. Hij ziet dat toch ook.” (Sabina, Gent)

ONVEILIG GEVOEL

De verhalen over samenleven met verschillende culturen en diverse groepen van jongeren worden dikwijls samen gebracht met de thema's overlast, veiligheid, geweld. Een specifiek probleem dat door verschillende jongeren wordt aangehaald zijn groepjes jongeren die anderen (proberen te) provoceren, stoer doen, lawaai maken, geen respect hebben voor anderen.

“ Er is volgens mij één probleem in mijn stad Lokeren; ik durf het zelfs een echte plaag te noemen: het uitdagend, agressief gedrag van allochtone jongeren. Het wordt bovendien steeds erger en de vervelende groepjes jongeren worden alsmaar jonger. De politie doet daar volgens mij te weinig aan en treedt niet voldoende streng op. Ik denk wel dat dit probleem zich ook in andere steden voordoet.” (Wolf, Lokeren)

“ Het geweld en het gedrag van sommige mensen tegenover jonge meisjes en vrouwen. En dit probleem zal moeilijk op te lossen zijn, wat men ook doet. Ikzelf kan hier tegen ook weinig ondernemen. Maar ik vind het wel erg.” (Lotje, Kortrijk)

“ Ja, toch een beetje. De jongeren van onze wijk hebben vaak geen respect voor andere mensen. Als ze met tien zijn en ze zien een Belgische jongen alleen staan, dan zullen ze hem slaan.” (Yassin, Brussel)

“ Bepaalde straten zou ik veranderen, met heel veel allochtonen, die dan bedreigend in straat staan. En verder strenger optreden tegen criminaliteit. Het is al te vaak dat de politie niet echt iets durft doen.” (Jens, Kortrijk)

“ Als kind en tiener vond ik het er aangenaam wonen. Ik had er veel leeftijdsgenoten met wie ik in de wijk kon optrekken. Er heerste een gemoedelijke sfeer, en iedereen ging op een aangename verdraagzame manier met elkaar om. Volgens mij is dit de laatste tijd erg aan het veranderen. Ik zie een achteruitgang in de mentaliteit. Deze wordt volgens mij veroorzaakt doordat men per nationaliteit samentroept en men geen moeite meer doet om te integreren in de maatschappij.

De criminaliteit neemt dan ook zienderogen toe. Dit maakt dat ik zelf nooit een huis in de stad zou kopen. Ik zou niet willen dat een kind van mij in dergelijke omstandigheden moet opgroeien.” (*Alessio, Genk*)

“Over veiligheid. Ik voel me niet echt veilig in Gent. Mijn portefeuille is al een paar keer gepikt. Het zijn vooral jonge mensen, vaak allochtoon. Ik ben zeker geen racist, maar het is wel zo dat het vaak allochtone jongeren zijn. Ook zijn er zoveel valse bedelaars die geld vragen voor een zogezegd goed doel. Ze laten dan ook handtekeningenlijsten zien, maar daar staan verschillende namen op, maar allemaal met hetzelfde handschrift geschreven. Dan weet je genoeg. Maar als het echte bedelaars zijn, dan wil ik toch altijd iets geven. Ik heb het zelf financieel ook heel moeilijk, maar als ik dat niet doe, voel ik mij een paar weken slecht.” (*Sam, Gent*)

“Het lawaai is een minpunt. In de straat waar ik woon, zijn er vaak allochtone jongeren die lawaai maken. Het is niet echt een gezellige straat om te wonen.” (*Willem, Mechelen*)

“We zijn niet zoals de andere. We respecteren iedereen. Maar als iemand ons niet respecteert, dan beginnen de problemen.” (*Yassin, Brussel*)

“Ik heb niet graag mensen (groepjes) die stoer doen op straat. Mensen die zonder respect voor anderen op straat lopen, die mensen lastig vallen, vuil maken.” (*Mustafa, Mechelen*)

“Daarnaast zie ik ook meer problemen in de stad, en specifiek drugsproblemen.” (*Dan, Dendermonde*)

Een aantal jongeren geeft zelf aan te beseffen dat ze in een ‘slechte’ straat of ‘slechte’ wijk wonen en dat dat dan een impact heeft op hoe het samenleven gaat. Het gaat hier voornamelijk over jongeren van vreemde herkomst.

“Ik vind het vooral spijtig dat mensen onze wijk een slechte wijk vinden... Al vind ik het zelf ook wel eigenlijk. Misschien zouden er een beetje meer pleintjes moeten zijn, leukere activiteiten in de wijk. Ik weet niet goed wie

daar iets aan kan veranderen. Ik denk niet dat ik zelf veel aan de wijk kan veranderen. Er zijn steeds nieuwe ‘jonge kinderen’ die klaar staan, en ik ken ze ook niet meer zo goed nu ik ouder geworden ben. Ik zou liever naar een andere wijk gaan wonen.” (*Musa, Gent*)

“Je blijft mensen met wie je ooit problemen had (conflict enz.) tegenkomen. Iedereen kent mij in de wijk, van dingen die vroeger gebeurd zijn.” (*Premton, Dendermonde*)

“De negatieve dingen die over Molenbeek gezegd worden, hoe er naar Molenbeek wordt gekeken, vind ik minder leuk. Als ik zeg dat ik van Molenbeek ben, krijg ik vaak de vraag of ik daar niet bang ben. En dat vind ik wel erg. Want op zich is Molenbeek niet zo een erge plaats. Er zijn heel veel buitenlanders, maar dat vind ik tof aan Molenbeek. Je ziet er alle kleuren en geuren. Er zijn ook wel plaatsen, waar minder leuke mensen zijn. Maar dat heb je wel overal. Maar dat er zo weinig respect is voor Molenbeek, vind ik spijtig. Stilletjes aan is alles wel op zijn pootjes terecht aan het komen. Er zijn veel werken in Molenbeek en veel nieuwe dingen. Maar het kapotmaken van die nieuwe dingen is wel spijtig.” (*Shana, Brussel*)

“Vroeger vond ik onze wijk wel een leuke wijk om in op te groeien. Maar nu niet meer zo. Ik heb trouwens al vaak gehoord dat mensen zeggen dat onze straat een slechte straat is. Jonge kinderen van 11 à 12 jaar komen om sigaretten schooien. Misschien was ik vroeger ook wel zo, maar nu vind ik dat eigenlijk niet meer tof. Verder kent ook iedereen me in de wijk, van dingen die vroeger gebeurd zijn. Ik kan daar nu niets meer aan veranderen. Als ik een eigen huis zou kunnen kopen, zou ik zeker in een andere wijk gaan wonen.” (*Musa, Gent*)

Andere jongeren geven aan dat er veel gevochten wordt in hun buurt, of in de buurten waar ze naartoe gaan.

“En ja bijvoorbeeld, ook als er gevechten zijn of zo. Als ik ergens naartoe ga. Want je ziet dan veel van die gevechten die er plaatsvinden en dan is er soms zo enen die zat is en op u afkomt en u dan zo slaat zonder reden. Dat ik dan een keer in elkaar wordt geslagen

of zo, zie ik niet echt zitten. Ik ben ook niet agressief dus ja...” (*Robin, Oudenaarde*)

“Ja, er zijn veel mensen. Veel problemen op straat. Zoals mensen die elkaar niet respecteren. En gevechten, ruzies.” (*Soumaya, Brussel*)

“Of gasten die mij uitdagen, dat heb ik al veel meegemaakt. Daar krijg ik stress van. (...) Er is ook veel ruzie.” (*Ali, Antwerpen*)

Versillende jongeren geven aan zich niet altijd veilig te voelen in (bepaalde delen van) de stad.

“Oostende is niet veilig. Het grote voordeel is de nabijheid. Het nadeel is het onveiligheidsgevoel. Dat is vooral een maatschappelijk probleem dat in iedere stad wel bestaat. Het voordeel van de stad is leven in de brouwerij, maar er is een andere kant van de medaille.” (*Maxim, Oostende*)

“Ik ben wel positief, maar sommige dingen steken echt tegen. Er zijn vaak gevechten op fuiven en de politie is hier ook niet wat het hoort te zijn. Op rustige momenten zie je veel politie en op onrustige momenten zijn ze nergens. Maar ze zijn wel vriendelijk. Ze doen ook maar hun werk. Ik word ook niet graag aangesproken door vreemde mannen op straat die zo ‘meisje meisje’ roepen. Soms zeg ik wel iets terug, maar meestal niet, dan loop ik er met een boog rond. Als het donker is, ben ik wel op mij hoede, bijvoorbeeld aan ‘t station.” (*Sylvie, Mechelen*)

“Ik durf niet alleen op straat rondlopen, enkel met vriendinnen.” (*Sibel, Gent*)

“Het Citadelpark vermijd ik echt, al sinds ik 15 ben. Toen liepen we met een paar meisjes van de scouts en het had echt gestortregend dus ik was kletsnat. Toen kwam er een vieze gast aan en die vroeg of ik tippelde. Ik probeer nu echt gewoon dat park te vermijden. Ik kom daar echt niet graag. Ook in het Baudelopark kom ik niet graag. Het zit daar vol met alternatieve gasten en niet dat ik iets tegen alternatieve gasten heb, maar je ruikt daar echt vaak wiet. In het Zuidpark kom ik wel nog af en toe.” (*Laura, Gent*)

POLITIE

Meerdere jongeren vragen dan ook dat de politie strenger optreedt, meer aanwezig is en meer controle uitvoert. Deze vraag naar meer aanwezigheid van de politie is vooral afkomstig van jongeren uit de centrumsteden.

“’t Ergste van al is dat de vanden ongestraft blijven, en dat je er niks mag van zeggen of ze keren zich tegen u. Het enige dat je dan kan doen is de politie bellen, uit het zicht, zodat ze niet weten dat jij gebeld hebt. En ervoor zorgen dat jouw naam in de verklaring niet bij die beklagden terecht komt, want ze weten u te vinden!” (*Sabina, Gent*)

“Wat ik fijn vind, is dat er, bijvoorbeeld op donderdagavonden, wel wat politie op straat loopt. Als er dan problemen zijn, zijn ze er vaak snel bij. Dat zou ik dus ook zo houden.” (*Jirka, Leuven*)

“Over het algemeen vind ik Genk een aangename stad. Veel moet er niet veranderen. Ik vind wel dat de overheid meer werk moet maken van controles en het afdwingen van de geldende regels. Ik heb nu vaak de indruk dat men schrik heeft om in te grijpen en men bijgevolg maar laat gebeuren. Hierdoor verergert de situatie alleen maar en stijgt het gevoel van onveiligheid. Verder moet er werk gemaakt worden van de inburgering van alle bevolkingsgroepen. Kijk maar naar mijn familie en mijzelf. Iedereen praat steeds Nederlands, zelfs onderling en we ze zijn niet meer te onderscheiden van een Belg.” (*Alessio, Genk*)

“Het is wel heel fijn aan het station. Er valt ook veel te zien. Maar er wordt gewoon veel te veel gevochten. Dat is echt niet leuk. Door die gevechten is daar ook elke avond politie. Maar ja, als het zo blijft doorgaan, wil ik wel nog meer politie op straat.” (*Sammy, Hasselt*)

“Dit is wel een moeilijke vraag. Ik denk dat we tegen dan nog meer controles hebben en dat door te veel veiligheid mensen zich nog onveiliger gaan voelen. Al die camera’s op straat en in het centrum, zoals momenteel het geval is in Mechelen, kan nog net. Maar

vanaf dat ze er meer gaan plaatsen, dan zou ik me zelf toch ook een beetje zorgen maken omdat ik het altijd vrij veilig vond.”

(Siham, Mechelen)

“De veiligheid, daar heb ik soms mijn bedenkingen bij. Er is niet overal genoeg politie in de stad. De meeste politie concentreert zich op de grote uitgaansbuurten, zoals de Oude Markt. Maar de kleinere plekjes, daar voel ik me niet altijd veilig... Leuven is voor de rest wel een goede stad waar ik niet veel meer op aan te merken heb.”

(Sofie, Leuven)

“Er zou hier meer politiecontrole moeten komen. Soms rijdt er wel een combi voorbij, maar de politieagenten lopen zelf niet echt buiten rond. Zelf kan ik daar niet veel aan doen. Het heeft geen zin om naar de politie te gaan, want die zeggen dan gewoon tegen die gasten ‘niet doen hè’ en daar stopt het.”

(Sam, Gent)

“De politieagenten zouden veel problemen kunnen oplossen. Nu zijn er veel jongens die drugs gebruiken. Ik wil geen drugs in mijn stad. Daarom wil ik strengere politie, meer controle. Nu durft de politie niet altijd iets doen.”

(Mustafa, Sint-Niklaas)

Verschillende jongeren halen ook aan dat de politie jongeren viseert, heel slecht omgaat met jongeren en te weinig gericht aan het werk is. Het gaat hier vooral, maar niet enkel, over jongens. Een deel van hen kwam zelf al in aanraking met politie en gerecht. Het gaat echter ook over een deel jongeren dat duidelijk engagementen opneemt of wil opnemen in de stad en zich vragen stelt bij de rol die de politie speelt ten opzichte van jongeren.

“(...) op de desbetreffende hangplek aan de mijn rijdt regelmatig een politiecombi rond. Ze zien een groep jongeren rondhangen en denken dat er verkeerde dingen gebeuren. Maar eigenlijk, spreken wij gewoon met elkaar. Buiten een joint die er af en toe de ronde doet, gebeuren er geen slechte of illegale dingen. Ik denk dat de politie denkt dat wij dom zijn. Want ze rijden het mijnterrein op en wachten ergens tien minuten, om dan de ronde verder te zetten. Wij kennen die regelmaat.”

(Emre, Genk)

“Ja, de flikken... Die zijn het enige probleem in de stad. (...) Mijn papa is agent, maar die is niet zoals de rest. Als de politie een jongen betrapt op stelen bijvoorbeeld, dan zullen ze hem slaan, en dat doe je niet. Dat is niet hun taak. Ze hebben ook mijn kleine broer geslagen. En wat had die gedaan? De banden van de politiewagen doorgesneden. De agenten hebben mijn broer dan achterna gelopen. Maar dan begonnen alle jongens van de wijk achter de agenten te lopen, met stenen enzo. Dan hebben ze mijn broer te pakken gekregen, op de grond gelegd, en geslagen met een matras enzo.”

(Yassin, Brussel)

“(...) en zich niet bezig houden met jonge mensen die wat rondhangen, maar zich focussen op de echte problemen.”

(Joris, Dendermonde)

“Nee: er is niet zo heel veel te doen buiten de zomer – in de zomer is er dan wel weer veel en goed georganiseerd. Mensen verschieten ervan als er iets te doen is en dan zijn er ook direct klachten, waarbij de politie niet weet hoe ze moeten ingrijpen. De stad die wil dat er een bruisend leven is, maar tegelijk is het bestuur panisch voor alle vormen van mogelijke overlast. De regels zijn heel strikt om dingen te organiseren. Als je al iets organiseert, komt er sowieso politie, die niet met jongeren kan omgaan. Jongeren staan in hun ogen gelijk aan overlast.”

(Sander, Mechelen)

“Wat me eindeloos stoort is het politiebeleid in Mechelen, niet alleen door de rechtstreekse ervaring die ik eerder had -met drie naast elkaar fietsen en behandeld worden als een crimineel. Mechelen heeft het duurste politieapparaat in Vlaanderen en je ziet ze overal waar ze niet nodig zijn. Maar als ze echt nodig zijn, dan zijn ze niet te zien. Je wordt er vaak onmenselijk door behandeld – ze voeren een heel slechte communicatie. Dit werkt als een rode lap op een stier bij jongeren. Er is vooral een focus op kleine overtredingen, maar ze zouden zich beter focussen op grotere problemen. Nu is dat puur machtsvertoon. Het zijn gefrustreerde politieagenten. Hoe meer mensen er zijn, hoe meer regels er nodig zijn, dat snap ik. Maar dit is overdreven. Er is nu een facebookgroep van meer

dan 800 leden die vraagt om een humaner optreden van de politie in Mechelen. Ze zijn al op gesprek gemogen met de burgemeester. Ik wil niet meer boetes aan mijn been, dus ik houd me wel aan de regels. Maar het werkt eerder ongehoorzaamheid in de hand dan gehoorzaamheid. Jongeren zijn bovendien slimmer dan de politie denkt. De oplossing ligt voor een deel in de opleiding van de politie. Hun optreden nu is echt niet oké. En waarom zijn ze met zoveel?

Zelf kan je ook een signaal geven. Ik schreef na mijn boete een lange brief aan de burgemeester, schepen en politie zelf. Als antwoord kreeg ik dat ze het zouden onderzoeken en ik heb er sindsdien niks meer van gehoord. De communicatie tussen de politie en de burger is onbestaande.”

(Ninah, Mechelen)

“De politie is te streng en treedt soms incorrect op, bijvoorbeeld bij incidenten op voorbijgeven evenementen. De politie doet wel degelijk goede zaken ook, maar deze verdwijnen soms in het niets door wanpraktijken. Ze zijn te streng ten opzichte van andere steden.”

(Sam, Mechelen)

“De politie is bovendien heel streng en jongeren worden echt wel geïsoleerd. Als we in groep zijn, worden we vaak aangesproken of wordt onze pas gevraagd. De politie is iets wat ik negatief vind, vooral hun manier van doen naar jongeren toe. Ook het feit dat er zo weinig te doen is, is negatief. Aan de politie moet de burgemeester iets doen. De jeugddienst of stad kan meer organiseren.”

(Evelien, Mechelen)

“Wat ook nog negatief is, is de controle op alles. Zeker met het jeugdhuis: er mag zo weinig, er zijn zoveel regels, zoveel contracten, ... In de stad zit men ook allemaal dicht op een, dus er is snel ‘overlast’ - of wat de mensen als overlast zien. Jongeren mogen geen jongeren meer zijn. Met het jeugdhuis heb ik het gevoel dat hoe meer je toegeeft en goed probeert te doen voor de omwonenden, hoe verder ze proberen te gaan. GAS-boetes vind ik ook zeer negatief. Politie moet er zijn, maar ze zijn hun sociale functie een beetje verloren.”

(Willem, Mechelen)

“Het politiekorps soms. Omdat er, als je zo gewoon muziek aan het luisteren bent, en er passeert politie, dan vragen ze om het wat stiller te zetten. Of bijvoorbeeld omdat er ook veel mensen zijn die commentaar hebben als je ergens voorbij loopt. Of als je op café zit met een groepje, bijvoorbeeld met tien, en ze jagen u weg omdat niet iedereen iets drinkt, dan vinden ze u brutaal. Maar van de stad zelf vind ik niet dat ze iets moeten veranderen. Ik weet niet of er daar bepaalde mensen iets kunnen aan doen. Bijvoorbeeld wat vriendelijker zijn. Want ja, als de cafébazen niet vriendelijk zijn, ga ik dat ook niet doen. Ik ga nooit iets zelf doen, maar als zij vriendelijk zijn dan gaan wij dat wel respecteren en gewoon ergens anders naartoe gaan. Maar als ze ons op een brutale manier komen aanvallen, dan wordt iedereen ook vies en is er ook meestal ruzie.”

(Robin, Oudenaarde)

“Er is ook te veel politie op straat en ze reageren vaak op een ongepaste manier. De GAS-boetes zijn er echt over, vooral omdat ze vaak voor belachelijke dingen gegeven worden. Je zou daar acties rond kunnen voeren met jongeren. Vroeger probeerde mijn vriend dat af en toe, maar het sloeg niet aan. Wat we wel doen is met het jeugdhuis laten zien dat jongeren ook op een zinvolle manier hun tijd spenderen.”

(Yoko, Mechelen)

“De politie in Mechelen moet leren relativeren. Bijvoorbeeld met het jeugdhuis: het zijn altijd dezelfde bureaus die bellen. En de politie komt altijd, speelt hun spel heel hard mee, ondanks het feit dat er bijna niks aan de

hand is. We doen ons best om ons aan de regels te houden en toch wordt er altijd direct bedreigd met de sluiting van jeugdhuizen. (...) Ik zou het beleid van de politie en de wetgeving van de GAS-boetes bekijken. Nu worden er vaak zonder dubbel check boetes uitgeschreven. Er mag meer naar jongeren geluisterd worden. Het zou goed zijn als de burgemeester eens aanwezig was op een jeugdhuizenoverleg of op de jeugdraad, en als er steeds iemand van het kabinet van de schepen van jeugd bij kon zijn.”

(Willem, Mechelen)

“ En waar ik me eigenlijk echt in op kan jagen in Sint-Truiden, is de politie. We hebben nog politie op het paard en als het paard van de politie zijn behoefte op straat doet, kan dat zomaar en moet dit niet opgeraapt worden. Als mijn hond dit doet, kan dat niet en dan krijg ik een boete. Ik vind dat gewoon mega-oneerlijk. Mijn papa heeft hiervoor ook een jaar geleden een klachtenbrief geschreven – waarin hij ook vraagt naar een schriftelijk antwoord – en daarin wordt gezegd dat paardenstront sneller vergaat dan hondenstront. Ik ga nu opnieuw een klachtenbrief schrijven en ook schriftelijk antwoord eisen, en vragen waarom er in dit geval geopteerd wordt dat overlast die minder lang beperkt is in de tijd wel kan, terwijl de overlast op het moment zelf veel groter is. Ik ben vroeger – nu toch al een jaar of 3 à 4 geleden – toch wel een aantal keren met de politie in contact gekomen. Altijd voor kleinere feiten hoor, maar ik heb daar eigenlijk geen probleem mee. Ik heb onder andere tegen het politiekantoor gepist en ik verdiende daar wel een boete voor. Ik ben daar ook echt niet kwaad voor, want eigenlijk beseftte ik toen ook al dat het niet kon en dat ik gestraft moest worden. Maar het was zo grappig. Maar ik vind niet dat zij zich boven de wet kunnen stellen. Dat maakt me echt boos. Zo zie je bijvoorbeeld ook vaak dat de politie in zone 30 zonder zwaailichten of sirene aan, daar met 80 kilometer per uur voorbijraast. Dat kan toch niet meer. Het gaat dan om de veiligheid van kinderen. Maar nee, daar staan ze ook weer boven. Een keer heb ik ook gezien dat politiemannen verkeerd parkeerden met hun politiewagen om frieten te gaan halen. En dan moeten wij voor hen respect hebben. Dat kan toch niet meer dat mensen met

zo een positie de wet langs zich neerleggen en dan andere moeten bestraffen die hetzelfde doen. Ik merk ook dat veel jongeren dit niet pikken. Politie moet er zijn, maar niet op deze manier. En dit probleem moet echt aangepakt worden. Hoe? Door zelf strenger te zijn voor de politieagenten denk ik. Er moet zeker niet meer blauw op straat, maar wel blauw met veel meer respect voor de eigen wetten. Want nu ‘fuck the police’.”

(Jan, Sint-Truiden)

“ Door mijn levensstijl, ben ik wel meermaals met de politie in contact gekomen. Maar ik heb nooit echt grote problemen gehad hoor. Die mannen kicken ook gewoon op hun macht en dat stoort me enorm. Als ik dan wat gedronken of genomen heb, dan zeg ik dat ook wel, maar dat komt meestal niet zo goed aan. Maar ja, een cel moet je ook eens vanbinnen hebben gezien.”

(Kevin, Tongeren)

“ Ik woon niet zo graag in Gent. Ik vind het hier vaak te saai en word veel te vaak gecontroleerd door de politie. Telkens als ik met de auto rijd, houden ze me tegen voor mijn rijbewijs of zo. Maar ik blijf hier wel wonen omdat mijn familie hier woont. (...) Er zijn te veel politiecontroles in bepaalde buurten. Bij bepaalde jongeren is dit onnodig. We worden er te vaak uit gepikt. Dat vind ik lastig.”

(Brahim, Gent)

“ Neen, ik ben eigenlijk altijd zeer tevreden geweest met het Mechelse bestuur in het algemeen. Enkel de verdraagzaamheid van openbare diensten en de politie ten opzichte van buitenstaanders vond ik soms ongehoord. Een voorbeeld is bijvoorbeeld uitgaan van het feit dat vrouwen met hoofddoek geen Nederlands spreken. Zonder eerst met ons te praten, gaan ze neerbuijgend een tolk halen. Gelukkig is dat de afgelopen jaren aan het verbeteren.”

(Rachida, Mechelen)

MAATSCHAPPELIJKE PROBLEMEN

Een aantal jongeren wijzen op grote maatschappelijke problemen die tot uiting komen in de stad. Een van de jongeren verwoordt het heel sterk.

“ Wat moeilijk aan de stad is, is dat alle mogelijke maatschappelijke en sociaal-economische problemen op een hoop gegooid worden. Dat is moeilijk om mee om te gaan, met armoede, discriminatie, impact op werkgelegenheid, mobiliteit.” *(Sander, Gent)*

Heel specifiek wijzen jongeren op problemen van armoede, verloedering, daklozen en bedelaars, als problemen waar de stad mee aan de slag moet.

“ In de stad ben je anoniemer dan in een dorp, maar dat heeft ook nadelen. Je wordt overal behandeld als een nummer en niet als individu. Er zijn te weinig plekken waar je rust kan vinden. Er is veel leegstand maar er leven toch veel mensen op straat. Deze stad beschouwt de minderbedeelden als overlast en gaat hen te lijf met GAS-boetes. Ik vind dat men de armoede moet bestrijden en niet de armen. In het sociaal woonproject probeer ik mijn steentje bij te dragen om meer solidariteit en verdraagzaamheid te verwezenlijken.” *(Peter, Antwerpen)*

“ Wat ik niet zo leuk vind, niks. Of ja, er zijn in een stad meer mensen die niet normaal zijn. Bijvoorbeeld hier aan Ribaucourt zie je mensen spuiten op straat, mensen die op straat slapen, mensen die bedelen. Ik weet niet of ze het echt nodig hebben of niet. In de Nieuwstraat ook. Er zijn daar veel mensen die op straat slapen met hun hond. Dat is triest, zeker als je het contrast ziet met de winkels, de andere mensen. Ik weet wel dat er in een stad veel culturen bij elkaar zitten, maar je ziet wel dat Brussel een stad is met genoeg middelen want als dat niet zo zou zijn dan zouden al die winkels er ook niet zijn. Dat is triest. Dus wat ik niet leuk vind aan de stad is om mensen in zo'n toestand te zien, die ongelukkig zijn, die bedelen, die spuiten. Soms hebben ze geen hand of been meer. Dat is echt triest. Misschien zouden ze bijeenkomsten voor dit soort mensen kunnen organiseren. Of we zouden mensen de

straat op kunnen sturen. Mensen gelijk de stadswachters, maar die dan met die mensen gaan praten om te zien of ze iets nodig hebben, of het OCMW hen niet kan helpen. Daar dient het OCMW toch voor, want die mensen hebben geen douche, geen propere kleren, ze zijn misschien ziek. En wij hebben hier in België toch homes voor oude mensen, psychiatrische centra enzo? Er is hier zoveel, dus kunnen we misschien personen laten rondgaan om te kijken of die mensen iets nodig hebben. We wonen in een stad, iedereen loopt erlangs, iedereen kijkt ernaar maar we moeten ook iets doen, praten.”

(Jasmina, Brussel)

“ Meer opvang voorzien voor de daklozen. Eten geven aan de mensen die dat niet hebben.” *(Soumaya, Brussel)*

“ Dichtbij het station zijn er altijd zoveel mensen die op straat leven. Alsof het een hotel is. In het Noordstation bijvoorbeeld liggen er overal mensen. Ik vind het spijtig voor hen, en spijtig voor Brussel. Als ik daar passeer, dank ik God dat ik niet in hun plaats ben.” *(Bekime, Brussel)*

“ Zoals ik zei: de drukte, het gekrioel. Dat het vuil is soms. Dat er toch nog veel armoede is. Mensen die een zwaar leven hebben. Vluchtelingen die hun weg niet vinden en de gewoontes niet kennen. Soms erger je je daar dan aan maar eigenlijk mag je dat niet doen. Ik betrap er mezelf vaak op. De stad is hard ergens, en het maakt je ook harder.” *(Valerie, Gent)*

“ De toekomst van de wereld, toenemende criminaliteit, bepampering van de maatschappij, allochtonen, het tegenhouden van de media en de maatschappij. Wat er echt allemaal gebeurt in de stad. Verbloeming!” *(Danny, Deinze)*

“ Ik ben eerder pessimistisch tegenover de toekomst. Waarschijnlijk gaat milieubewustzijn wel verbeteren. Steeds meer mensen weten nu dat het niet meer kan wat we doen qua draagkracht voor het milieu. Maar we lopen hopeloos achter. Ons gedrag aanpassen is moeilijker dan weten ‘we zijn niet goed bezig hé’. In het Midden-Oosten is de democratische beweging echt in gang ge-

zet. Ik denk dat de extreme Islamisten niet kunnen winnen. De democratische revolutie in het Midden-Oosten is vooral gedragen door jongeren, vind ik wel positief. Maar de realiteit is, vrees ik, dat we erop achteruit zullen gaan. Ik denk vrij pessimistisch over de toekomst van de wereld. Mensen zullen steeds meer last krijgen van of de invloed voelen van de financiële crisis. Mijn gezin en ik wij horen wel bij de toplaag, maar zullen toch ook hoe langer hoe meer de effecten voelen van de wereldwijde crisis. Ik ben vrij zeker dat de armoede in België zal stijgen. Voedseltekort en watertekort op wereldschaal gaan problemen creëren en dat gaat hoe langer hoe meer invloed uitoefenen op de politiek. Het geheel gaat slechter lopen.”
(Ward, Leuven)

“ Misschien ook wel iets veranderen aan de mensen die op straat leven. Daar misschien eens iets deftig aan doen. Meer acties rond doen... Zo worden er bijvoorbeeld vrijwilligers gevraagd aan het noordstation om die mensen eten te geven. Dat is dan allemaal gratis. En zo nog andere dingen doen, dat zou wel heel goed zijn. Ik denk dat als de mensen aangesproken worden en als ze weten welke dingen er allemaal bestaan,

dat er wel mensen zijn die het hart ervoor hebben om daar ook aan te werken en meer dingen te doen dan alleen eten te geven aan daklozen. Ik denk dat het hart van de mensen in Brussel groter is dan we denken.”
(Shana, Brussel)

“ En ja, soms ook wel als je veel bedelaars op straat ziet. In Gent zie je dat niet zo veel, maar toch. Soms wel. En eigenlijk wandel je daar zo rap voorbij. Maar geld geven is naar 't schijnt ook niet goed. Dan houd je het in stand enzo. Of als ik iets erg zie op TV, zoals die doden in Syrië of Bart De Wever. Dan denk ik daar ook wel over na en maakt me dat kwaad. Maar ik verschiet er soms zelf van hoe snel die dingen dan ook weer weg zijn uit je hoofd.” *(Maarten, Gent)*

“ Ik zou iedereen gelijk behandelen en armoede bestrijden.” *(Peter, Antwerpen)*

“ Meer kansen geven aan jonge mensen. Beter sociaal beleid voor ouderen en armen, en ook kansarme kinderen. Via mijn werk zien wij soms schandalige dingen. En dat is soms in de stad erger omdat mensen meer geïsoleerd wonen en meer op hun eigen zijn. We mogen niet alleen aan onszelf en de jonge zogenaamde hippe stedeling denken. Er zit wel wat miserie achter de gevels soms.”
(Els, Gent)

“ Als ik het nu voor het zeggen heb, dan zou ik het volgende veranderen in mijn stad: vermogensbelastingen, meer gericht op welzijn en minder op welvaart, werklozen, integratieproblematiek, OCMW's, het geld van de rijkere klasse laten vloeien naar de arme klasse, geen 'voor wat, hoort wat'-politiek, solidariteit is een recht, meer dingen samen doen.”
(Vincent, Antwerpen)

DRUK EN LAWAAI

Een knelpunt dat vaak genoemd wordt is de drukte van de stad, het lawaai en de overlast. Verderop in de stukken rond mobiliteit en ruimte gaan we dieper in op verkeersdrukke en de zoektocht naar groene rustplekken in de stad. In dit deel gaat het meer algemeen over drukte en lawaai, onder andere door rondhangende jongeren. Het gebrek aan rust is wel een aandachtspunt dat regelmatig aan bod kwam in de interviews.

“ Nee, omdat het nooit rustig is. Ook kan je nooit rustig thuis zitten, omdat je altijd wel opgetrommeld wordt door één of andere vriend om iets te gaan doen. Als er niks te doen is, blijf je veel makkelijker thuis.”
(Michael, Mechelen)

“ Minder. Die drukte en zo dat is niets voor mij. Ik zou het liever rustiger hebben; het landelijke uitzicht. Ik wil mijzelf ook buiten kunnen bezig houden, en niet binnenshuis. Ik wil liever een beetje op mijn gemak zijn en zo.” *(Jasper, Oudenaarde)*

“ Het feit dat het op heel veel plaatsen altijd druk is. Het wordt niet gelijk gespreid, de steenwegen zijn nooit rustig. Voor de mensen die daar wonen en langs komen is dat soms leuk, maar soms ook uitputtend. Je hebt geen rustpunt in je eigen buurt.”
(Sander, Gent)

“ Bwa, ik heb nooit echt in de stad gewoond. Ik woonde meestal aan de randen en ook nu woon ik aan de rand. Maar echt in de stad leven? Ik peins van niet omdat... van 's morgens vroeg tot 's avonds laat... die drukte en zo, al dat lawaai en zo. Ik heb graag ook mijn rust.” *(Joshua, Gent)*

“ Er is altijd lawaai. Als je een kot hebt aan de straatkant kan je je raam bijna niet open zetten, want er rijden altijd auto's voorbij. Toch vind ik niet dat de auto overal verboden moet worden – je kan mensen niet verbieden met een auto in hun straat te rijden – dus er kan weinig aan gedaan worden. Het is al leuk als de winkelstraten en pleinen autovrij zijn. Maar dat zijn nu eenmaal de vervelende kantjes van het stadsleven. (...) Voor mijn kot is een groot plein waar altijd

jongeren rondhangen. Ze kopen drank in de nachtwinkel en blijven daar dan zitten. Als ik 's avonds laat thuis kom voel ik me altijd wat onveilig. Maar ook hiertegen kan niet echt opgetreden worden. Het moet hen niet verboden worden daar rond te hangen. Het is gewoon weer zo'n klein ongemak. Ik zou het leuker vinden mochten ze ergens anders gaan zitten.” *(Jirka, Leuven)*

“ En op bepaalde plaatsen te veel lawaai. Ook hangjongeren die veel lawaai maken, wat normaal lijkt tegenwoordig.”
(Aisha, Antwerpen)

“ Verder betekent wonen in een stad dat je steeds in de drukte zit, terwijl ik eerder iemand ben die graag rust heeft.”
(Alessio, Genk)

VUIL

De stad is vuil, vinden de geïnterviewde jongeren.

“Het is hier niet zo proper. Er zijn mensen die niet respectvol zijn. Je vindt hier lege blikjes op de grond. Dat is iets belangrijks voor de toekomst.” *(Jasmina, Brussel)*

“De nadelen zijn dat de gebouwen soms nogal verkrotten en er ligt veel vuil op straat. Er is veel vervuiling, maar dat ligt meer aan de mensen. De campagne ‘stad om te zoenen’ was wel goed, maar ik denk niet dat ze veel teweeg heeft gebracht. Het zijn de mensen zelf die van mentaliteit moeten veranderen en niet zomaar alles op straat moeten gooien of moeten sluijken. Daar erger ik me aan.” *(Dries, Mechelen)*

“In Brussel zou ik wel niet graag laat op straat lopen. Soms is het ook wel vuiler in een stad.” *(Nuran, Hasselt/Genk)*

“Als ik het voor het zeggen had, zou ik de stad properder maken.” *(Margot, Antwerpen)*

“Het nadeel is dat je veel vuil ziet op de straat.” *(Ali, Antwerpen)*

“De vuilniszakken moeten ook goedkoper worden, meer dan 20 euro voor vuilzakken is te veel. Mensen laten daardoor vuil liggen. De stad moet proper zijn.” *(Imrani, Sint-Niklaas)*

“Het is overal zo vuil.” *(Sabina, Gent)*

“Te weinig vuilnisbakken in de straten. Te weinig of geen openbare en goed onderhouden WC’s. Er zouden meer vuilnisbakken moeten komen in de stad. Vaak moet je lang zoeken vooraleer je een vuilnisbak tegenkomt. Bovendien vind ik dat er meer openbare WC’s moeten komen in de stad.” *(Ahmed, Antwerpen)*

“Moeilijk aan de stad vind ik de geuroverlast. Niet iedereen heeft daar last van, maar ik woon praktisch langs het slachthuis en daar is het echt wel fel. Ik vind eigenlijk dat een slachthuis een bedrijf is dat niet in de stad zou mogen liggen. Het zou ook binnenkort weggaan, maar tegenwoordig hoor ik daar

eigenlijk niets van. Of het nu enkel weggaat omdat de mensen die in de omgeving wonen klagen of ook omdat ze al de vleesverwerking willen centraliseren in de Hallen in Schaarbeek weet ik niet.” *(Jan, Sint-Truiden)*

“Er zou geen vuil meer zijn. Iedereen moet zelf opkuisen. En diegenen die niet willen, zouden bestraft worden, zonder pardon.” *(Sabina, Gent)*

“De straten meer kuisen.” *(Els, Gent)*

“Soms maak ik mij wel zorgen om de levenskwaliteit die je hebt als je in een stad woont, meer specifiek de luchtvervuiling die je typisch in een stad terugvindt. Ik maak me soms wel zorgen welke effecten dit heeft op mijn gezondheid.” *(Ahmed, Antwerpen)*

Het is niet allemaal kommer en kwel. Er zijn ook jongeren die tevreden zijn over hoe hun stad het aanpakt.

“Ik vind Gent ook echt een propere stad. Gent is een studentenstad en op donderdagavond is het dan studentenavond, maar vrijdag is de hele stad al terug proper gemaakt. Ik vind het fijn dat er zoveel moeite gedaan wordt om Gent proper te houden. Gent houdt ook echt alles proper. Overall vind je ook vuilnisbakken. Dat is zeker niet in alle steden.” *(Laura, Gent)*

“Ik vind Gent een propere stad. Vuilniswagens doen goed werk. Ook als er ergens een feest geweest is, wordt dit altijd vlug opgekuist.” *(Brahim, Gent)*

“Sint-Truiden is uitgeroepen tot properste stad van Vlaanderen en dat merk je echt! En het is natuurlijk wel fijn om zo een mooie propere stad te hebben. Een paar weken geleden zag ik ook dat een mevrouw een papertje uit haar zak op de grond liet vallen. Ik heb dat toen opgeraapt en haar dat teruggeven met de woorden ‘ik denk dat je iets verloren bent’. Ze heeft het toen terug in haar zak gestoken. Ik vind dat iets wat proper is, ook gemakkelijk proper te houden is en dat de inwoners of bezoekers van Sint-Truiden hier ook aan moeten meewerken. Het is niet alleen de taak van de stadsdiensten die het afval opruimen.” *(Jan, Sint-Truiden)*

MEER AANBOD

Verschillende jongeren – vooral, maar niet alleen, uit de kleinere steden – geven aan dat er wel wat meer mag gebeuren, gericht op jongeren in de stad. Jongeren vragen om in het organiseren van aanbod, vooral in de vrije tijd, sterk rekening te houden met de grote diversiteit aan jongeren en voor ieder wat wils te organiseren.

“Er is een tekort aan mogelijkheden tot zinnige vrijetijdsbesteding in mijn wijk. Er valt helemaal niets te beleven. Ik wil meer initiatieven zien die zich toespitsen op het samenbrengen en bezighouden van vooral de jeugd.” *(Alessio, Genk)*

“Veranderen: meer activiteiten, evenementen, meer gevarieerd aanbod voor jongeren.” *(Evelien, Mechelen)*

“Dat is een genuanceerde vraag, ik woon heel graag in het centrum van Oostende. Oostende is een fantastische stad, met grote troeven zoals de zee. Zeker in de zomer hangt er een vakantiesfeertje. Aan de andere kant zijn er in Oostende te weinig uitgaansmogelijkheden voor jongeren. Koffiehuisjes zoals in Gent, kleine bakkerijtjes, mis ik in Oostende. Er is te veel een tearoommentaliteit, te weinig diversiteit daarin.” *(Maxim, Oostende)*

“Ik zou een cultuurcentrum bouwen. Wat ik ook zou doen, is zorgen dat er meer te doen is voor jongeren.” *(Jonas, Brugge)*

“Op de Kaperconcerten zouden ze wel eens betere bands mogen laten komen. Dat is precies enkel voor ouderen. Het zou leuk zijn, moest dat zowel voor ouderen als jongeren zijn.” *(Zora, Hasselt)*

“Ik zou alles behouden, want ik vind het een prachtige stad waar ik in woon. Alleen zou ik zorgen dat er voor iedereen wat te doen is. Nu zijn er enkel plaatsen voor skaters en BMX’ers in de stad.” *(Lotje, Kortrijk)*

“Meer investeren in jeugdbeleid. De stad aangenamer maken door meer groen in de straat. Jeugdlokalen zeker behouden.” *(Wouter, Tienen)*

“Ik zou meer activiteiten voorzien, meer concerten enzo, zodat jongeren niet altijd op dezelfde plaats zouden moeten hangen.” *(Yassin, Brussel)*

“Graag een bioscoop, meer activiteiten en jeugdactiviteiten; de meeste activiteiten zijn voor oudere mensen.” *(Nele, Tienen)*

“Alles voor jongeren is ’s avonds zo rap dicht. Er is weinig te doen in het centrum. Eigenlijk zou het stadsbestuur meer moeten doen om jongeren aan te trekken. Nu gaat iedereen in Hasselt weg. Er zijn niet echt jongerencafés. De cafés die er zijn, sluiten al vroeg.” *(Melissa, Genk)*

“Nood aan scholen en jeugdcentra om jongeren samen te brengen in ruimtes waar ze beter geïnformeerd worden over de toekomst, en waar ze kunnen samen komen en daardoor minder in de problemen komen of zaken doen die niet wettelijk zijn.” *(Dan, Dendermonde)*

“Dus eigenlijk zit ik de hele dag in het park. Ja, iets anders is er niet te doen. Het zou fijn zijn moesten er meer activiteiten zijn. Dat er een jeugdwerker in de wijk komt en activiteiten organiseert, zoals een uitstap naar Oceade of naar de zee, een dag of een weekend.” *(Yassin, Brussel)*

“Ook zou ik willen dat de stad ook meer dingen doet voor de alternatieve groepen en niet altijd alles voor de stadsmensen, zoals nu het geval is met haar volksdansen of de vele andere dingen. Zo moest je nu bij Theater op de Markt ook al voor redelijk veel optredens betalen en dus is het zeker niet toegankelijk voor iedereen. Er was ook gewoon veel te veel volk. Je kan nergens iets zien of je moest daar ik-weet-niet-hoe-lang op voorhand al gaan staan. Het is gewoon niet gezellig. Je kan ook echt niet meer door de stad wandelen dan, alles is gewoon propvol. Het is echt koppenlopen. Ik zou het ook leuk vinden dat er meer rekening gehouden wordt met de verschillende groepen die in de stad wonen maar hoe dit dan precies moet, weet ik niet.” *(Cynthia, Hasselt)*

“ Ik denk dat er voor jongeren, dan heb ik het over 15- tot 17-jarigen, misschien iets te weinig te doen is. Voor de iets oudere jongeren vanaf 20 jaar is er een heel groot aanbod. Het is ook zo dat je als iets oudere jongere meer volwassen bent en je meer openstaat voor andere zaken. Nu ga je me waarschijnlijk vragen om iets concreet op te noemen (lacht). In de vakantie zou er voor jonge jongeren meer overdag moeten te doen zijn. Bijvoorbeeld kennismaking en cultuur. Een soort speelpleinwerking maar dan iets luchtiger en ruimer. Niet gewoon bezigheidstherapie, maar gericht iets gaan doen met jongeren!” *(Natalie, Leuven)*

“ Ik zou in Tongeren zeker een jeugdhuis voorzien voor jongeren. Dat is echt stom dat we dat nu niet hebben.” *(Kevin, Tongeren)*

“ Het zou ook leuk zijn moest er in de stad meer te beleven zijn. In Duitsland had je op straat ook straatanimatie enzo. Dat was tof. Wat meer activiteiten zou ook tof zijn. Hier kun je met vrienden alleen maar een terras doen en je bent al vlug uitgeput.” *(Onur, Gent)*

“ Dat er zo weinig te doen is voor jongeren. Nu gaat iedereen van mijn vrienden maar naar Leuven omdat er in Tienen zelden leuke feestjes zijn. In Leuven is er altijd wel iets te doen. Het zou echt leuk zijn, moest er een jeugdhuis ofzo zijn. Er zou meer budget moeten worden vrijgemaakt voor evenementen voor jongeren.” *(Wouter, Tienen)*

“ Op sommige vlakken mag de drive iets groter zijn en er mag op ingezet worden. In de sociale samenhang van de stad is er al heel veel geïnvesteerd, velen doen echt hun best. Als je niet in een sociaal netwerk zit, mist je ook veel. Er is veel te doen, maar het is ook gemakkelijker om iets te missen. Het is moeilijker om mensen te bereiken die aan u iets kunnen hebben, als OCMW, jeugdhuis, jongerencafé. De massa blijft belangrijk. Je moet er blijven in investeren, op een niet dwingende manier zorgen dat er sociale structuur ontstaat. In het jeugdhuis bijvoorbeeld was ik nooit binnengestapt omdat ik niet wist wat er was en niemand kende die er zat. Als je niet weet dat het er is, kunt ge der ook niet naar zoeken.” *(Sander, Gent)*

“ En nee, omdat er zo weinig te doen is. De feestjes die er zijn, zijn altijd dezelfde. Af en toe is er eens één nieuw evenement dat anders is, maar veel te weinig. Overdag is er ook veel te weinig te doen, er zijn geen workshops ofzo. In plaats van de ‘dag van de jeugdbeweging’ zou er ook eens een ‘dag van de jeugd’ mogen zijn, met een hele dag activiteiten voor de jongeren in Mechelen.” *(Evelien, Mechelen)*

“ Er mag misschien nog méér georganiseerd worden voor de jeugd, en vooral goedkoper. Alles lijkt zo duur als jongere.” *(Sofie, Leuven)*

“ Ik zou ook een betere programmatie van toneelstukken willen in de stad. Als je de programmatie van Leuven vergelijkt met Antwerpen dan lopen we achter. Ik zou in mijn thuisstad elk aanbod willen kunnen bekijken zonder me te moeten verplaatsen naar de grootsteden.” *(Ward, Leuven)*

“ Ik wil meer activiteiten voor de jeugd: jeugdhuis, sportkampen. Ik heb dat zelf ook gedaan vroeger en wil dat de kinderen dit ook gaan doen. Ik wil een grote bib. Het stadsmagazine 3600 is echt goed. Zo blijf je op de hoogte van alles. Ik gebruik het vooral voor activiteiten voor de kindjes. Ook goed is dat er in Genk twee keer markt is. Op donderdag in het centrum is het soms moeilijk om te gaan, als je net dan moet werken. Maar dan kan je op zaterdag in de Vennestraat ook nog gaan.” *(Rano, Genk)*

Een heel specifieke vraag naar aanbod, genoemd door een van de jonge moeders, gaat over kinderopvang.

“ Vervelend was dat ik mijn kinderen liever naar een crèche stuurde, maar er zijn er niet veel en die waren allemaal al volzet. Mijn onthaalmoeder is ook wel goed, maar ik had toch liever een crèche.” *(Rano, Genk)*

“ Meer plek voorzien in de kinderopvang.” *(Sabina, Gent)*

PLAATS IN DE STAD

Aansluitend op het verhaal van het aanbod en de vraag om voldoende te doen voor jongeren in de stad, hebben een aantal jongeren het gevoel dat jongeren of uitingen van jongerencultuur niet echt gewenst zijn in de stad. Ze vinden soms dat de stad hen te erg betuttelt.

“ Negatief: alle tekenen van jongerencultuur worden uit de stad gebannen. Bijvoorbeeld, vijf jaar geleden was er heel mooie graffiti in Mechelen en er is een heel lange traditie in het skaten. Vroeger was dit allemaal binnen het stadscentrum, nu is dat naar buiten de stad verbannen, en dat voelt raar. Perron M is een toffe plek, maar het is jammer dat dit alles buiten de stad ligt. Er is geen mix meer van jongeren, gezinnen, ouderen, ... Jongeren kunnen niet tonen dat ze niks mispeuteren, want niemand ziet hen. Zo is het moeilijk om een positief verhaal te brengen. Bijvoorbeeld de graffitimuur, waar heel mooie dingen op staan... niemand ziet die.” *(Sander, Mechelen)*

“ Het is jammer dat het jeugdcentrum Metteko weggaat uit het centrum. Nu ligt het buiten de ring. Alles voor jongeren wordt buiten de ring geplaatst. We worden een beetje verdrongen uit de stad. Ik zou zorgen voor meer feestjes voor jongeren, meer niche. Nu is dat er amper nog.” *(Yoko, Mechelen)*

“ Wat ik anders wil: dat Louis Tobback de uitgaansregel met speruur (drie uur) niet gerealiseerd krijgt. Het is gewoon belachelijk, betuttelend. Zoveel overlast veroorzaken jongeren toch niet? Ik kan daar niet inkomen.” *(Ward, Leuven)*

DE STAD VAN DE JONGEREN? OVER MOBILITEIT, GROEN, RONDHANGEN EN RUIMTE.

Is de stad van de jongeren? In de interviews wordt heel veel ingegaan op de thema's mobiliteit, groen, rondhangen en ruimte. Hoewel deze zaken vaak nauw verweven zijn met elkaar, worden er voor elk van de thema's apart ook specifieke uitspraken gedaan.

We starten met mobiliteit, en volgen de link die jongeren van daaruit zelf leggen naar groen in de stad. Daarna kijken we naar de top drie van tofste plekken in de stad, waar jongeren vooral rondhangen, en waarom ze die plekken tof vinden. Om vervolgens te lezen hoe zij vinden dat er verder met de ruimte in de stad kan omgegaan worden.

MOBILITEIT

Eerder gaven we al aan dat mobiliteit voor jongeren een belangrijk thema is. Voor jongeren bepaalt de mogelijkheid om zich al dan niet autonoom te kunnen verplaatsen in grote mate hun vrijheid.

Een eerste vaststelling: het verkeer in de stad is druk, lawaaierig en gevaarlijk.

“Het kan er ook zo druk zijn! En de straat kan er zo vuil liggen. Het verkeer is erg gevaarlijk bij ons in de buurt. In de Sleepstraat en de straten er rond wordt soms veel te rap gereden! (...) Het drukke verkeer in de wijk is niet aangenaam. Daar kan ik me echt aan storen. Het is totaal niet veilig voor de kinderen. Vooral werken aan mobiliteit: een veilige, rustige stad.” (Sencan, Gent)

“Anderzijds stoort ik me wel eens aan het lawaai, de drukte en het verkeer. Dit is natuurlijk onvermijdelijk voor een stad, maar vormt toch een groot contrast met de rust van het platteland. Gelukkig woon ik in de stadsrand, en hebben we onze tuin die toch wat rust en groen biedt.” (Jana, Mechelen)

“Vervelend, dat alles in elkaar loopt. Bussen, trammen, voetgangers, fietsers, auto's, ... alles loopt door elkaar. Een echte chaos. Op den duur weet ge niet waar ge moogt lopen als voetganger... Gaat er iets aankomen? Mag ik hier eigenlijk wel over?” (Joshua, Gent)

“In de stad met tram of bus reizen, is mij wat te druk. Met de fiets is het toch goed je aandacht erbij houden en met de auto is er geen beginnen aan. Parkeerplaats vinden is overal in Antwerpen een probleem en als je er een vindt, is het duur om je auto er te laten staan. Vervoer in de stad vind ik echt wel

een probleem. Wat mij betreft mag er meer aandacht besteed worden aan fietsers en wat deze nodig hebben om zich veilig door de stad te bewegen.” (Margot, Antwerpen)

“Minder leuk vind ik het verkeer en de auto's. Ik vind autobestuurders niet verdraagzaam tegenover de wandelaars en fietsers. Ze doen maar op, en de wandelaars en fietsers moeten zich maar aanpassen.” (Lieve, Antwerpen)

“Er zijn veel te veel auto's die voortdurend in de file staan. Er is veel lawaai en het is er vaak te druk - hoewel dit in Dendermonde heel goed meevalt.” (Dan, Dendermonde)

“Heel druk ook. Dat is misschien niet door de mensen hoor, maar ook hoe de trams rijden. Heel druk en heel gevaarlijk qua verkeer. Als ik daar met de fiets ben, is het altijd waanzin.” (Steven, Antwerpen)

“Als ik het voor het zeggen zou hebben... ik zou zeker investeren in de mobiliteit. Ik vind het belangrijk dat je in een veilige rustige stad woont. Ik zou ook tram 1 niet meer door de Veldstraat laten rijden. Dat is écht gevaarlijk!” (Sencan, Gent)

“En de heraanleg van de Dampoort, doen! Al moet je er elke week voor naar Hilde Crevits bellen. Op tien jaar is daar niets veranderd, het is nog altijd gevaarlijk. Er wordt elk jaar minstens één iemand dood gereden. Elke week is er een ongeval. Dat is schandelijk.” (Sander, Gent)

“Het drukke en gevaarlijke verkeer.” (Katrien, Tongeren)

Opvallend is dat het openbaar vervoer mee als oorzaak wordt gezien van de gevaren van het verkeer. Toch is het openbaar vervoer, en de mogelijkheden die het jongeren biedt, heel belangrijk (zie ook eerder in het stuk over nabijheid).

Een aantal belangrijke pijnpunten worden echter ook aangehaald: jongeren willen meer bussen en trams, betere aansluitingen en vooral openbaar vervoer dat hen ook 's avonds mogelijkheden biedt. Vooral voor de 15- tot 20-jarige jongeren is het goed functioneren van het openbaar vervoer heel belangrijk.

“Zo was de laatste actie een feestje op de laatste nachtbus omdat deze sinds 17 mei zijn afgeschaft. En dat is een heel spijtige zaak. Nu is de laatste bus al rond een uur of elf. Maar als je dan naar de late film wil, dan moet je terug naar huis stappen.” (Sam, Gent)

“Alles is heel dichtbij, mijn vrienden wonen ook in de buurt. Ik kan op wandelafstand een pintje gaan drinken en moet dan niet meer rijden. Openbaar vervoer gaat zeer vlot. Wel vind ik dat de bussen veel te vroeg stoppen met rijden. Hoe sjiek zou het wel niet zijn als er ook nachtbusen zouden zijn. Dan zouden we ook al sneller naar Hasselt gaan, als we dan allemaal kunnen drinken. Een BOB aanduiden, werkt bij ons niet zo goed. Daarom blijven we dan ook vooral in Tongeren om uit te gaan.” (Kevin, Tongeren)

“De bussen zouden ook wel eens stipter mogen gaan rijden. Toen ik nog af en toe naar school ging, was ik nooit op tijd.” (Zora, Hasselt)

“Ook vind ik het vervelend dat de NMBS en De Lijn, overheidsbedrijven, zo onbetrouwbaar zijn. Vertragingen, afschaffingen en 'rude boy-chauffeurs' zijn dagelijkse kost. Er moet wel een regeling uitgewerkt worden zodat bussen voorrang krijgen en zich sneller kunnen verplaatsen. Ik zou in elke stad ondergrondse en betaalbare metro's voorzien waardoor iedereen zich snel kan verplaatsen in de stad.” (Elio, Gent)

“Veel mobiliteitsproblemen zijn volgens mij het probleem van slechte communicatie tussen de verschillende niveaus. Gent zou zijn eigen stadsvervoersmaatschappij moeten hebben. Dan kan Gent beter inspelen op de noden van de stad. Want verschillende steden hebben vaak verschillende behoeften.” (Sam, Gent)

“Ik neem dan de bus naar Hasselt. Die busrit is eigenlijk altijd een fijn begin van de dag. Ik zie daar mijn vriendinnen en we zitten altijd op dezelfde plaats. Heel die bus zit eigenlijk vol jong volk. Sommige mensen pakken die bus niet omdat hij zo vol zit. Ik vind dat juist plezant.” (Nuran, Gent/Hasselt)

“ Ik zou meer en beter openbaar vervoer voorzien. Want zelfs al zou ik mogen, ik kan nooit echt laat naar dingen in Hasselt, want dan raak ik niet meer thuis.” *(Nuran, Genk/Hasselt)*

“ Wat ik lastig, moeilijk, negatief vind aan de stad? Het openbaar vervoer. De Lijn is bezig met vernieuwingen en afschaffingen op mijn lijn. En daar kan ik niet zo goed tegen.” *(Joyce, Gent/Antwerpen)*

“ Ook het bussensysteem is in de negatieve zin veranderd. Ik nam ‘den 2’ en nu zijn er geen bussen waarmee ik rechtsreeks naar huis geraak. Ze komen ook niet meer zo vaak als vroeger. Ik heb sinds kort mijn tijdelijk rijbewijs. Ik vind Mechelen echt aarts-moeilijk voor auto’s, maar het is wel goed dat auto’s uit de stad geweerd worden.” *(Sylvie, Mechelen)*

“ Openbaar vervoer is heel gemakkelijk. Als jongere met de auto is niet zo heel erg handig. Als jongere kan je je met de Buzzy Pass en zo vree goedkoop met openbaar vervoer verplaatsen; men moet ervoor zorgen dat dat goedkoop blijft. En zorgen voor vlottere verbindingen tussen alles. Ze denken hier in de stad aan een tram, die het station zou verbinden met de campus en cinema.” *(Jens, Kortrijk)*

“ Voor mij dat ik nooit terug geraak naar Lier. De verbindingen zijn niet zo goed, dus moet ik vaak een slaapplek regelen, wat ook niet altijd gemakkelijk is.” *(Ines, Lier)*

“ Dat je je niet kan verplaatsen met de bus na tien uur! Van een stad verwacht je meer.” *(Sander, Gent)*

“ De bussen die overvol zitten en het opgezet- te nieuwe netwerk dat voor meer problemen zorgt dan deze oplost. Verder is het avond- leven voor een stad als Mechelen toch heel beperkt, buiten het eten en drinken, en stopt vrijwel alles rond 23 uur of middernacht. Ik zou tevens een nieuwe regeling voor bussen opzetten die de efficiëntie en de klantent- vredenheid verhogen in plaats van deze te verlagen.” *(Rachida, Mechelen)*

“ Openbaar vervoer toegankelijker maken.” *(Margot, Antwerpen)*

“ Behalve dat bussen wel later zouden mo- gen rijden ’s avonds en vroeger ’s ochtends. Nu kan je eigenlijk niet met de bus op stap gaan want je hebt geen bus terug. En het is wel spijtig dat je dan altijd de auto moet nemen als je in een andere stad op stap gaat, en niet met iemand anders kan blijven crashen.” *(Daphne, Sint-Truiden)*

“ Elke uithoek van de stad zou eenvoudig be- reikt moeten kunnen worden met het open- baar vervoer. Het probleem is echter dat het huidige systeem in Antwerpen grotendeels gebaseerd is op trams die bovengronds rij- den. Dit maakt het moeilijker om u te ver- plaats en binnen de stad.

Een tijd geleden waren er plannen om de nachtbussen in Antwerpen af te schaffen. Gelukkig is dat plan afgevoerd, mits spon- soring van een Antwerps bedrijf. De invoer van de nachtbussen in Antwerpen in het weekend is heel handig voor jongeren. Zo kunnen jongeren op hun gemak op café gaan, afspreken, uitgaan met vrienden, ... Nachtbussen behouden en misschien zelfs uitbreiden zodat deze ook op donderdag zouden rijden – donderdag is de typische avond dat studenten uitgaan in de stad. Naast nachtbus- sen zou er ook grondig na- gedacht moeten worden over het openbaar vervoer en hoe we dit kunnen verbeteren, bijvoorbeeld meer trams, trams die later in de avond rijden, ...” *(Ahmed, Antwerpen)*

“ Meer en later en goedkoper openbaar ver- voer.” *(Els, Gent)*

“ Gratis openbaar vervoer.” *(Vincent, Antwerpen)*

Waar jongeren het veel minder over eens zijn, is de plaats van de auto in de stad. Een aantal jongeren geven aan dat er te weinig rekening gehouden wordt met auto’s in de stad. De bin- nenstad is dikwijls moeilijk bereikbaar met de auto, straten zijn slecht onderhouden, parkeren en in de file staan, is een probleem. Meer, maar niet uitsluitend, laaggeschoolde jongeren willen ruimte voor de wagen in de stad. De meerder- heid van de jongeren die hier iets over zegt is ouder dan 20 jaar, in tegenstelling tot de op- merkingen over het openbaar vervoer. Voor een aantal jongeren hoort autorijden er echt bij. Ze willen er dus zo snel mogelijk aan beginnen.

“ Er is veel file, dat is niet leuk.” *(Mustafa, Sint-Niklaas)*

“ Verder zou ik willen veranderen dat jonge mensen vanaf 16 jaar hun rijbewijs kunnen halen en ik zou het behalen van een rijbewijs veel goedkoper maken. Ik heb het nu nog niet omdat ik het niet kan betalen, al zou ik heel graag met de auto rijden.” *(Musa, Gent)*

“ Ook zou ik de toekenning en prijs voor de par- keerplaatsen voor inwoners van de stad ver- soepelen. Elk gezin zou recht moeten heb- ben op twee goedkope parkeerplaatsen.” *(Michelle, Dendermonde)*

“ Er zijn ook weinig parkeerplaatsen in Genk- centrum. Je moet vaak ver wandelen als je naar het centrum wil. Ik parkeer vaak aan de kerk, maar daar moet je dan ook betalen.” *(Melissa, Genk)*

“ Dat autoluwe gedoe vind ik ook nog een beetje ridicuul. Autoluwe is op zich een zeer goede zaak maar het moet voor de bewo- ners wel haalbaar blijven en dat is nu niet het geval.” *(Sam, Mechelen)*

“ Ik doe al mijn verplaatsingen met mijn wa- gen. Ik erger me vaak aan het gebrek aan parkeerplaatsen, en dat die bijna overal be- talend zijn. Ik vind dat beleidsmakers hier onvoldoende oog voor hebben. Gebruik maken van alternatieve vervoersmiddelen is voor mij geen optie. Ik zou dan de vrijheid verliezen om impulsief nog elders naartoe te rijden.” *(Alessio, Genk)*

“ Buiten de betalende parkings – die al zijn opgeslagen – is er ook maar weinig parking. Op de parkeerplaatsen aan mijn werk moet je de parkeerschijf leggen. Ik moet dus om de twee uur naar buiten. Nu vind ik dit niet zo erg omdat ik dan ook een sigaret kan ro- ken, maar toch... het is stom dat het moet. Ik denk ook niet dat er veel aan te doen valt. De stad is al helemaal volgebouwd en ze kan haar parkings niet gratis maken want ze moet ook geld hebben. Ook heb ik het wel moeilijk met de studen- ten op de fiets die denken dat ze alles mo- gen en kunnen. Ik kan me daar echt enorm aan storen. Maar ja, dat is een deel van de

studentenstad Gent. Misschien kan de poli- tie hen meer beboeten, maar of het dan be- ter wordt, betwijfel ik.” *(Laura, Gent)*

“ Het probleem in de stad is het gebrek aan een heel sterk parkeerbeleid. Als je met de auto naar het centrum komt, geraak je nooit je auto kwijt en parkeren is er ongelooflijk duur. Dat is een probleem, want meisjes ko- men liever met de auto, want er is een on- veiligheidsgevoel als je moet wachten op de bus of de tram. Er is in Oostende te weinig plaats om de auto kwijt te kunnen, dat is een irritatie die leeft. Als je ’s avonds in een par- king rijdt ben je 20 à 25 euro kwijt om je auto te parkeren.

Het stadsbestuur kan daar iets aan doen. Er is een globale visie die wordt gemist; alles houdt verband met elkaar. Het kan niet de bedoeling zijn om op korte termijn inkom- sten te genereren. Je kan het oplossen door betere nachtdiensten van De Lijn en rand- parkings, P&R-systemen (Park and Ride, nvdr).” *(Maxim, Oostende)*

“ Wegenwerken, soms niet logisch opge- bouwd of alles tegelijkertijd open. Beter af- stellen en communiceren met de burger. Veel meer mogelijkheden bouwen voor par- kings.” *(Danny, Deinze)*

“ Minder leuk vind ik de files die er in de och- tend aar de grootsteden zijn, en de treinen die constant vertragingen hebben. Maar daar kan de stad niet veel aan doen.” *(Rachida, Mechelen)*

“ Wat ik minder vind, is het feit dat er overal werken zijn en dat het nu al meerdere jaren duurt. Het centrum is gewoon niet meer nor- maal binnen te rijden en overal is het beta- lend parkeren geworden. Je moet al heel ver buiten het centrum parkeren om toch gratis te kunnen parkeren.” *(Siham, Mechelen)*

“ Ik mis vooral betaalbare of gratis parkeer- plaats in de stad. Op de Grote Markt betaal je nu twee euro om daar één uur te parkeren en dat vind ik echt schandalig veel. Op de Veemarkt of aan het station heb je nog wel gratis parkeerplaats, maar het probleem aan het station is dan ook weer dat je jouw auto daar niet ’s nachts kan laten staan, want dan is er sowieso iets mee gebeurd: een kras,

een deuk, een spiegel af, ... Ze durven daar echt uw auto afbreken. Dat komt volgens mij omdat daar geen sociale controle is. Aan de Veemarkt heb je dat wel en daar durf ik mijn auto gerust enkele nachten laten staan. Ook vind ik het stom dat je per gezin maar één parkeerkaart krijgt, want zowel mijn vader als ik hebben een auto en dan is het wel moeilijk. Zeker omdat er veel te weinig veilige gratis parkeerplaatsen zijn.”

(Daphne, Sint-Truiden)

“Parkeren is schandalig, overal moet je betalen. De parkeerwachters treden snel op! Je hebt vaak niet eens de kans om geld in de automaat te gooien of je hebt al een boete. Vroeger had je meer gratis parkeerplaatsen, bijvoorbeeld voor het gemeentehuis. Dat was gratis. Daarnaast zijn het dure parkings, uitgezonderd de parking aan Shopping 1.”

(Fatiha, Genk)

“Als ik burgemeester was, zou ik het Plaisanceplein heraanpakken. Dat is echt een ramp. Te veel lichten. Het is niet echt overzichtelijk voor een autobestuurder. Het is niet echt gevaarlijk, maar er wordt veel geaazeld. Er staan dan ook veel files.”

(Dries, Mechelen)

“Parkeren is een hel in Tongeren. Er moet overal betaald worden. Net zoals in Bilzen: 1 uur gratis parkeren, meer parkeerruimte.”

(Katrien, Tongeren)

Anderen zijn dan weer heel duidelijk voorstander van een autoluwe of zelfs autovrije stad, en willen de inspanningen die op dit vlak geleverd zijn bestendigen of uitbreiden. Door de auto is er minder sfeer en gezelligheid. Het autoluwe of autovrij maken biedt opportuniteiten voor de stad. Zowel de jongere als de oudere jongeren willen inzetten op minder auto's in de stad. De jongeren zijn wel meer hooggeschoold en het thema leeft enkel bij jongeren zonder vreemde herkomst.

“Gent heeft vroeger gekozen voor auto's en dat vind ik wel heel spijtig. Nu zijn de autobanen eigenlijk veel te breed. Het is beter, denk ik, om die smaller te maken, en dan rijden met bomen te zetten, zodat de stad nog groener wordt.”

(Sam, Gent)

“Het enige wat ik een beetje spijtig vind, maar dan spreek ik mezelf ook tegen, is dat de markt van Oudenaarde vol auto's staat. Het is gemakkelijk om uw auto kwijt te geraken, maar langs de andere kant vind ik het ook niet mooi. Dus de ideale oplossing zou een ondergrondse parking zijn. De markt mooi vrij en er een mooier plein van maken.”

(Dimitri, Oudenaarde)

“De autoluwe binnenstad zou ik zeker behouden, dat is een goed initiatief. Het is veel gezelliger voor de fietser.”

(Dries, Mechelen)

“Een autoluwe stad is altijd veel aangenamer, zo hoef je hier niet telkens rekening mee te houden als je de straat oversteekt tijdens het winkelen.”

(Karen, Mechelen)

“Er zijn weinig of geen autovrije straten. Ik vind dat wel jammer. Enerzijds omdat het leuk is voor voetgangers en fietsers, en anderzijds omdat ik 's avonds ook graag ergens buiten zit. Er zijn weinig gezellige plekken op straat, natuurlijk ook net doordat overal auto's rijden. Naast een baan zitten is niet echt leuk.”

(Bunmi, Eeklo)

“Ik vind het leuk dat grote delen van het centrum autovrij zijn. Ik ga altijd te voet of met de fiets, net als veel anderen, en dan zijn die autovrije straten wel tof. De drukke straten met veel verkeer kan je makkelijk ontwijken. Ik heb nu ook een gratis Buzzy Pass voor Leuven, maar ik denk zelfs niet dat ik die ga gebruiken.”

(Jirka, Leuven)

“Veel straten in het centrum zijn autovrij, wat ikzelf wel aangenaam vind. Ik ga toch altijd met de fiets naar de stad, dus ben ik blij dat ik niet door een verkeerschaos moet in de binnenstad.”

(Jana, Mechelen)

“Als ik burgemeester was, dan zou ik de verkeersveiligheid een beetje aanpakken. Het Plaisanceplein is een oerwoud aan verkeerslichten terwijl het nieuw aangelegd is! Ik moet er elke dag voorbij om naar de stad te gaan en het is er echt ambetant: lang wachten, onduidelijke lichten, overtredingen en er is sowieso al te weinig plaats voor fietsers in Mechelen.”

(Sylvie, Mechelen)

“Tegen die auto's zijn er misschien manieren om die te minderen, al is dat misschien ook niet altijd zo populair. Taksen vragen of zo, om te rijden in de stad.”

(Jan, Gent)

“Ik zou zorgen voor minder auto's in de stad. Moest dit niet gaan, zou ik zorgen voor veel meer plaatsen waar je maar 30 kilometer per uur mag rijden. Ik vind ook dat ze automobilisten die te snel rijden heel hard moeten aanpakken.”

(Lieve, Antwerpen)

“Ik zou er een autovrije stad van maken, heel het centrum dus, en er een tram laten doorrijden.”

(Yasmien, Mechelen)

“Ik vind het wel negatief dat het soms heel druk is en veel auto's door het centrum zelf rijden waardoor het minder gezellig wordt. 't Stad heeft meer potentieel dan gewoon een parking te zijn. Allez, de markt dan. Ik denk dat het daar met minder auto's ook gezelliger zou worden en het nog meer volk zou aantrekken. Het gemeentebestuur kan daar zeker iets aan doen. Ze hebben al veel parking bijgemaakt rond de markt, dus er is genoeg parking. Maar het is natuurlijk een moeilijke situatie daar, want het is eigenlijk een doorgangsweg. Je kan moeilijk een ring maken

rond de markt. Dus hopelijk kan dat opgelost worden, kunnen ze er iets op vinden.

Ja, het moet sowieso minder zijn. Minder aanwezig, minder opvallend. Ze zouden het minder aantrekkelijk moeten maken om met de auto naar het centrum te gaan en daar te passeren, zodanig dat het aantrekkelijker wordt voor de mens zonder zijn auto. Dat het echt een ontmoetingsplaats wordt en gewoon een schoon plein dat een beetje sfeer oproept.”

(Folke, Oudenaarde)

“Ook meestal toch gekozen voor openbaar vervoer als eerste keuze, maar ik zou het radicaal anders doen. De centrumparking weg of sterk verduren, investeren in parkings rond het centrum, fietsmobiliteit uitbouwen.”

(Sander, Gent)

“Autoverkeer hoort niet thuis in de (oude) binnenstad. Zo zou ik maatregelen treffen om het autoverkeer in de binnenstad af te raden, door alternatieve vervoersmethoden te promoten - zoals fietsen in de stad aangenamer maken, verbetering van het openbaar vervoer. Tot op heden vind ik dat het op dit vlak sterk verbeterd is in Antwerpen. Buiten de recente reorganisatie van het openbaar vervoer in Antwerpen, die naar mijn mening anders aangepakt zou moeten worden.”

(Ahmed, Antwerpen)

“Wil je een grote auto, dan betaal je hierop een grote premie.”

(Vincent, Antwerpen)

Waar jongeren duidelijk op hun honger blijven zitten, is fietsbeleid. Voor de enen zit de oplossing bij het verminderen van het aantal auto's in de stad. Andere jongeren geven echter aan dat een autoluwe stad niet vanzelf een goede fietsstad is. Dat er, los van het al dan niet autoluwe zijn, bijkomende inspanningen geleverd mogen worden.

Zo moet men onder andere meer aan de infrastructuur werken, meer fietspaden aanleggen, ... zodat straten voor voetgangers en fietsers aangenamer plekken zijn. Daarnaast verwacht men bijkomende fietsstallingen, fietspompen, ... Ook hier zien we dat de uitspraken afkomstig zijn van jongeren zonder vreemde herkomst.

“Er zijn veel auto's en het is echt mottig als je daar met de fiets achter rijdt. Ze rijden soms ook echt zot. En die trams zijn levensgevaar-

lijk. Ik zou de auto op heel veel plaatsen verbieden. En continu elektrische bussen laten rijden, dag en nacht. En fietsherstelplaatsen, liefst gratis. En fietspompen. Vroeger had je die, maar die zijn nu verdwenen.”

(Maarten, Gent)

“Vooreerst zou ik meer fietspaden aanleggen. De veiligheid van de fietsers laat vandaag in veel gevallen veel te wensen over.”

(Michelle, Dendermonde)

“Sommige banen zijn echt slecht. Het moeten zelfs niet echt kasseien zijn, soms zijn er echt putten. En ja, ik ben dikwijls met de fiets op stap en dan vloek ik wel af en toe. In de Wondelgemstraat moeten ze wel een keer controleren. Dat is echt de ‘merde’.”

(Jan, Gent)

“Ook wel dat je lang onderweg kan zijn. Je denkt ‘ik zit in de stad’, maar het duurt toch lang om naar een of andere plaats te gaan, bijvoorbeeld in Brussel. Het is er veel te onveilig om te fietsen. Vooral fietspaden aanleggen. Er zijn er bijna geen in Brussel. Of als ze er zijn, zijn ze niet in orde. Mensen beginnen pas te fietsen als er fietspaden zijn. Als er meer mogelijkheden zijn, zullen ze het ook meer doen. En mensen die met de auto rijden, moeten er op letten en zorgen dat ze ook eens de fiets pakken. Maar eerst zorgen dat je kan fietsen.” *(Ines, Lier)*

“Er is de kwestie van de fietsenstallingen. In de stalling aan het station moet je vaak minuten naar een plekje zoeken. Er worden ook wel heel veel fietsen gestolen. Ik heb zelfs een aparte, slechte fiets om het centrum in te gaan. Er wordt nu ook een grote fietsenstalling gebouwd, midden in het centrum, maar daar komt veel kritiek op omdat het zou kunnen dat men het gaat verbieden om je fiets op straat te laten staan. Zelf vind ik het ook wel gemakkelijker om, als ik ga winkelen, mijn fiets aan de kant te zetten in plaats van helemaal naar een stalling te lopen.” *(Marleen, Leuven)*

“Ondanks de verbanning van de auto in de binnenstad, wordt er maar weinig rekening gehouden met fietsers. Er is bijvoorbeeld maar weinig fietsenparking voorzien in het centrum, en in de straten waar auto’s nog

wel mogen komen, rijden ze veel te snel en letten ze weinig op voor fietsers. De Grote Markt als middelpunt van de stad is eigenlijk maar een kaal en grijs plein, omdat er een autoparking onder zit. Dat vind ik wel echt jammer. Ook het openbaar vervoer is volgens mij niet optimaal geregeld. De buslijnen zouden veranderd worden, waardoor alle bussen rond de stad gaan rijden, en slechts één pendelbus in het centrum. Dit maakt dus dat er veel minder reizigers doorheen de binnenstad vervoerd kunnen worden, wat vooral voor ouderen een groot probleem zal worden, volgens mij.”

(Jana, Mechelen)

“Het grootste probleem zijn de fietsenstallingen in Leuven. Er is absoluut te weinig veilige fietsenstalling. Om de haverklap ben je je fiets kwijt en dien je naar de politie te gaan. Leuven is wel fietsvriendelijk. De stad is autovrij gemaakt, of er zijn toch verschillende straten waar auto’s geweerd worden. Dat is goed. In Leuven is alles immers gemakkelijk bereikbaar en heb je echt geen auto nodig. Maar je fiets veilig kunnen achterlaten is nog altijd niet gerealiseerd. Het kan volgens mij opgelost worden door afgesloten fietszones te maken. De huidige fietsenparkings werken niet qua veiligheid. Ze sluiten ook al om drie uur s nachts. Als je fiets is blijven staan, dan dien je voor 24 uur te betalen. Dat loopt lekker op voor ’t stad, maar niet voor ons.” *(Ward, Leuven)*

“In Antwerpen is nog niet zo lang geleden het Velo-project van start gegaan. Hierbij kan je je met een Velo-kaart eenvoudig met de fiets doorheen de stad verplaatsen. Persoonlijk vind ik dit een heel goed initiatief en een verdere uitbreiding van het Velo-systeem zou het nog aantrekkelijker maken.”

(Ahmed, Antwerpen)

“Ik denk dat ze meer aan infrastructuur moeten werken. Bijvoorbeeld de Carnotstraat en de Turnhoutsebaan zijn als voetganger en fietser geen aangename straten om te zijn. Heraanlegging van die straten en een betere, logische indeling, zodat iedereen zijn plek heeft, kan al een krachtig zaad zijn voor de rest. Wat ik graag zou veranderen aan de stad, en dat is dan heel cliché blijkbaar want iedereen wil iets aan mobiliteit veranderen

op deredactie.be, zijn fietspaden hé. Ik ben een fervente fietser. Ik houd niet van de auto en ik zou graag hebben dat overal heel duidelijke fietspaden waren, en dat die niet teveel doorkruist worden door autowegen. En ook bredere fietspaden. Want als je bijvoorbeeld kijkt naar de Leien, dat is zo breed, daar kunnen de fietspaden toch ook breder gemaakt worden. Dat je als fietser niet heel de tijd moet oversteken omdat je aan de verkeerde richting rijdt. Ik bedoel, als je naar Amsterdam kijkt, daar is het fietsbeleid zo goed uitgedokterd. Als je dat dan vergelijkt met hier, dan snak je wel naar meer.”

(Steven, Antwerpen)

“Ik vind ook dat er meer aansluitingen moeten zijn naar Gent met de trein. En meer aandacht voor de zwakke weggebruiker. Niet alleen in het centrum zelf maar ook in de deelgemeenten en langs de N8.”

(Folke, Oudenaarde)

“Ik zou een cultuurcentrum bouwen, zorgen voor meer verkeersveiligheid en Brugge veel meer uitbouwen als fietsstad.”

(Jonas, Brugge)

“Gratis fietsen.” *(Vincent, Antwerpen)*

Er wordt, tot slot, door de jongeren met een beperking ook gewezen op de beperkte toegankelijkheid van veel zones in de stad.

“Dat de wegen in Gent niet goed liggen voor rolwagens of de drempels te hoog zijn (...) De stadsdienst of de provincie moet de voetpaden aanpassen en de drempels verlagen zodat je er makkelijk op kan met een rolwagen.” *(Maxime, Lokeren)*

“Als rolstoelgebruiker heb ik veel problemen met de toegankelijkheid en de kasseien in Hasselt. Die maken het voor mij soms heel moeilijk om ergens te geraken.”

(Reinhart, Hasselt)

GROEN

Mobiliteit wordt door de jongeren vaak gelinkt aan meer groen in de stad. Het profiel van de jongeren die voornamelijk opmerkingen maken over meer groen in de stad, sluit aan bij dat van de jongeren die minder auto’s en meer fietsen in de stad willen. Deze jongeren zijn iets hoger opgeleid, komen uit beide leeftijdsgroepen en hebben geen vreemde herkomst.

“Ik zou ervoor zorgen dat er meer groen in de stad is, en minder verkeer. Ik zou het stadscentrum zelfs autovrij maken. Voor de rest vind ik dat de stad verder kan gaan zoals ze nu bezig is.” *(Tineke, Gent)*

Belangrijk om weten is dat groene plekken in de stad voor veel jongeren samenhangen met rustpauzes en met levenskwaliteit. Dat rust belangrijk is voor jongeren, daar gingen we eerder in dit rapport al op in.

“Ik vind er veel te veel lawaai, veel te veel mensen en te weinig echt groene rustige plekken. Je krijgt nergens de kans om rustig na te denken en dat mis ik wel. Alles moet precies maar vooruit gaan in de stad. En dat terwijl ik soms graag gewoon blijf stilstaan.” *(Jeroen, Tongeren)*

“Ik zou wel nooit in het centrum van een stad kunnen wonen, waar je een halfuur onderweg bent om ietwat uit de drukte weg te zijn. Wat heel uniek is aan Leuven – omdat het zo klein is – is dat je zo de stad uit bent, en dan echt meteen de bossen in. Als ik naar mijn werk fiets, rijd ik door het bos, en ik kan er ook gemakkelijk gaan wandelen. Dat vind ik wel belangrijk. Want bijvoorbeeld een week aan een stuk in de drukte van een stad zitten, vind ik niet fijn. Ik hou van rust.” *(Marleen, Leuven)*

“Zelf hou ik veel van het einde van Dok Noord, aan de Muidebrug. Daar is een stukje groen. Je kan daar staan tussen het groen en kijken naar water, aan het begin van de haven. Je ziet er groen, maar je zit midden in de stad. Dat is een rustpunt. Je merkt wel dat je in de stad zit, je ziet verkeer rijden als je je hoofd draait. Je weet ook dat ze dat volledig gaan ontwikkelen. Dat gaat zo helemaal veranderen, een interessante plek. Je bent er

niet weg van de wereld; er is wel zwerfvuil, je hebt de Oost-Europese camions. Het is tof dat zo'n plek kan." (Sander, Gent)

“ Meer pleinen, groene ruimtes, plaatsen om rustig te gaan zitten." (Yoko, Mechelen)

“ De drukte en dat er veel te weinig groen is. Ik zou nooit in de stad willen blijven wonen." (Zora, Hasselt)

“ Misschien zou ik zorgen voor nog wat meer bomen in de stad ofzo, omdat dat toch voor wat meer rust zorgt denk ik." (Eline, Gent)

“ Meer groen. Zodat er meer rust komt." (Valerie, Gent)

“ Wat ik mis in de stad is natuur, rust en stilte." (Margot, Antwerpen)

Verskillende jongeren geven aan dat er meer groen mag zijn in de stad, maar het verhaal heeft wel wat nuances. Hoe dat groen dan moet verwezenlijkt worden, daar is men het niet altijd over eens: de ene wil meer bomen in de straten, de andere wil meer investeren in de parken, nog anderen geloven niet meer in groen in de stad, maar wel in grote groenpolen die goed bereikbaar zijn vanuit de stad.

“ Ik vind wel dat er wat meer groen mag zijn in Gent. Zoals de Korenmarkt die vernieuwd is, maar daar is geen enkel sprietje gras te bekennen. Ah ja, de Graslei en de Korenlei zijn ook nog geestig. Ja, van die dingen. Ja, als het schoon weer is, ben je toch een keer weg. Het kost niet veel geld, je pakt zelf iets mee." (Jan, Gent)

“ Natuurlijk wel groen en open ruimte, dat is wel minder aan de stad. Als je Gent uit fietst dan ruik je dat je in 't groen zit. Dan merk je dat er nog werk is aan de stad. En Brussel is een en al 'autohelhol', veel uitlaatgassen en slechte lucht." (Sander, Gent)

“ Dus niet allemaal met beton en beton en beton, maar toch zowat kleur en toch meer groen in de stad brengen." (Joshua, Gent)

“ Ik zou zorgen voor meer groen in de stad. Het hebben van meer moestuintjes zou ook leuk zijn." (Lieve, Antwerpen)

“ Ik zou verder in de stad toch ook groen behouden. Het is juist gezellig om bomen te hebben op een pleintje, om daar onder te zitten op een terrasje." (Ines, Lier)

“ Wat ik zeker zou behouden, is het stadspark. En ik zou het super vinden, moest er nog meer groen of nog een park bijkomen. Nu zijn er te weinig groene plekken waar je naartoe kan. Een groot deel van de mensen winkelt graag in de stad, maar er is ook een groot deel dat liever in de parken en in het groen zit." (Cynthia, Hasselt)

“ Het is ook leuk dat er gewerkt wordt aan een groen stadsbeeld. Overal worden bloembakken opgehangen om de straten op te fleuren, maar het blijft wel jammer dat er weinig écht groen in de stad te vinden is, zoals bomen en parken. Maar al bij al denk ik dat Mechelen veel investeert in groen, niet enkel op straat maar ook als visie voor de hele stad. Dus op vlak van afvalsortering en -beperking, sensibilisering, duurzaamheid in verschillende projecten, ..." (Jana, Mechelen)

“ Parken in de stad zijn mooi: zonder de parken zou ik niet zoveel in het centrum vertoeven. Er zijn vele leuke plekje in Leuven, dankzij die groene plekje." (Sofie, Leuven)

“ Er is ook weinig groen, weinig aaneengesloten groen." (Sander, Gent)

“ Ik zou graag meer groen willen zien in de stad. Overal waar mogelijk zou ik groen plaatsen." (Ahmed, Antwerpen)

“ Ik zou het wel leuk vinden als er meer groene plekken zouden zijn in de stad. In de zomer is het wel vaak moeilijk om dan rustig in het groen te zitten. Je hebt wel kleine parkjes, maar moest het kunnen, dan zou het wel tof zijn om zo een groot park zoals Central Park in New York in Antwerpen te hebben. Maar dan is het eerste probleem natuurlijk: op welke plek. Ik zou het zelf ook niet weten." (Lieve, Antwerpen)

“ Extra groen vind ik niet nodig. Ik hou wel van natuur en ik ben er graag middenin, maar voor de stad is het toch al te laat. Een boom naast elke lantaarnpaal noem ik ook geen natuur. Het geeft niet het gevoel dat je

in een bos bent. Met meer alleenstaande bomen erin zou de stad mij niet echt een groener gevoel geven. En een bos kan je er ook niet van maken want dan zou het simpelweg geen stad meer zijn.

Je kan dus beter ergens op een open plek buiten de stad een bos aanplanten dan al die bomen te verspreiden in het centrum. Parken in de stadsrand vind ik dus wel goed, maar die zijn er hier al genoeg." (Vincent, Mechelen)

“ Ik zou de stad groener maken en het verkeer omleiden buiten de stad." (Peter, Antwerpen)

“ Ik vind het ook leuk dat grote delen van de stad autovrij zijn. De parken zijn niet zo interessant, maar dat hoeft ook niet omdat je heel snel in Heverlee bos bent, ook nog op grondgebied Leuven. Het ligt aan het station van Heverlee, er zijn goede busverbindingen en bovendien is het op fiets- of zelfs wandelafstand." (Marleen, Leuven)

“ Meer groen mag ook altijd. Ik heb eens iets gezien over 'verticaal groen' in de stad, waarbij met planten heel hard in de hoogte gewerkt werd. Dat gaf wel een mooi effect en neemt weinig plaats in. Lege uithoeken van straten mogen ook met groen worden opgevuld, maar huizen afbreken om parken aan te leggen zou te ver gaan. Er zouden ook wel wat meer wegwijzers mogen staan, bijvoorbeeld naar die verborgen parkjes waar ik het over had, want die vind je niet altijd zomaar." (Jirka, Leuven)

“ Ik denk dat ik het stadspark zou verbeteren. Ik vind het daar eigenlijk heel ongezigelig. Momenteel heeft het heel weinig karakter. Er is een oude stadsmuur, een kiosk en wat paadjes, maar meer eigenlijk niet. Ik vind dat het wel wat 'vergroend' mag worden. Er zouden ook nog wel wat bloembakken mogen bijkomen in de straten." (Marleen, Leuven)

“ Ik wil meer parken in de stad. Propere parken, niet zoals de meeste nu zijn. Ook in de winkelstraten mag er meer groen zijn. Ze zouden bijvoorbeeld bloemenperken kun-

nen aanleggen. Ik wil ook dat er minder verkeer is in de binnenstad en dat er bredere voetpaden zijn. Ik zou er ook voor zorgen dat er meer is voor de jeugd." (Jonathan, Brugge)

“ De stad aangenamer maken door meer groen in de straat. Ik vind dat de winkelstraten er maar kaal en ongezigelig uitzien." (Wouter, Tienen)

“ Groen is er niet genoeg, maar er hoeven ook geen bomen meer bij te komen. Het is niet meer hun natuurlijke plek om geplant te worden. Vroeger zijn er bomen weg gehaald. Dan vind ik het hypocriet om er nu terug nieuwe te gaan zetten." (Yasmien, Mechelen)

Een enkeling wil én meer groen én meer plaats voor de auto.

“ Er zou ook iets meer groen moeten komen in de stad, en meer parkeerplaatsen." (Hamza, Antwerpen)

RONDHANGEN EN RUIMTE

Jongeren brengen vaak heel wat tijd door 'in de stad', zonder dat dat noodzakelijk samenhangt met specifieke plaatsen, opdrachten, contexten.

“ In het weekend is het helemaal anders. Dan slaap ik meestal heel erg lang. Soms ga ik met mijn moeder even mee boodschappen doen, maar tegen 14 uur trek ik meestal naar de stad. We gaan dan iets drinken met vrienden. Soms naar de film, wat rondlopen, ... Ik ga ook vaak mee met een vriend die echt een muzikfreak is, wat platenwinkels afschuimen. Ah ja, soms ook naar een rommelmarkt in de ochtend. Maar daar ben ik niet zo aan. Na een tijd heb je het wel gezien, al die brol. Dus ja, wat rondhangen. Vroeger ging ik altijd 's avonds eerst nog thuis eten, maar de laatste tijd blijf ik gewoon in de stad. Dan eet ik mee thuis bij een maat of gaan we frieten of kebab of iets anders eten. In de Sleepstraat is het ook goedkoop eten dus çava wel. Een maat van ons speelt basketbal in competitie, dus we gaan ook wel eens naar de wedstrijden kijken. Ja, en dan zo tegen 11 uur gaan we uit, zoals ze zeggen. Soms op de Vlasmarkt, de Charlatan, of in de Overpoort. Of naar speciale feestjes in de Vooruit en soms ook wel net buiten Gent naar een feest van de scouts of zo.” (Maarten, Gent)

Waar hangen jongeren dan zoal uit in de stad? We vroegen aan de jongeren om hun favoriete plek in de stad op te noemen en daar zaten heel wat gelijkenissen in. Het meest populair waren het centrum en pleintjes met verschillende (jongeren)cafés op (zoals de Vismarkt in Mechelen, de Oude Markt in Leuven, ...). Daarna volgden heel wat openbare plekken die met groen te maken hadden zoals parken, recreatiezones, zones aan het water. Veel jongeren geven aan graag te wandelen in de groene zones van de stad, langs het water, en spreken daar ook af met vrienden. Andere hangplekken zoals het skatepark, bushaltes, bankjes om te zitten kletsen in de wijk of de buurt sluiten de top drie af. Werden nog vermeld: sportterreinen, het jeugdhuis, de winkels, plaatsen met uitzicht over de stad, speelpleintjes, de jeugdbewegingslokalen, musea. Festivals krijgen een speciale vermelding: jongeren die wonen

in een stad met een stadsfestival tijdens de zomer spreken hier heel vaak heel positief over. De programmatie doet er meestal niet zoveel toe, maar wel het feit dat op dat moment zowat iedereen die ze kennen op dezelfde plaats is. Als je kijkt naar wat jongeren zoeken op die favoriete plaatsen, dan is het dikwijls privacy. Ze zoeken plekken waar ze, samen met hun vrienden, ongestoord kunnen zitten, waar ze met rust gelaten worden. Voor een aantal jongeren wordt die privacy gevonden door op te gaan in de massa. Nog een pluspunt, is dat het goedkoop is, bijvoorbeeld doordat je je eigen drank kan meebrengen. Verder speelt op de hoogte blijven van wat er gebeurt ook een rol.

“ Het skatepark is de tofste plek in Tongeren. Het is een plek waar we ons eigen kunnen zijn en waar ook nog wat groen is. Het ligt ook zo een beetje afgelegen, dus daar hebben we onze privacy in de stad. Op deze plek worden we ook niet door anderen bekeken. Er is daar ook geen toezicht en we gaan daar vaak onze pintjes opdrinken als het mooi weer is.” (Kevin, Tongeren)

“ Ik hou ook wel van de parkjes. Je kent vooral het stadspark, maar de kleinere, verborgen stukjes groen waar bijna niemand komt zijn wel fijn, omdat ze wat rust bieden binnen de chaos. Je kan er bijvoorbeeld ook rustig praten zonder dat er iemand meeluistert. Op zo'n plekken heb je nog steeds het voordeel dat alles dichtbij is, en toch is het ook rustig en kan je even ontsnappen. Dat is eigenlijk ideaal.” (Jirka, Leuven)

“ Het stadspark! Daar gaan we met een aantal vrienden altijd onder dezelfde boom zitten. De laatste tijd pakken die vrienden altijd een 'slackline' mee. Dat is een koord die je aan twee bomen moet vastbinden en waar je dan op moet open. Een paar vrienden zijn hier wel goed in. Van de voorbijgangers krijgen we ook wel veel positieve reacties dus dat is ook wel leuk. Vooral kleine kindjes en oude mensen blijven echt staan kijken. Een slechte reactie hebben we nog nooit gehad.” (Cynthia, Hasselt)

“ Omdat dat meer de drukke plekken zijn en dan zien we ook meer en dan weet ge als ge daar dan net toekomt... dan hoort ge al van andere mensen dat er iets te doen is. Als ge

dan naar een rustige plek gaat, dan zijt ge niet op de hoogte van wat er gebeurt. Dus is het beter als ge naar een drukke plek gaat... Als niemand het weet, dat we het toch horen en dat we het direct weten: er is iets te doen.” (Joshua, Gent)

Hoewel we eerder aangaven dat de stad voor veel jongeren positief samenhangt met de nabijheid van hun vrienden en de kans om veel contacten op te bouwen, is de stad voor sommige jongeren heel klein. Het gaat hierbij dikwijls over een combinatie van een beperkt gebruik van de stad en een beperkt, veelal eng op de familie georiënteerd, sociaal netwerk. Verschillende jongeren, vooral met allochtone of laaggeschoolde achtergrond zien buiten school en werk voornamelijk hun familie. Ze komen op niet veel plaatsen in de stad en bewegen zich vooral in de dichte omgeving van hun huis. Dit wordt door de jongeren zelf niet altijd als negatief ervaren.

“ Het meest naar 't Zuid of naar de Blaarsemense. Soms ook naar Mariakerke, naar een park waar je cricket kan spelen. Verder zijn er volgens mij geen leuke plekken in Gent. Ik blijf het liefste thuis. (...) Ik zie mijn mensen: mensen van Afghanistan, Turkse mensen, Slovaakse mensen, ... mensen van andere culturen.” (Samiullah, Gent)

“ Binnen vijf jaar woon ik nog steeds in Dendermonde, dicht bij mijn vrienden, familie en de omgeving die ik goed ken.” (Premton, Dendermonde)

“ Mijn vrienden zijn mijn familie en met hen ga ik wandelen, soms in Antwerpen of Brussel. Daar ga ik met hen ook soms ook uit eten in een Turks restaurant of zo.” (Imrani, Sint-Niklaas)

“ Ik ben voornamelijk een 'huismus', ik ga niet veel buiten. Hechte contacten met de burens, vrienden heb ik niet.” (Stefanie, Genk)

“ Buiten deze mensen, en de mensen op school en LEJO vzw, heb ik geen andere contacten. Ik zit wel op Facebook, maar dat is om spelletjes te kunnen spelen. Ik heb er enkele vrienden van mijn vroegere scholen, en wat familie, maar ik spreek daar weinig tot nooit mee. Ik heb eigenlijk geen interesse

meer om met vrienden weg te gaan enzo.” (Sabina, Gent)

“ De tofste plek in de stad vind ik mijn thuis.” (Shana, Brussel)

Soms spelen ook financiële oorzaken een rol in hoe jongeren zich kunnen bewegen in de stad en hoe groot hun leefwereld is. Vooral maatschappelijk kwetsbare jongeren, met lagere scholing en die al ervaring hadden met een of meerdere probleemsituaties, wijzen op de financiële beperkingen die ze ervaren.

“ Naast mijn werk ben ik veel thuis. ik moet op mijn geld passen. Doordat mijn budget beperkt is, kan ik niet alles doen.” (Kevin, Brakel)

“ Door economische redenen kunnen we op dit moment niet echt deelnemen aan het sociale leven in de stad, bijvoorbeeld gaan zwemmen, naar de kermis gaan, de cinema, ... Je moet kunnen kiezen. Ofwel ga je voor plezier, maar je moet beseffen dat dit geld kost. Ofwel denk je aan later en probeer je een klein beetje te sparen. Mijn man en ik hebben voor het tweede gekozen. We leven op dit moment van een WEP+ loon en een deeltijds loon. Binnen zes maanden kan dat WEP+ loon wegvallen. Nu we een beetje kunnen sparen, moeten we het ook doen. Zeker als je stilletjes aan aan kinderen denkt.” (Sencan, Gent)

“ Thuis is er niet zoveel geld. Ik kan niet alles doen wat ik wil. Daarom zou ik graag een vakantiejob vinden, om mijn geld zelf te verdienen. Ik wil graag een laptop, en een nieuwe GSM. Soms vraag ik wat geld aan mijn papa als ik naar buiten wil, maar ik weet dat hij niet zoveel heeft, en dan voel ik mij daar echt slecht om. Ik wil het zelf verdienen nu. En als ik geen job vind, wil ik toch een andere activiteit zoeken.” (Bekime, Brussel)

“ En mijn vrienden in de klas krijgen dan op hun verjaardagen allemaal cadeaus en leuke dingen en ik mag blij zijn als er al iemand langskomt bij mij. Het is echt wel moeilijk omdat jongeren tegenwoordig zoveel dingen krijgen en als je dat dan allemaal niet hebt... dat is echt moeilijk.” (Sammy, Hasselt)

week langsging. Wat ik niet at, gaf ik aan de hond. Meer moet het eigenlijk niet zijn. Ik vind het ook echt schandelijk dat ze zoveel eten weggooien.”

(Kevin, Tongeren)

“ Alles is heel duur. Er wordt, denk ik, heel veel gedaan voor goedkope sport, maar daar merk ik persoonlijk niet veel van. Er wordt altijd geprobeerd deuren open te doen voor kinderen die het moeilijk hebben, maar dat wordt dan ook afgepakt, omdat er belastingen moeten en dit en dat moet nog, ... En we kunnen dan minder dingen doen met onze kinderen. Ik ben ook vrijwilliger in nog een andere vzw in Schaarbeek - D'Broej - die zich bezig houdt met kinderen daar en wij merken ook dat de ceintuur terug meer aangespannen wordt en dat er altijd geld wordt afgepakt en dat wij veel minder kunnen doen voor de kinderen die het (financieel) minder goed hebben.” (Shana, Brussel)

“ En op café is het natuurlijk ook veel duurder en geld kan je op mijn leeftijd met bouwen/verbouwen en kindjes die eraan komen, goed gebruiken.” (Jan, Sint-Truiden)

“ Geld is belangrijk voor mij. Geen geld, geen leven. Ik spaar, geef geld uit aan kleren, muziek, iets drinken op café.” (Mustafa, Sint-Niklaas)

“ Ja, ik lig voornamelijk wakker van de rekeningen die ik niet of heel moeilijk betaald krijg. Het is echt heel moeilijk rondkomen. Ik heb gisteren mijn ‘dop’ gekregen en de huur van 612 euro is daar direct afgegaan. Dan was er ook nog een domiciliëring van 90 euro. Dus nu heb ik nog 20 euro over voor de rest van de maand... Ik hoop dat ik nog eens op vakantie kan gaan. Dit jaar ben ik met kameraden mee naar een festival in Kroatië geweest. Dat was echt super. Ik heb hier wel heel hard voor moeten sparen en toch nog meer geld opgedaan dan ik wou. Daar heb ik het wel moeilijk mee. Maar als ik een paar jaar nog extra zuinig leef, hoop ik toch al een klein beetje aan de kant te kunnen zetten om nog eens op vakantie te gaan. Naar waar hangt af van hoeveel ik gespaard heb.” (...) Ook is het niet fijn om in de stad te wonen als je niet veel geld hebt en niets kan kopen. Je komt zoveel mooie dingen tegen, maar je kan het niet betalen.” (Cynthia, Hasselt)

“ Ik geef wel graag geld uit, maar als het moet kan ik ook echt héél goedkoop rondkomen. Dan gaan we met een aantal vrienden skippen – dat gaat nog goed in Tongeren dus dat is wel leuk – en hebben we goedkope BBQ of kaastafel. Ik heb al weken gehad dat ik bij de GB kort aan het station twee keer per

DE STAD ALS ONTMOETINGSRUIMTE

Jongeren met heel diverse achtergronden, willen graag dat de stad een ontmoetingsplaats is, niet alleen voor hen, maar voor alle andere inwoners van de stad. Ze willen plaatsen, publieke ruimte, waar ze samen met andere mensen dingen kunnen doen; waar ze kunnen samen zijn. Het is interessant dat wel wat jongeren verwijzen naar plaatsen en ontmoetingsruimtes waar ze ook andere generaties of andere groepen mensen tegen komen.

“ Er mag meer ruimte zijn voor cultuur eigenlijk, en voor jongeren in het algemeen. Ik denk dat de stad iets meer moet zijn dan gewoon een plaats om te wonen, maar ook een ontmoetingsplaats moet zijn.” (Folke, Oudenaarde)

“ Ik zou graag naar de wijkfeesten gaan, maar ik stoort me eraan dat er veel mensen van Turkse origine zijn en dat ze onderling hun taal spreken.” (Fatiha, Genk)

“ Ik zou graag een speciale plek hebben waar jongeren kunnen samen komen. In openlucht. Een soort van mini-pretpark. Een soort kleine kermis die er altijd blijft staan. Veel van mijn vrienden klagen ook dat ze willen ‘dat er meer te doen’ is. Ikzelf vind dat niet, want ik mag nog niet naar fuiven enz. gaan.” (Trecyllia, Tienen)

“ ’t Speelhof vind ik wel heel speciaal. Het is ook nog echt een volkse plek in Sint-Truiden en dat trekt me wel aan. Het is er voor mij heel anders dan op andere plekken die altijd maar willen vooruitgaan en meegaan met de tijd. Er zijn daar ook drie of vier bankjes en daar zitten altijd oude mannen op. Die zijn dan aan het kaarten, aan het praten over mensen die gestorven zijn, over voetbal, ... Ik zie me daar later ook wel zitten.” (Jan, Sint-Truiden)

“ Wat ik ook heel leuk vind aan dat plein, is dat het openstaat voor iedereen. Voor alle nationaliteiten, voor jong en oud, voor de rijkere klasse, maar ook voor daklozen. Het heeft een bewogen geschiedenis, maar mede door de bibliotheek denk ik toch wel dat het plein echt is opgewaardeerd en dat er naast de mensen die in die buurt wonen

ook heel ander volk over het plein komt. Het Koningsplein is dichtbij alles. Bij de Chinese wijk, bij waar ik woon, bij het station...” (Lieve, Antwerpen)

“ Dat vind ik ook echt een topplaats met allemaal bejaarden die tot drie uur ’s nachts aan de toog hangen. Dan denk ik van, weet je, binnen vijftig jaar kan ik nog altijd wel lekker leven, dan zit ik daar aan de toog lekker onnozel te doen. Dat vind ik wel aangenaam om te zien. En Raymond van het Groenewoud zit daar ook vaak. Dat is altijd wel grappig om die daar te zien zitten. Daarmee is de stad ook zo leuk hé: je ontmoet mensen die je inspireren en die staan er ook gewoon. Daaraan zie je dat dat ook maar gewoon mensen met hun eigen problemen zijn. (...) Ik ga meestal naar die dingen van de Zomer van Antwerpen en daar zijn toch wel veel culturen en leeftijdsgroepen samen. Maar je moet ook denken, niet iedereen is geïnteresseerd in alles en misschien is dat dan een oorzaak dat niet overal een multicultureel publiek is. Bijvoorbeeld ook in Park Spoor Noord zijn toch ook altijd verschillende culturen samen. Dat is fantastisch hé. En ook allemaal kinderen en ouderen samen. En zo vol. En iedereen amuseert zich daar, er is geen enkele ruzie. Ik vind dat echt fantastisch. En ook hier in Berchem aan de Zomerbar. Oké, er zijn dan overwegend blanken, maar ook andere culturen. En ook achter de bar staan hé. Ze werken mee maar zijn er ook als bezoeker. Maar je moet ook niet alles diversifiëren hé. Sommige dingen hebben gewoon een niche. Maar je moet wel zien dat je overal voor open staat en diversiteit nooit weert of mensen aantrekt die dat weren.” (Steven, Antwerpen)

“ Wat ik zou behouden zijn de wijkevenementen zoals de Zomer van Antwerpen en straatfeestjes.” (Peter, Antwerpen)

Jongeren verwachten daarnaast ook dat de nodige inspanningen geleverd worden om van de stad een gezellige plaats te maken, waar het aangenaam buiten vertoeven is. In eerste instantie kan dit gebeuren door leegstand aan te pakken en buurten op te waarderen. Tijdelijk gebruik van leegstaande plekken wordt hierbij als een interessante piste gezien.

“Ik zou ook proberen wat meer gezellige plekjes te maken op straat, waar mensen kunnen zitten, want die zijn er nu nogal weinig. Met groen, bankjes en misschien een verbod voor auto's in sommige straten kan je al veel bereiken. Leegstaande huizen zou ik laten renoveren om er sociale woningen van te maken, zodat er meer mensen goed kunnen wonen.” (Bunmi, Eeklo)

“De publieke ruimtes zijn ook erg aan 't heropleven zoals de Melaan, de Wollenmarkt en de O-L-V-kerk en de Korenmarkt. Het pleintje achter onze circusschool is wel toe aan een opknapbeurt. Het mooi maken van pleinen is belangrijk omdat mensen hierdoor meer buiten komen, socialer worden. Kortom, meer leven in brouwerij.” (Dries, Mechelen)

“Straten met huizen die aan het verkrotten zijn, zou ik renoveren; vervallen buurten zijn immers nooit echt fijn. Daar zijn heel mooie gebouwen bij die wel eens opgeknapt zouden mogen worden.” (Jirka, Leuven)

“Ik zou proberen elke buurt op te waarderen zoals ze dat met het Zuid hebben gedaan. Ik zou vrijstaande panden voor scholen of kunstgalerijen laten gebruiken. Tevens zou ik de tegenwoordig al bestaande scholen toch pogen wat meer een esthetische vorm te geven, in plaats van de steriel witte gevangenissen die ze tegenwoordig zijn. Een goed voorbeeld is mijn oude school in de Volksstraat.” (Timur, Ranst)

“Momenteel zijn er jonge mensen bezig met een paar kleine galerijtjes, zoals Vitrine, en het is tof dat ze ermee bezig zijn om leegstaande plekken te gebruiken. De watertoren is zopas bijvoorbeeld helemaal opnieuw opgewaardeerd, door de ruimte te gebruiken die vroeger altijd leeg stond.” (Ruth, Turnhout)

“Wat meer geconcentreerder op wijkniveau een economisch beleid voeren mag wel. In Brussel heb je een dienst Atrium, die vragen aan mensen uit deze wijk wat de invulling van een pand moet zijn. Op die manier kan je ook specifiek op economisch vlak de wijk wat meer sturen. In sommige wijken is er een overaanbod van kleine kruideniers, op

andere plekken is er nood aan 'hippe party places', daar waar niets te beleven valt. De hele stad zowel persoonlijk als qua infrastructuur meetrokken in de voorbeelden.”

(Sander, Gent)

“Ik zou meer het avondleven stimuleren en de stad aangenamer maken. Wat dat laatste punt betreft zijn ze in Mechelen toch al goed bezig, zoals de heraanleg van de IJzerleer met een boulevard in het midden waar je in de zomer buiten kunt zitten en eten. De culturele activiteiten beter promoten en toegankelijker maken voor jongeren. De herwaardering van de binnenstad is zeker een pluspunt en zal veel mensen naar de stad trekken en hopelijk het leven er aangenamer en leuker maken, met meer initiatief.”

(Rachida, Mechelen)

“Inwoners meer aanmoedigen om prachtige oude huizen te onderhouden of restaureren.”

(Margot, Antwerpen)

“Er wordt in Mechelen op heel veel verschillende plaatsen tegelijk gewerkt, maar het resultaat valt bijna altijd tegen. Men doet veel veranderingen, maar er wordt precies niet goed nagedacht over hoe het er achteraf dan juist zal uitzien.” (Yoko, Mechelen)

“Ik zou verschillende wegen beter aanleggen, er zijn te veel putten in de weg. Ik zou de markt nog mooier maken met fonteinen en zo.” (Imrani, Sint-Niklaas)

“Nu zijn daar allemaal half vervallen, louches zaakjes dat je zoiets hebt van goh... En waarom is dat? Ik denk omdat daar weinig mensen graag gaan shoppen. Wie gaat daar shoppen? Enkel de mensen die daar wonen omdat ze moeten. Het is ook slecht bereikbaar en niet aangenaam om er te zijn als bezoeker. Dus ik denk, als ze daarin zouden investeren, dat dat een goede zaak zou zijn.”

(Steven, Antwerpen)

“Ik ben nieuwsgierig naar hoe de stad er binnen vijf jaar uit zal zien, als de vele stadsontwikkelingsprojecten zijn uitgewerkt.”

(Ahmed, Antwerpen)

“Ik zou het volgende behouden... Het systematisch aanleggen van pleintjes, de wild-

groeituinen – de groendiensten moeten terug meer autonomie krijgen, het ruimtelijke structuurplan. The Antwerp Tower naast de allerlelijkste gebouwen, de verschillende huizen hier in Antwerpen naast elkaar, heerlijk!” (Vincent, Antwerpen)

“Ervoor zorgen dat de bouwwerken afgevoerd worden en er twee jaar later niet nog staan.” (Sabina, Gent)

Een kleine groep jongeren wenst ook specifiek meer sportinfrastructuur.

“Ik wil pleiten voor veel meer en modernere infrastructuur en accommodatie. We hebben écht nodig: een goede (loop)atletiekpiste, meer en betere sportvelden en een wielerpiste! Ook een nieuw, groot zwembad waarin iedereen letterlijk zijn draai kan vinden: leerlingen van scholen én zwemclubleden en recreanten!”

(Dominique, Hasselt)

“Misschien mag het sportaanbod voor jongeren iets goedkoper gemaakt worden. Er zijn goedkope sportbezigheden, maar fitness bijvoorbeeld is zeer duur. Misschien kan daar iets mee gebeuren, of een tegemoetkoming? Misschien moeten er ook meer sportevenementen georganiseerd worden? Dat zet aan tot sporten. Want ik vind dat de jeugd niet actief genoeg bezig is.” (Natalie, Leuven)

“De sportfaciliteiten - zeker van de middelbare scholen - zou ik renoveren, veiliger en interessanter maken.” (Ward, Leuven)

“Nog een paar extra ontmoetingsplaatsen en sportgelegenheden bouwen.”

(Danny, Deinze)

“Een zwembad en een nieuwe sporthal aanleggen.” (Katrien, Tongeren)

DE STAD VOOR DE JONGEREN? OVER VANDAAG EN DE TOEKOMST, WERKEN EN WONEN.

In de vorige hoofdstukken werd voornamelijk ingegaan op zaken die op een breder maatschappelijk niveau zaten. In dit hoofdstuk willen we specifiek ingaan op hoe jongeren zelf naar hun eigen, individuele toekomst kijken en hoe de stad daar op inspeelt. Hoe zien zij hun toekomst, waar en hoe zien ze zichzelf wonen en wat zijn hun verwachtingen met betrekking tot werken?

TOEKOMST - ZEKERHEID

Als je vraagt aan jongeren waar ze over vijf jaar willen staan, komen velen af met een 'huisje-boompje-tuintje'-verhaal dat in min of meerdere mate al vaststaat. Er is in dit verhaal evenwel een groot verschil te merken tussen meer kwetsbare jongeren en die jongeren die kunnen terugvallen op een goede opleiding, een breed netwerk, ...

De eerste groep focust echt op basisbehoeften zoals een degelijk huis en een vaste job. De expliciete nadruk op deze basisbehoeften zien we bijvoorbeeld ook bij jongeren die fysiek kwetsbaar zijn door in een rolstoel te zitten of slechtziend te zijn. Ook voor hen staan het zelfstandig wonen en eventueel het vinden van een toffe job op de eerste plaats. Degenen voor wie de basisbehoeften gemakkelijker bereikbaar zijn, kunnen ze ook gemakkelijker los laten. Hoewel ze op langere termijn ook die zekerheid en stabiliteit willen, zijn deze jongeren er veel minder mee bezig, lassen ze meer tussenpauzes in en hanteren ze meer vrijheidsgraden. Deze tweede groep droomt veel meer van reizen, een sabbatjaar houden, meerdere studies aangaan, en denken veel minder aan werk (zie ook verder).

Een aantal jongeren geeft nadrukkelijk aan zekerheid en stabiliteit te willen binnen de vijf jaar.

“Hopelijk twee brave kinderen, een leuk betaalbaar huisje vinden in de buurt van Sint-Truiden en natuurlijk trouwen. Allemaal leuke dingen die me eigenlijk te wachten staan.”
(Jan, Sint-Truiden)

“Ik hoop vooral dat ik dan genezen ben, dat ik nog samen ben met mijn vriend en dat we al een kindje hebben. Ik denk ook wel dat ik dan vast werk heb, aangezien verpleegster

een knelpuntberoep is. Ik zou graag halftijds werken zodat ik ook nog voldoende tijd heb voor mijn kindje. Ik wil tegen dan een eigen huis willen hebben.” *(Daphne, Sint-Truiden)*

“Ik zie me later getrouwd, met kinderen en een goede job.” *(Soumaya, Brussel)*

“Ik hoop binnen vijf jaar werk te hebben. Liefst een vast contract. Getrouwd te zijn, misschien wel kinderen te hebben. Ik zou in Gent blijven wonen in een mooi huis en een auto hebben die van mij is.” *(Onur, Gent)*

“In een ideale wereld heb ik dan twee kindjes, een deftig huis, een goede job, liefst vast. Ik zou ook graag om de twee jaar eens op vakantie gaan. En ik vind het belangrijk dat mijn kinderen naar een goede school kunnen.” *(Sencan, Gent)*

“Misschien nog een derde kindje erbij, waarschijnlijk wel. Hopelijk dat het gezin gelukkig blijft. Niet veel speciale wensen: dat iedereen werk heeft, iedereen gezond is, dat de kids een leuke school vinden, dat we goed verhuizen.” *(Rano, Genk)*

“Ik zou tegen dan wel een vaste vriend en kinderen willen hebben. Als het van mij afhangt zou ik nog in Antwerpen wonen, maar daar zal mijn vriend dan uiteraard ook mee over beslissen. Ik hoop dat ik tegen dan nog de dingen kan doen die ik graag doe, maar dat ik financieel toch meer zekerheid heb... en dat ik een vaste leuke job heb. Die job zou dan zorgen voor meer zekerheid en structuur en dat is wel goed.” *(Lieve, Antwerpen)*

“Binnen vijf jaar ben ik 27 jaar. Ik zou dan toch een huisje met een klein tuintje en wat groen willen gekocht hebben, uiteraard met lening. Of ik dan een vriend ga hebben, dat weet ik nog niet. Maar voor mijn 30ste wil ik wel een kind, dus ik hoop dat ik dan een vriend heb. Ik ga ook sowieso nog katten en honden hebben.” *(Laura, Gent)*

“Een leuker huisje, met tuin. Een fijn lief, een toffe job.” *(Els, Gent)*

“Ik wil een huis kopen en de kinderen zullen groter zijn. Ik wil het goed hebben met mijn vrouw en andere familie. Ik wil ook naar de

moskee gaan dan. Ik wil een vaste job en ik wil dat mijn kinderen dan graag naar school gaan. Ik ben sinds 1999 in België en ook in Sint-Niklaas. Ik ken de stad en ik wil er blijven wonen.” *(Imrani, Sint-Niklaas)*

“Een auto hebben, werk hebben, in een appartement wonen of als ik heel hard werk, een huis hebben. Trouwen en kinderen krijgen? Ik weet het niet.” *(Jasmina, Brussel)*

“Ik wil een huisje gevonden hebben, een toffe job en leren autorijden.”
(Joyce, Gent/Antwerpen)

“Binnen vijf jaar hoop ik alleen te wonen, een vaste baan te hebben met liefst een beetje spaargeld op de bank ook. Ik besef wel dat dit niet superuniek is en dat iedereen dit wel wenst, maar het is de volgende logische stap denk ik. Ik hoop vooral ook dat ik binnen vijf jaar nog bezig kan zijn met wat ik graag doe en dat muziek binnen vijf jaar nog een deel van mijn leven kan uitmaken.”
(Sam, Mechelen)

“Ik heb een paar jaar geleden kanker gehad, dus ik lig wel wakker van de controles. Algemeen maak ik mij ook zorgen naar later toe. Ik ben homoseksueel en dat ligt ook moeilijker. Hoe gaat mijn leven er later uitzien? Ik denk vooral of ik ooit wel een gezin ga hebben en of dat zo normaal mogelijk gaat kunnen zijn. Hoe ze over mij denken, daar lig ik niet wakker van. Iedereen weet dat ik homoseksueel ben.” *(Jens, Kortrijk)*

“Binnen vijf jaar? Ik hoop goed vast werk, een huis ofwel aan het huren of eventueel aan het bouwen of kopen. Want dat is mijn grote bedoeling: een huis kopen of zelf laten ontwerpen. Hopelijk al getrouwd met mijn vriendin. En als ik dan nog wat verder in de toekomst mag kijken: mijn eigen garage opstarten.” *(Joshua, Gent)*

“Hopelijk een eigen huis samen met mijn vriend of, tegen dan, man. Maar met die hoge prijzen tegenwoordig, vraag ik me af welk huisje we ons gaan kunnen veroorloven. Ik wil wel sowieso een huis met grote tuin, veel huisdieren en misschien een kindje. Ik hoop ook vooruit te zijn gegaan in mijn huidige job.” *(Katrien, Tongeren)*

“ Binnen vijf jaar wil ik graag dat ik een standvastig leven heb. Een vaste job als verpleger, een auto, huisje waarin ik met mijn vriendin woon. Ik wil me tegen dan weinig zorgen moeten maken, alles moet wat op zijn poten zijn terecht gekomen.”

(Premton, Dendermonde)

“ Mijn leven? Ik weet het niet. Ik denk getrouwd, met kinderen. En een gezin onderhouden. En af en toe naar het café in het weekend. Dat is het.”

(Emre, Genk)

“ Ik hoop dat ik dan een plaats heb in Focus wonen (een woonvorm voor mensen met een beperking die begeleid zelfstandig wonen, nvdr).”

(Maxime, Lokeren)

Een aantal jongeren zijn veel minder bezig met die zekerheden. Ze hanteren meer vrijheidsgraden of zijn er gewoon nog niet echt mee bezig. Deze tweede groep ‘droomt’ nog veel meer.

“ Tegen dan zou ik al drie jaar afgestudeerd moeten zijn. Misschien woon ik dan samen met mijn lief of anders nog met vrienden. Tegen dan heb ik ook zeker mijn eerste job. Maar vooral geen huisje, tuintje, kindje.”

(Tineke, Gent)

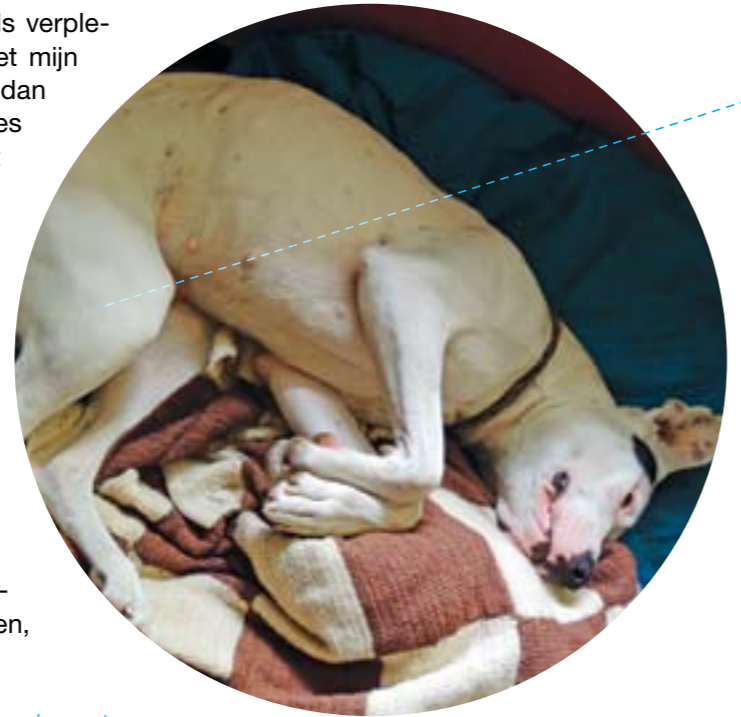
“ Ik wil eigenlijk nog met hetzelfde bezig zijn als nu. Ben echt content over mijn leven. Dat moet echt uit niet meer bestaan dan werken, reizen en vooral uitgaan met vrienden.”

(Kevin, Tongeren)

“ Ik zal waarschijnlijk net afgestudeerd zijn, en ik denk dat ik dan misschien wel een sabbatjaar neem. Het zou goed kunnen dat ik dan niet meer thuis woon, maar in een eigen huis, bijvoorbeeld samen met vrienden.”

(Vincent, Mechelen)

“ Hoogst waarschijnlijk woon ik nog steeds in Gent, als ik niet naar het buitenland verhuis. Qua werk, ik weet dat niet; tegen dan zijn er vier verkiezingen gepasseerd en evenveel jobopportunities... ik weet het niet. Een lief hebben is ook wel leuk als het goed

loopt, maar ik ben er niet op gefixeerd om het persé te hebben. Dat ik het goed heb, dat ik iets heb van ‘ik heb mijn zaakjes voor elkaar’.”

(Sander, Gent)

“ Over vijf jaar ben ik bijna afgestudeerd, denk ik. Of misschien net afgestudeerd. Want ik wil nog wel iets doen na het middelbaar. Ik denk weer iets in de kunsten, grafische vormgeving of striptekenen. Ik denk dat ik dan op zoek zal zijn naar werk en naar een huis. Misschien heb ik dan ook wel een lief. Dat zou fijn zijn. Aan de andere kant wil ik me ook niet te snel binden, want ik zie sommige gasten die alleen nog dingen doen met hun lief en van de wereld niets meer weten. Zo ben ik niet. Ik ben altijd geïnteresseerd in vanalles, mijn vrienden zijn heel belangrijk. Ik voel me ook graag vrij. Dus ja, misschien wel een lief. Pas op, ik ben wel heel trouw hoor als ik een lief heb. Nu heb ik geen lief. Ik word altijd verliefd op de verkeerde en nu heb ik er even geen zin in.”

(Maarten, Gent)

“ Ik denk dat ik het wel zou zien zitten om mijn hele leven te studeren. Lijkt me zalig. Geen ‘echte’ verplichtingen, nog redelijk veel tijd en een zeer sociaal leven als student. Maar als ik realistisch ben, dan denk ik dat ik bin-

nen vijf jaar een vaste job heb oftewel in de politiek, of een plaats binnen een bedrijf als bedrijfsleider/coach. Aan de andere kant zou het mij niet storen moest ik als telefonist werken. Je kan maar leren en promoveren hé!”

(Elio, Gent)

“ Mijn leven binnen vijf jaar zal substantieel anders zijn. Ik woon en studeer dan ergens in een stad in het zuiden van Frankrijk. Het liefst van al zou ik daar een studie politologie aanvatten. Op dat punt geloof ik dat ik nog even weinig bereikt zal hebben als nu. Dit is allemaal voorbereiding op het verdere leven waarin ik wel zaken wil bereiken.”

(Timur, Ranst)

“ Ik ben dan nog aan het studeren, zit in Gent op kot, hopelijk dus geneeskunde. Over mijn privéleven heb ik echt geen idee hoe dat zal zijn. Ik hoop dat school goed loopt en dat ik een beeld heb van ‘het lukt wel, het ligt mij wat ik aan het doen ben, ik kan er mijn toekomst in vinden.’ Ik hoop vooral geen moeilijkheden met school. En gezond zijn.”

(Jens, Kortrijk)

“ Ten eerste wil ik graag mijn diploma voltooiën - moet nu nog drie jaar pro deo stage doen - en dan wil ik een standvastige relatie en nog altijd een zeer goeie vriendengroep. Het belangrijkste is dat ik heel mijn leven een bepaalde spanning heb, dat niet alles is voorbestemd. Ik wil liever niet weten wat de volgende dag zal brengen. Ik wil vooral opstaan met het gevoel ‘iedere dag is anders en we weten niet wat er zal gebeuren’. Ik hoop dat dat hetzelfde is als dat het vandaag is.”

(Maxim, Gent)

“ Nieuwe fijne mensen, plaatsen, belevenissen, nieuwe muziek, skaten, ... Och, het kan vanalles zijn. Je weet dat nooit hé. Misschien ga ik nog wel een paar keer afzien van liefde enzo. Of zou ik me kunnen blesseren dat ik niet meer kan skaten. Of is mijn werk plots niet meer leuk. Dat zou ik wel erg vinden.”

(Joris, Dendermonde)

“ In een ideale wereld zal ik binnen vijf jaar vast aan het werk zijn. Tegen dan woon ik hopelijk alleen. Ik weet niet of ik dan al getrouwd zal zijn. Ik denk niet dat ik al kinderen zal hebben.”

(Musa, Gent)

“ Ik heb geen idee. Ik leef van dag tot dag, misschien sterf ik morgen... Ik denk nooit aan morgen.”

(Mustafa, Sint-Niklaas)

“ Ik heb geen glazen bol die me vertelt wat er gaat gebeuren. Maar ik zou wel graag een gezin hebben en een goed betaalde job want ik hecht veel belang aan luxe.”

(Brahim, Gent)

“ Ik hoop dat ik binnen vijf jaar een vriendin heb, dat ik gezond ben en nog steeds werk heb.”

(Reinhart, Hasselt)

“ Mijn diploma halen. Welk diploma dat zal zijn, weet ik nog niet. Dat zullen we binnen vijf jaar wel zien. Misschien heb ik tegen dan ook een vaste vriendin. Ik wil ook zeker niet meer thuis wonen.”

(Wouter, Tienen)

“ Ik wil een groot huis, met veel kamers en een grote badkamer. Ik wil geen tuin, maar wel een plaats waar we buiten kunnen zitten om te eten en te drinken en te praten. Ik zou ook graag trouwen met een man. Maar misschien ben ik wel dood en mijn mama ook... Ik wil ook graag een diploma zodat ik goed werk kan hebben. Ik zou nog bij mijn mama, papa en zus wonen en misschien ook met de jongen waarmee ik ga trouwen. Misschien heb ik ook drie kindjes, twee jongens en een meisje. Ik wil geen meisjes, want die hebben het moeilijker. Die moeten vroeger naar huis, jongens mogen later thuishouden rond drie, vier uur. Een meisje mag dat niet, een meisje is niet goed.”

(Sibel, Gent)

“ Goh, geen idee. Ik zie mezelf wel een huisje hebben hier op het Zuid en ik werk dan in een kantoor op de Kaaien? Nee ik weet het niet. Ik ben wel heel ambitieus. Ik zou ook graag mijn master halen. Ik zou ook graag een eigen bedrijf opstarten of manager worden voor een groot bedrijf, of zelfs voor een bank werken. Ik weet het niet, ik weet niet waar ik zal belanden.”

(Aisha, Antwerpen)

“ Dan ben ik afgestudeerd, misschien met een masterdiploma, aan het werken. Ik heb geen idee wat voor werk, dat zal afhankelijk zijn van het bijstuderen, eventueel bedrijfsmanagement. Alleen wonen met mijn lief of met vrienden, het liefst in het centrum van Mechelen. Dan ben ik geen actief werkend

lid meer in het jeugdhuis, maar ik zal het wel frequent bezoeken. Ik wil veel reizen, de wereld zien, liefst nog met dezelfde vriendin samen zijn en een gelijk werkritme hebben, zodat we meer tijd hebben voor elkaar.”

(Willem, Mechelen)

“Euhm dan ben ik 21 jaar. Dan wil ik vooral op mijn eigen benen staan. Ik wil gestudeerd hebben. Universiteit, een medisch-sociale richting, of verpleegster ofzo. Ik wil ook alleen wonen. Mijn eigen plekje hebben. Ja, onafhankelijk zijn. Ook wel mijn rijbewijs, vriendje enzo van dat soort dingen.”

(Trecyllia, Tienen)

“Moeilijke vraag! Net omdat dit is waarover ik dus wel eens lig te piekeren. Ik veronderstel dat ik over vijf jaar wel niet meer aan het studeren ben, maar eerder aan het werken. Al weet ik dus echt nog niet in welke richting ik aan het werken zou zijn. Waar ik zal wonen, kan ik ook nog moeilijk voorspellen. Momenteel heb ik geen vriend en woon ik dus graag thuis, maar dat zou waarschijnlijk veranderen als ik een relatie had. Eigenlijk probeer ik de toekomst nog grotendeels open te houden voor mezelf. Vaste doelen heb ik mezelf dus nog niet gesteld.”

(Jana, Mechelen)

In de interviews focussen de jongeren op twee grote knelpunten voor hun (zeer nabije) toekomst: wonen en werken. Hieronder gaan we eerst in op het ‘wonen-vraagstuk’, vervolgens op het ‘werk-vraagstuk’. Even verderop kijken we ook naar de plannen en ambities van jongeren.

WONEN

Met betrekking tot wonen, dromen jongeren vooral van een huis met een tuin. Zeker als er aan kinderen wordt gedacht of als de jongeren huisdieren hebben of willen, wordt dit als belangrijk bestempeld. Een aantal van deze jongeren heeft - toen ze opgroeiden als kind in de stad – een tuin erg gemist en maakt daarom resoluut de keuze om (later) te gaan voor een huis met tuin.

“Een huis met een tuin want met kinderen is dat het beste.”

(Soumaya, Brussel)

“Geen rijhuis, maar ook geen villa, met een tuin die niet klein en ook niet groot is.”

(Ruth, Turnhout)

“Een leuker huisje, met tuin.”

(Els, Gent)

“Binnenkort gaan we al met mijn vriend bij zijn ouders wonen, en dan moeten we geen huur betalen dus dat sparen we al uit. En als ik ook werk en mee verdien dan zijn we wel van plan om elke maand een bedrag aan de kant te zetten om ons eigen huis te kopen. We zouden graag een eco-woning willen. Een stuk grond kopen en daar een yurt opzetten, is onze droom. Of een leemhuisje zou ook wel leuk zijn. Maar het voornaamste is dat er een grote tuin is. Ik zou er dan ook nog een hond bijnemen want Lady (de hond, nvdr) heeft verlatingsangst. Als wij dan allebei gaan werken dan heeft Lady toch nog iemand.”

(Zora, Hasselt)

“Ik zou dan toch een huisje met een klein tuintje en wat groen willen gekocht hebben, uiteraard met een lening.”

(Laura, Gent)

“Ik ga nu verhuizen naar het Eilandje en dat is dan toch wel met de bedoeling om in 't stad te blijven wonen. Misschien als we kinderen hebben en die worden groter, als ze naar het middelbaar moeten... Misschien iets net buiten de stad, maar zeker niet te ver.”

(Steven, Antwerpen)

“Als ik nu denk aan een huis, dan wil ik wel een leukere plek, die meer in orde is, waar ik wat langer kan blijven. Een plek die goed geïsoleerd is, beter afgewerkt en zo van die dingen. Want ik heb nu altijd in krotte hui-

zen gewoond, waar het tocht, met enkel glas, waar de badkamer vuil is, ... Nu wil ik wel iets beters, dus misschien zal ik over vijf jaar dan toch al een wat vastere woning hebben, ik weet het niet. Als het er uiteindelijk van komt een huis voor lange tijd te zoeken, zal het waarschijnlijk in Antwerpen of Brussel zijn, omdat het wat grotere steden zijn, waar altijd iets te doen is.”

(Ruth, Turnhout)

“Verder lijkt ‘moeder worden’, of ‘samen ouder worden’ me ook een onbeschrijflijke gebeurtenis. Onze keuze van een huis met een grote tuin speelt hierbij een rol. Onlangs vroeg een collega aan mij: ‘als je altijd in de stad gewoond hebt, waar speelden jullie dan als kind?’ Ik moest even diep nadenken. Wij speelden voornamelijk bij vriendjes thuis en soms ook in een park of op straat. Daarbij herinner ik me nog hoe de buurman boos werd als we op straat voor een auto liepen. Eigenlijk heb ik dat als kind wel gemist, om echt buiten te kunnen spelen. We vonden het fantastisch als dit op vakantie wel kon. Ik wil aan mijn kinderen graag een eigen tuin geven waarin ze kunnen spelen.”

(Margot, Antwerpen)

“Met mijn vriendin ergens buiten de rand van Mechelen een tof huisje vinden met een tuintje.”

(Dries, Mechelen)

Is een woning in de stad nog wel betaalbaar? Heel veel jongeren – vooral uit de groot- of centrumsteden - wijzen naar hoge huur- en koopprijzen die het voor hen moeilijk tot onmogelijk maken om in de stad te blijven. Ze geven aan te beseffen dat zij zich in de stad nooit hun droomhuis zullen kunnen veroorloven. Ofwel zullen ze hun eisen (tuin, bewoonbare oppervlakte, ...) sterk moeten inperken, ofwel zullen ze een huis buiten de stad moeten zoeken.

“Ik wil dan ook zeker nog wonen in Gent. Liefst in een groot herenhuis, maar dat zal nooit lukken. Dat is onbetaalbaar, meer dan een miljoen euro! Ik hoop gewoon al dat ik in Gent kan blijven...”

(Sam, Gent)

“Ik woon alleen in een appartement van 80m². Ik ben daar twee jaar geleden gaan wonen met mijn vorige vriend. Nu is het ongeveer een klein jaartje uit met hem en sta ik alleen in voor de huur. Het is echt ‘kretsen’ om rond

te komen. Het is een oud appartement met één slaapkamer, maar alles is wel in orde. Moesten er nu meer slaapkamers zijn, kon ik de huur nog delen met iemand. Dat gaat nu spijtig genoeg niet.”

(Cynthia, Hasselt)

“Ik hoop tegen dan, met de steun van mijn vader, aan een huis te kunnen geraken, waar ikzelf ook aan kan verbouwen. Zonder steun van mijn vader zal dat tegen dan niet lukken, denk ik.”

(Musa, Gent)

“Mijn huurcontract is binnen een kleine twee jaar afgelopen. Dan ga ik iets nieuws moeten zoeken. Dat gaat niet makkelijk zijn, denk ik. Alles wordt zo duur. Maar aan de andere kant is het ook goed. Ik hoop toch dat ik dan iets goedkoper kan vinden dan nu, of dat ik dan met mijn vriend zal gaan samenwonen en dat we elk de helft van de huur betalen.”

(Cynthia, Hasselt)

“Het is perfect waar ik nu woon (bij zijn ouders, nvdr). Het is vrij dicht bij de stad, dus het heeft de voordelen van de stad, maar minder de nadelen. Het is er minder druk. Er zijn geen parkeerproblemen. Het is vlot bereikbaar. Er is geen lawaaioverlast. Je hebt er nog het gevoel van open ruimte. Je kan er nog een tuin hebben. Al weet ik niet of dat later nog mogelijk gaat zijn. Dat gaat niet meer te betalen zijn... Het huis dat we nu hebben zou ik niet kunnen betalen. Ik denk dat dat maar mogelijk gaat zijn heel op einde van je leven. Ik zie me dus nog een hele tijd in de stad wonen. Als jongere heeft de stad veel mogelijkheden, je leert er mensen kennen. Ik denk dat ik dan meer in het centrum van de stad zal wonen.”

(Jens, Kortrijk)

“Ik zou ook mijn wijk verbeteren door pleintjes aan te leggen en de woningen goedkoper maken, maar wel degelijke huizen uiteraard. Op die manier kan iedereen een deftig huis kopen zonder zich erg in de schulden te stoppen.”

(Musa, Gent)

“We hebben allemaal een baksteen in de maag, hebben allemaal al iets gekocht. Daarvoor werd de bouwgrond van de oma verkocht en de opbrengst verdeeld onder de kleinkinderen. Er zijn al neefjes en nichtjes van de broer en zus: daar is het echt huisje-boompje-tuintje. Ik ben er later bij,

een echt nakomertje, maar heb wel nog vroeg een huis gekocht. We moeten wel nog zwaar verbouwen. Ook financieel pieker ik wel eens: over het huis, premies die wegval- len, daar is er heel wat gepuzzel.”

(Ninah, Mechelen)

“ En ik vraag me ook af of ik ooit nog een huis kan kopen. Het is nu al zo duur en het gaat alleen nog stijgen naar het schijnt. Gaan we dan London en Parijs achterna? En ja, als ik daar al van wakker lig, wat moeten echt arme en kansarme mensen dan wel niet denken?” *(Els, Gent)*

“ Ik hoop dat ik dan nog steeds dezelfde job heb in dezelfde school. Ik doe het heel graag. Ik zou ook heel graag in Leuven willen blijven wonen. Misschien zou ik dan wel voor een andere buurt kiezen. Ik woon nu vlak achter het station, in Kessel-Lo, maar tot vorig jaar woonde ik echt pal in het centrum van de stad. Maar dat werd te duur, dus dan ben ik moeten verhuizen. Qua drukte viel dat gelukkig wel heel goed mee. Ik zou graag iets willen kopen. Het liefst mag dat een huisje zijn, geen gigantische villa natuurlijk, maar een stekje waar ik mezelf kan settelen, waar ik kan zeggen: hier wil ik blijven, hier voel ik me goed.” *(Natalie, Leuven)*

“ Echt wakker van liggen niet, maar ik hoop in de toekomst genoeg geld te hebben om een atelier te kunnen huren, en een leuke plek om te wonen. Als dat niet zo zou zijn, zou ik allerlei jobs moeten doen om bij te klussen. Ik zal sowieso waarschijnlijk wel pakweg twee dagen in de week bijwerken, maar als dat vijf dagen worden en ik er alles voor moet opgeven, zou dat wel echt niet leuk zijn. Ik stel me ook geregeld de vraag wat ik met mijn leven wil doen.” *(Ruth, Turnhout)*

“ Ik vind Antwerpen ook nog wel betaalbaar wonen als je goed zoekt. Ik betaal nu 360 euro huur en hier zit echt alles in inbegrepen. Dit is wel uitzonderlijk goedkoop, maar ik ken toch ook nog vrienden die goedkoop huren. Je moet dan natuurlijk wel goed zoeken en tevreden zijn met wat minder luxe. Ik heb wel een eigen keuken en wastafel, maar het toilet en de badkamer deel ik met drie anderen. Hoewel ik hier in het begin wat schrik voor had, gaat dit enorm goed. Ik

denk niet snel te verhuizen. De prijzen om te kopen zijn naar het schijnt wel wat anders, maar daar heb ik zelf nog niet echt naar gekeken.” *(Lieve, Antwerpen)*

“ De hoge huurprijzen. Voor mij zouden ze moeten zorgen voor een betere kwaliteit en een groter aanbod. Dat is voor een deel al zo, vooral omdat de universiteit fors geïnvesteerd heeft. Hopelijk zet die trend zich voort en zorgt dat voor lagere prijzen.” *(Tineke, Gent)*

“ Ik woon eigenlijk wel heel klein, maar ga in september toch nog verhuizen naar nog iets kleiner omdat het te duur is. Heel veel van mijn vrienden vinden ook dat wonen in Gent veel te duur is.” *(Sam, Gent)*

“ En de hoge prijzen om een huis te kopen.” *(Sencan, Gent)*

“ Ik verhuis naar een woning die we onlangs kochten in Houthalen. We kunnen er nog niet intrekken. Nu huren we. We wilden graag in Genk blijven, maar vonden een beterkope woning in Houthalen. De huurprijzen liggen echt te hoog. Wij hebben geluk gehad met onze huurwoning, maar sommige prijzen zijn toch echt te hoog. Die van koopwoningen in Genk ook. Wij zijn jammer genoeg uitgeweken naar Houthalen-Oost, want een woning kopen in Genk was te duur. In Houthalen ken ik nog niks. Ik ben van plan in de toekomst veel naar Genk te komen, want ik denk dat in Genk toch meer te beleven valt, ook voor de kinderen.” *(Rano, Genk)*

“ Dendermonde is ergens echt een hol. Een dorp bijna. Er is niets. Wel natuur en familie en mijn werk. Ergens zou ik liever in Gent wonen maar dat is dan weer lastig met mijn werk. En ik zou in Gent nooit iets evengoed kunnen vinden voor die prijs.” *(Joris, Dendermonde)*

“ Ook zou ik proberen de kostprijs voor wonen in Mechelen een beetje in te dijken. Op dit moment is Mechelen redelijk duur en moeilijk voor jonge mensen of gezinnen.” *(Sam, Mechelen)*

“ De prijzen van huizen, die zijn momenteel echt veel te hoog.” *(Katrien, Tongeren)*

Een aantal jongeren hebben concrete ervaring met sociale huisvesting en vragen meer aandacht voor een degelijke kwaliteit van deze woningen. Er wordt tevens aangegeven dat er genoeg betaalbare – eventueel sociale - woningen in de stad moeten zijn omdat anders veel mensen om financiële redenen gedwongen worden om weg te trekken uit de stad.

“ Nu hoop ik dat ik snel een andere woning vind, dat het betaalbaar zal zijn. Het is alleen vervelend dat ik helemaal opnieuw moet beginnen... Ga ik het nog kunnen betalen? Hoe ver zal het van mijn werk zijn? Zal ik er dan vlot geraken? Moet ik vroeger opstaan om te gaan werken? Alles is nu onzeker. En in mijn huidige woning heb ik te weinig privacy. De muren zijn zo dun, je kan alles horen. Ik kan ook mijn kamer niet goed verluchten. 't Is niet plezant.” *(Kevin, Brakel)*

“ Ik woon in een sociale woning van Nieuw Dak. Ik wil verhuizen naar een ander blok. Ik heb me daarvoor ingeschreven. Het nieuwe blok is veel recenter en er zullen geen vochtproblemen meer zijn. In de winter is het veel te koud in mijn huidig appartement. Het is belangrijk dat mijn dochttertje in goede omstandigheden kan wonen. In de winter slaapt mijn dochttertje bij ons op de slaapkamer. De kou is niet te harden; ik had vorig jaar een afrekening van 1800 euro!” *(Fatiha, Genk)*

“ Ik huur een eigen studio in het centrum van Leuven, tegenover het Begijnhof, in een gebouw waar in totaal twaalf mensen wonen. Ik heb net een huisje gevonden dat betaalbaar is, maar waar nog wel wat aan gerenoveerd moet worden. Daarvoor ben ik nu plannen aan het maken. Ik probeer het zo goedkoop mogelijk te houden, maar isolatie vind ik wel van groot belang. Ik had me op een lijst gezet voor een sociale woning, maar vanwege de lange duur ben ik toch maar op de privémarkt beginnen zoeken.” *(Marleen, Leuven)*

“ Het woonbeleid: ik zou zorgen voor een grotere mix in de wijken en buurten. Nu wordt er alweer een sociale wijk in mijn wijk, die het al moeilijk heeft, ingeplant. Terwijl dit in andere voortvarende wijken niet gebeurt. Er zou een mooi evenwicht moeten zijn met

serviceflats, sociale wijk, nieuwbouw en verbouwprojecten etc.” *(Ninah, Mechelen)*

“ Inzetten op sociaal wonen, en betaalbaar wonen, want veel mensen gaan om die reden weg en dan zijn er veel toffe dingen in de stad, maar ge moet er wel bij kunnen zijn.” *(Sander, Gent)*

“ Ik woon niet graag in mijn studio. Dat is voor mij niet thuis komen. Het is veel te klein, oud en onderkomen. Eind september heb ik een afspraak met het verhuurkantoor. Ik hoop vlug een nieuw appartement te hebben. Ik kan geen nieuw leven beginnen met een toekomst, zolang ik hier blijf wonen.” *(Stefanie, Genk)*

“ Ik zou meer sociale woningen bouwen en de mensen onder elkaar laten wonen, in plaats van in arme en rijke wijken.” *(Peter, Antwerpen)*

Als een eigen woning (nog) niet lukt, dan zijn jongeren wel bereid om in deze fase van hun leven te gaan samenwonen met vrienden. Dit tijdelijk samenwonen wordt vooral door jongeren die hoger opgeleid zijn, als een verrijking gezien, zowel op financieel vlak als op vlak van sociale contacten. Voor de lager opgeleide jongeren is het vaak geen keuze maar zijn ze verplicht om samen te wonen, omdat het anders financieel moeilijk haalbaar is. Slechts een enkeling ziet samenwonen ook als iets wat op langere termijn kan.

“ Mijn kot in Gent was daarentegen een samenraapsel van spullen die ik door de jaren heen verzameld heb. Er lagen allerlei dingen die ik interessant vind en die me prikkelen. Ik had er eigenlijk twee ruimtes: een slaapkamer en een atelier, met een bureau erin. We huurden met zijn drieën een huis dat eigenlijk heel groot was, maar wel heel oud en een beetje krotterig. Daardoor hadden we elk twee kamers.” *(Ruth, Turnhout)*

“ Het zou goed kunnen dat ik dan niet meer thuis woon, maar in een eigen huis, bijvoorbeeld samen met vrienden.” *(Vincent, Mechelen)*

“ Maar een eigen huis denk ik toch nog niet. Samenwonen met vrienden misschien wel.

Dat zou leuk zijn. Ik wou het nu misschien al doen, maar het is er niet van gekomen.”

(Jirka, Leuven)

“Wat dan wel weer een voordeel is, is dat in de stad vaak een kraakpand te vinden is en dat je wel altijd ergens terecht kan. In kleine steden vind je dat natuurlijk veel minder. En je vindt in steden ook wel altijd goedkope krotten. Voor mij is dit zeker genoeg... maar ik ben wel blij dat we, als de kleine er is, bij de ouders van mijn vriend kunnen gaan wonen waar het proper is, waar er eten en koud en warm water is. Buiten wat gezaag af en toe gaan we het daar voorlopig goed hebben. En eens we genoeg gespaard hebben, kunnen we zelf onze eigen weg gaan.”

(Zora, Hasselt)

“Mensen zouden meer moeten inzetten op samenwonen. Dat is verrijkend op heel veel niveaus. Het is ook letterlijk verrijkend omdat je minder geld moet uitgeven. En dat is als jongere, of zelfs als oudere, toch wel belangrijk, denk ik. Dat je zo een spaarpotje kan opbouwen als je het financieel niet al te breed hebt. Om zo echt iets te beginnen, zoals een bedrijf, of om een huis te kopen. Dus ik denk dat dat heel erg belangrijk is voor je ontwikkeling financieel. En daarnaast krijg je ook heel veel sociaal contact.”

(Steven, Antwerpen)

“Ik woon samen met negen mensen waarvan vijf aan het Conservatorium studeren. Je kan dus wel spreken van een ‘dramahuis’. Mijn kamer: rommel, boeken, papier en notities, een plant en nog meer boeken.”

(Vincent, Antwerpen)

“Misschien dat daar dan toch eens een bewustmakingscampagne of iets anders van de overheid uit kan komen. Dat ze daar toch wel iets voor uitdokteren om dat sociale stigma weg te nemen. Vooral ook omdat daar ook heel veel kansarmen gered mee kunnen worden. Bijvoorbeeld het OCMW zou dat toch wel kunnen stimuleren? En er zijn risico's hé. Sommige mensen wonen heel slecht samen en zullen ruzie maken. Maar als het lukt, dan lukt dat echt, en dat is fantastisch hé. Je betaalt 250 euro per maand. Allez, als kansarme is dat fantastisch. Je kan je leven opbouwen en je hebt alle luxe.

Je kan van nul beginnen en verder zonder financiële zorgen. En stop dan met zagen dat 1000 euro per maand niet genoeg is hé. Oké ja, als je jouw appartementje voor jou alleen wil, en alle rekeningen alleen wil betalen, mij goed. Maar kom dan niet zagen. Want er zijn genoeg alternatieven als je een beetje sociaal bent. Ik vind dat iedereen toch moet proberen die stap te zetten.”

(Steven, Antwerpen)

“Ik woon momenteel bij mensen in, een ouder koppel waarvan de zoon van huis is en ik gebruik nu zijn kamer. Dit is momenteel ook de enige oplossing. Ik zou graag met een vriendin gaan samenwonen, maar om er financieel sterk voor te staan, spaar ik dit jaar.”

(Shana, Brussel)

“Samen wonen in een groepswooning, omdat ik geen zin heb in het traditionele verhaal en geen zin om heel mijn leven af te betalen. Groepswoonen is een leuk alternatief. Het betekent meer luxe, groter wonen, als je alles deelt. Ik wil in groep iets aankopen, met gemeenschappelijke ruimtes, zoals de keuken en wasruimtes, samen met vrienden en kennissen.”

(Sander, Mechelen)

“En als ik dan begin over dat samenwonen dan voel ik dat er heel veel weerstand is, van ‘allez, wat zeg jij nu, ik ben toch geen hippie of arme loser?’. En dan heb ik zoiets van, dat is gewoon zo leuk: die financiële vrijheid en dat je tenminste je geld kan steken in dingen die een waarde voor uw toekomst hebben, in plaats van huur of zo. En ja, dat roept dan heel veel weerstand op hé. Dus dat stigma, dat merk ik echt.”

(Steven, Antwerpen)

De oplossing voor de woonpuzzel - budget, ruimte en tuin combineren - is de stadsrand. Deze wordt vaak als ideaal beschreven: de voordelen van de stad worden er gecombineerd met de voordelen van rustiger wonen.

“Ik zou liever niet meer in de stad wonen. Liefst net iets buiten de stad, want voor mij is het te druk. Ik vind de stad wel veel voordelen hebben, maar moest ik kunnen kiezen... zou ik toch net buiten de stad gaan wonen en dan zowel profiteren van het rustiger wonen als van dat alles dichtbij is.”

(Cynthia, Hasselt)

“Binnen vijf jaar ben ik 27 jaar. Ik zou dan toch een huisje met een klein tuintje en wat groen willen gekocht hebben, uiteraard met een lening. Ik wil dan in een randgemeente wonen. Liever niet pal in het centrum. Maar wel nog altijd in Gent. In Antwerpen verdwaal ik, in West-Vlaanderen kan ik de mensen niet verstaan en Brussel is te druk. Dus ik blijf wel in Gent.”

(Laura, Gent)

“Heel graag. Maar ik ben wel blij dat wij in een rustig deel wonen. Want dag in, dag uit in dat gekrioel, het gedoe met auto's, trams, mensen, ... Nee, dat zou ik niet aankunnen. Ik heb het nu soms al na een dag op de unief en in de stad rondlopen, dat ik een beetje hardkloppingen krijg. Maar ik hou wel van de stad. Er is gewoon van alles. Veel winkels, speciale gebouwen, kleren, nieuwe dingen. In een boerendorp ga je geen Mac-store of een goed restaurant vinden hé. Of zoveel plaatsen om uit te gaan. Al ga ik niet vaak echt uit. Behalve dan naar feesten. Bij mensen thuis of op een speciale locatie.

Als je niet veel eigen groen hebt of niet in een rustige buurt woont, zou ik de stad wel moeilijk vinden en zou ik verhuizen. Naar net erbuiten. Dat denk ik wel. Dag in, dag uit die drukte, dat lawaai, dat vuil, ... Nee. In een dorp zou ik ook niet echt kunnen aarden. Wel in het weekend of zo. Of eventjes. Om van de rust te genieten. Maar niet de hele tijd.”

(Valerie, Gent)

“Ik woon ideaal, aan de rand van de stad, vlak bij het centrum en vlak bij de natuur. Ik hoop dat het groen blijft in Mechelen. Mechelen ligt ook op een ideale plek: de verbindingen zijn supergoed. Het is tegelijk ook een groot dorp, je kan niet buitenkomen zonder dat je iemand tegenkomt.”

(Ninah, Mechelen)

“Het ligt net buiten de stad, dat is ideaal. Het is iets rustiger. In die buurt zijn redelijk wat villa's. Het is tof dat het wat stiller en rustiger is, maar dat het toch dicht bij stad is.”

(Jens, Kortrijk)

“Bwa, ik heb nooit echt in de stad gewoond. Ik woonde meestal aan de randen en ook nu woon ik aan de rand. Maar echt in de stad leven? Ik peins van niet omdat... van 's morgens vroeg tot 's avonds laat die drukte en zo, al dat lawaai en zo. Ik heb graag ook mijn

rust. Ik woon liever oftewel op den buiten, oftewel aan de rand van de stad.”

(Joshua, Gent)

“Ik woon in Goetsenhoven dus ik heb een beetje van de twee. In mijn deelgemeente is het heel rustig en gezellig. Iedereen kent elkaar en je maakt vaak een praatje met je buurman. Ik geniet ook van de natuur. Als je rondwandelt zie je de boeren op het veld. Anderzijds ben ik ook vlak bij het centrum van de stad. Ik ben blij waar ik woon. Alles is dichtbij. Misschien niet zo dicht als wanneer je echt in het centrum woont, maar ik kan ook genieten van de rust en natuur.”

(Wouter, Tienen)

“Gelukkig woon ik aan de stadsrand, en hebben we onze tuin die toch wat rust en groen biedt.”

(Jana, Mechelen)

Als aan de jongeren gevraagd wordt waar ze later het liefst willen wonen, kiest een aantal jongeren toch radicaal voor een dorp. Als motivatie voor hun keuze wordt vaak aangegeven dat het er rustig en gezellig is, dat er nog genoeg plaats is en dat je met de auto toch overal geraakt.

“Ergens in een dorp. Waar het gezellig en rustig is.”

(Wouter, Tienen)

“Eigenlijk probeer ik de toekomst nog grotendeels open te houden voor mezelf. Vaste doelen heb ik mezelf dus nog niet gesteld. Mijn enige grote droom, die ik al van kleins af aan heb, is later in een vierkantshoeve te gaan wonen ergens op het platteland. Maar ik denk niet dat die binnen vijf jaar gerealiseerd zal zijn, dat is iets voor later.”

(Jana, Mechelen)

“Binnen vijf jaar zal mijn leven er heel anders uitzien. Ik woon dan met mijn toekomstige man in het huis dat we nu aan het verbouwen zijn – ook dat zal er helemaal anders uitzien dan nu. Dit huis met een grote tuin ligt buiten de stad. Verder lijkt ‘moeder worden’, of ‘samen ouder worden’ me ook een onbeschrijflijke gebeurtenis. Onze keuze van een huis met een grote tuin speelt hierbij een rol. Onlangs vroeg een collega aan mij: ‘als je altijd in de stad gewoond hebt, waar speelden jullie dan als kind?’. Ik moest

even diep nadenken. Wij speelden voornamelijk bij vriendjes thuis en soms ook in een park of op straat. Daarbij herinner ik me nog hoe de buurman boos werd als we op straat voor een auto liepen. Eigenlijk heb ik dat als kind wel gemist, om echt buiten te kunnen spelen. We vonden het fantastisch als dit op vakantie wel kon. Ik wil aan mijn kinderen graag een eigen tuin geven waarin ze kunnen spelen.” (Margot, Antwerpen)

“ Ik zie mezelf wonen in een villa of boerderijtje in een klein dorpje met mijn vrouw en drie kindjes. Dus op zich is het feit dat er van alles te beleven is in de stad wel een voordeel, maar ik zou zelf zeker de keuze maken voor het leven van een dorp. Met de auto geraak je overal.” (Dan, Dendermonde)

“ Je kan in een stad misschien wel minder doen dan je wilt in je eigen huis, omdat je dicht op elkaar leeft en daardoor meer rekening moet houden met elkaar. Ik doe graag wat ik wil, dus daar heb ik wel wat moeite mee. Op het platteland zou dat makkelijker gaan omdat daar gewoon meer ruimte is, zowel tussen de huizen als in de huizen en dan hoor je het lawaai ook minder.” (Kevin, Tongeren)

“ In Oudenaarde dan misschien, of in Gent, omdat Gent wel een stad is die mij aanstaat. Je kan daar alles doen qua cultuur en zo, en je kan daar overal met de fiets naartoe. De mentaliteit is daar ook iets anders. Ik denk dat de tijd het zal uitwijzen en ik misschien in Gent ga wonen. Oudenaarde is zo een beetje een kleine stad, maar ik zou misschien wel graag in de stad wonen. Maar buiten de stad is het ook niet meer echt ‘den buiten’. Moest ik op het platteland willen gaan wonen, dan wel helemaal afgezonderd. Ofwel in de stad omdat je daar alles hebt. Je kan te voet overal naartoe.” (Folke, Oudenaarde)

“ Nee... Jawel. Mensen gaan daar vanuit. Denken dat altijd. Maar eigenlijk ben ik een natuurmens. Nee. Maar voorlopig woon ik nog erg graag in de stad! Gisteren bijvoorbeeld kon je de winterkou ruiken. Om dat te kunnen ruiken, daarvoor moet ge ‘op den buiten’ hebben gewoond. Tegenwoordig kan je door het internet ‘op den buiten’, vol-

ledig afgezonderd in een bos toch een grote sociale betrokkenheid zoals in een stedelijke context hebben.” (Vincent, Antwerpen)

Meer dan dat er jongeren in een dorp willen wonen, dromen jongeren ervan om op korte of langere termijn in het buitenland te wonen. We onderscheiden hier twee groepen.

De eerste groep zijn de jongeren die via nationaliteit, taal of herkomst een link hebben met het buitenland. Voor hen is het buitenland dikwijls een uitweg indien het hier niet lukt, of kan het een mogelijkheid bieden om daar in een huis te investeren omdat het er goedkoper is. Maar wonen doen ze het liefst in België.

De tweede groep jongeren wil vooral naar het buitenland gaan omdat ze denken dat het leven daar beter is, onder andere doordat er minder stress, een gunstiger klimaat, minder problemen, ... zijn.

“ Kijk, ik zie België als mijn land. Ik zou me niet kunnen voorstellen dat ik ergens anders zou moeten wonen. Maar als de situatie niet beter wordt... Misschien moet ik dan wel naar Turkije verhuizen. Misschien vind ik daar vlotter een job, en is een huis wel betaalbaar...” (Sencan, Gent)

“ Ik wil in België een huis kopen en ik wil in Servië/Montenegro een huis kopen. Het is daar goedkoper en ik wil daar op vakantie gaan. Mijn papa wil ook een huis kopen in Servië en ik wil misschien wel een huis naast mijn papa kopen. Ik wil wel in België blijven wonen. Ik weet niet wat er binnen 4 of 5 jaar gebeurt.” (Imrani, Sint-Niklaas)

“ Ik zou niet meer in België zijn. Ik zou gaan werken, geld verdienen en trouwen. En dan in Frankrijk gaan wonen. In België zijn er teveel problemen. Niet alleen in Brussel, maar ook in Charleroi bijvoorbeeld. Ik vind dat de mensen in Frankrijk, en zeker in Marseille, heel vriendelijk zijn.” (Yassin, Brussel)

“ Ik ben heel blij dat ik terug in Molenbeek woon, maar mijn droom is toch nog in het buitenland gaan wonen. Gezien mijn gezondheid, zal het waarschijnlijk Tenerife of het zuiden van Italië worden. Ik sukkel met een huidaandoening en allergieën en hier, met de koude en de warmte en het verschil van klimaat, is dat moeilijk. Ook voor mezelf

en voor mijn zelfvertrouwen. Mijn gezondheid is eigenlijk ook wel iets waar ik veel over pieker.” (Shana, Brussel)

“ Binnen 20 jaar zie ik mij toch niet meer in België wonen. Op een bergflank in Frankrijk of Italië lijkt me ideaal. Ik hou van het eten en de omgeving daar. Geweldig gewoon. Maar binnen vijf jaar? Dat zal in een stad zijn. In de binnenstad. Als je jong bent, moet je daar wonen. Alles is dichtbij, je kan overal naartoe met de fiets en je vrienden zijn binnen handbereik.” (Elio, Gent)

“ Ik wil ergens graag in Mechelen wonen, maar tegelijk ben ik stilaan de stress die België meebrengt beu. De mensen zijn hier altijd gestresseerd en ik merk dat ik in het zuiden meer geniet van het leven. Daar is er minder stress, maar dan heb ik ook weer schrik om daar geen werk te vinden.” (Sander, Mechelen)

“ Mijn droom is om op termijn niet meer in België te wonen. Over vijf jaar is misschien al wat snel, maar het mag wel. Ik heb geen zin om hier oud te worden. Alles is zo gejaagd. Alles moet en niks mag. Ik wil ook het liefst nog geen fulltime job hebben dan. Ik wil reizen, en buitenlandse vrijwilligersprojecten doen en hier en daar een jobke om rond te komen, samen met mijn vriend.” (Yoko, Mechelen)

“ En ik zie me de volgende drie jaar mijn bachelor halen, en dan op reis gaan. Die bachelor is eigenlijk mijn verzekering voor de toekomst, maar ik zie me binnen vijf jaar wel leven in Australië. Roadtrips doen, of seizoensbanen. In de winter werk ik bijvoorbeeld in een natuurpark en in de zomer in een bar ofzo, waarbij ik toch veel vrijheid heb. Je geeft daar wel veel geld uit, maar je komt er rijker uit.” (Dennis, Brussel)

WERK

Het tweede thema dat door jongeren heel veel – vrij consistent doorheen bijna alle interviews – genoemd werd als struikelblok, is de zoektocht naar werk. Jongeren vragen zich af of ze wel werk zullen vinden, of de job hen zal kunnen boeien, of ze er voldoende mee zullen verdienen. Men wil graag nuttig werk leveren. Voor de ene betekent dat een bureaujob, voor de andere is dat werken met zijn/haar handen, nog anderen willen fysiek zwaar werk doen. Jongeren vinden dat er meer werk moet gecreëerd worden en meer kansen moeten gegeven worden. Veel jongeren klagen aan dat ze enkel interims kunnen krijgen, terwijl ze maar wat graag aan de slag willen gaan als vaste werkracht.

“Het is moeilijk om werk te vinden in Sint-Niklaas. Ik moet zelf werk zoeken. Ik ben overal bij interims ingeschreven. Ik krijg altijd een contract voor twee weken of een maand en het werk past niet altijd bij mij. Ik wil een vaste job, niet voor zes maanden of zo. Ik wil ergens kunnen blijven werken.”
(Imrani, Sint-Niklaas)

“Mijn twee ervaringspunten zijn jongeren en cultuur, waar nu dus lustig op bespaard wordt. Dus er zijn niet veel jobs. Ik heb schrik om geen job te vinden en wil wat doen om mijn CV uit te breiden, dus daarom ga ik nu voor een master.” *(Sander, Mechelen)*

“Het feit dat ik zonder werk zit, bezorgt me heel wat stress.” *(Onur, Gent)*

“Dat alles goed komt met mij. Dat ik een job heb. Dat ik mijn studio kan blijven betalen. Dat ze me niet van den dop gooien. Dat ik mijn papieren geordend krijg. Dat ik genoeg naar mijn moeder bel.” *(Els, Gent)*

“Sinds ik deeltijds studeer, zeggen mensen vaak dat ik geen job ga vinden. Ik heb schrik dat ik niks ga vinden met deze opleiding.”
(Evelien, Mechelen)

“Een negatief ding is dat ik zal moeten gaan werken. Maar dat is ook weer positief want dan kan ik geld verdienen om fatsoenlijke kleren en spullen voor mezelf te kopen.”
(Sammy, Hasselt)

“Nu zegt ge weer zoiets... Ik wil sowieso bereiken dat ik werk heb met een vast contract en een huis voor mezelf. Dat is wat ik binnen vijf jaar wil bereiken.” *(Emre, Genk)*

“Ja, ik wil nu echt wel werken. Want ik vind niks en ik wil echt werken.”
(Soumaya, Brussel)

“Ik hoef nog geen vast werk te hebben over vijf jaar, maar ik besef wel dat het niet gemakkelijk wordt om werk te vinden. Nadien zal dat dus wel mijn grootste zorg worden, denk ik. Dat is uiteraard minder leuk.”
(Bunmi, Eeklo)

“Hoe ouder je wordt, hoe meer zorgen je hebt, door meer verantwoordelijkheden. Tijdens het studeren is je enige zorg er gewoon door geraken. Daarna moet je werk vinden – lag ik vroeger van wakker: ‘ga ik wel werk vinden?’. Ik lig nu soms wel wakker van mijn werk: ‘doe ik het wel goed?’. Momenteel werk ik projectmatig. Ik bepaal het falen of slagen van het project, dus daar kan ik soms over piekeren.” *(Ninah, Mechelen)*

“Ik doe ook mindfulness-oefeningen, want werkloos zijn, is toch ook wel stresserend.”
(Lieve, Antwerpen)

“Ik ben nog niet zo lang werkzoekend en krijg hulp in mijn zoektocht naar werk. Maar toch maak ik me zorgen over werk. Ga ik wel gepast werk vinden? Ga ik daarmee genoeg verdienen? Daar denk ik eigenlijk het meeste over na. Ik weet wel dat ik als interim aan het werk zou kunnen, maar ik wil graag aan de slag als vaste werkracht.” *(Musa, Gent)*

“Ja, ik maak me veel zorgen over de toekomst... Op dit moment werk ik, en ik doe dit werk érg graag. Dit is echter een WEP+-contract, wat betekent dat het slechts voor één jaar tewerkstelling is. Mijn man werkt, maar slechts deeltijds. Hij zou liever voltijds werken, maar daar is binnen het bedrijf nog niet direct ruimte voor. Ik maak me hierover veel zorgen. Ga ik wel werk vinden na mijn WEP+? Gaat dit vast zijn? Zal het genoeg betaald zijn? Ga ik iets kunnen opbouwen voor de toekomst? Het valt me op dat mensen rondom mij, mijn vriendinnen, zich hier ook zorgen om maken.” *(Sencan, Gent)*

“Ik ben ingeschreven bij het Kruidvat vanaf 2009, nadat ik er al als vakantiewerkster had gewerkt. Ik werk met interimcontracten en weet vaak niet op voorhand wanneer ik moet werken. De laatste jaren ben ik er lange periodes uit geweest, omwille van bevalingen.” *(Rano, Genk)*

Meer kansen geven aan jongeren om te werken is nodig: ze kunnen niet starten omdat ze geen ervaring hebben, maar als ze niet aan de slag kunnen, kunnen ze evenmin ervaring opdoen. Jongeren geven ook aan dat ze willen werken, maar dat de perceptie van werkgevers over jongeren dikwijls niet positief is.

“Ik zou aan jonge mensen meer kansen geven om te werken. Nu kunnen we vaak niet starten omdat we geen ervaring hebben, maar waar moeten we onze ervaring opdoen? De bazen zouden moeten leren beseffen dat jonge mensen niet allemaal lui zijn. Sommigen willen echt werken, maar we krijgen vaak niet de kans.” *(Musa, Gent)*

“Van werk. Of ik wel werk ga vinden. En ook niet te ver van huis. En of ze me daar gaan aanvaarden. Of ik wel goed genoeg ben. En ook dat het combineerbaar moet zijn met thuis. Minder leuk en moeilijk is dat zoeken naar werk. In het begin willen ze je nooit omdat je geen ervaring hebt. Ook is het dan heel slecht betaald. Moet je dan blijven zoeken naar wat je echt wil, of toch poetsvrouw worden of in de fabriek gaan werken omdat je niets anders kan vinden? Daar ben ik wel bang voor. Pas op, ik ben niet lui. Begrijp me niet verkeerd. En ik vind dat we niet moeten profiteren en dus moeten gaan werken. Maar ik zou toch liefst een beetje iets willen doen dat bij mij hoort en waarvoor ik gestudeerd heb enzo. Ja, dat lijkt me het moeilijkste.” *(Nuran, Genk/Hasselt)*

“Vroeger had ik wel de ambitie om veel te doen, maar door de crisis enzo... Ik had de passie om een eigen zaak te starten. Maar ja, het geld moet er zijn hé. En dus moet je eerst werken.” *(Hamza, Antwerpen)*

“Nu vooral over werk zoeken: ga ik wel snel werk vinden. Er wordt overal ervaring gevraagd en dat gaat gewoon niet als je net afgestudeerd bent. Je moet ergens star-

ten... Daar zit ik wel mee. Ik wil op eigen benen staan en thuis weg gaan. Ik ben dat niet meer gewoon om daar te wonen na zoveel in het buitenland te hebben gezeten. Dat mag snel veranderen.” *(Ines, Lier)*

“En meer werkgelegenheid. Men zou bedrijven moeten aansporen om meer mensen aan te nemen, ook mensen die wel willen werken maar niet altijd kunnen. We moeten gewoon iedereen meer kansen geven.”
(Hamza, Antwerpen)

Uit een aantal interviews met jongeren blijkt dat er sprake is van discriminatie op de arbeidsmarkt.

“Niet zo veel, ik maak me soms zorgen over werk vinden maar ik heb vandaag iets gevonden en ik mag maandag beginnen. Ik heb mijn sluijer af gedaan bij de ingang en de job gekregen. Ik merk dat het gemakkelijker is werk te vinden zonder sluijer. Ik experimenteer een beetje met de twee: soms houd ik mijn sluijer op, soms neem ik hem af. Ik merk dat ik meer succes heb als ik hem afneem. Zeker in crisistijden. Er is veel vraag naar werk en de sluijer geeft de mensen toch altijd een vooringenomen idee. En als kinderverzorgster werk je met het kostbaarste bezit van mensen dus ze zijn extra voorzichtig. Een meisje zonder sluijer zal de crèche beter vertegenwoordigen op vestimentair gebied. En dus is een sluijer toch een drempel voor vele werkgevers.”
(Jasmina, Brussel)

“Er zijn zaken die tien jaar geleden ook al realiteit waren en nu pas in de media komen, zoals discriminatie en racisme op de werkvloer. Die dingen waren tien jaar geleden ook al realiteit voor mij en mensen in mijn omgeving, maar als ik dat toen probeerde uit te leggen aan mensen, luisterde niemand. Nu pas neemt men die dingen serieus. Ik maak me ook zorgen over werkzekerheid. Sommige mensen raken binnen bij een bedrijf zonder dat ze enige testen moeten afleggen, terwijl wij als allochtonen twintig keer zo hard moeten vechten om ergens binnen te geraken. En dan heb je nog niet de zekerheid of je er mag blijven.”
(Hamza, Antwerpen)

ONDERWIJS

Een aantal jongeren geven duidelijk aan dat werk zoeken start bij een goede opleiding. Jongeren zijn zich bewust van de meerwaarde - ook maatschappelijk - van onderwijs en het belang van goede resultaten te halen.

“Op de eerste plaats komt voor mij de school. Goede studieresultaten vind ik superbelangrijk.” *(Trecyllia, Tienen)*

“Ik wil ook graag een diploma zodat ik goed werk kan hebben.” *(Sibel, Gent)*

“Ik ben soms iemand die een beetje teveel probeert. En dan uiteindelijk vind ik mijn weg wel, maar de studies waren het dus niet. Dat was eigenlijk meer bedoeld als een safety-net voor als één van mijn gekke ideeën niet zou werken. Dan was dat een goede fallback.” *(Steven, Antwerpen)*

“Ik wil een diploma hebben, daarom heb ik voor het ASO gekozen. Ik doe dat voor mijzelf, maar ook voor mijn mama en papa, want zij hebben die kansen nooit gekregen. Zij mochten niet studeren, hadden weinig te eten, waren echt arm. Ik wil ze trots maken, door een diploma te halen en door een goed persoon te zijn. Daarmee bedoel ik dat je geen slechte dingen zoals drugs doet.” *(Bekime, Brussel)*

“Ik denk dat mijn studententijd leuk zal zijn, maar daarom niet de mooiste van mijn leven. Als ik oudere mensen er nu op hoor terugkijken, zeggen ze vaak ‘ik ben blij dat ik dat niet opnieuw moet doen’. Dat doet me denken dat het op het moment zelf wel tof zal zijn, maar toch ook vermoeiend. Maar er zullen zeker nog ongelooflijk leuke dingen gebeuren.” *(Jirka, Leuven)*

“Mijn studie. Of ik het wel echt graag doe. En of het iets voor mij is, en of ik het aankan. Later lijkt me die advocatenwereld wel interessant. Ik heb vriendinnen die het echt graag doen. Het is een boeiende job en wereld, maar het is een lange weg. Ik wil het ook wel goed doen. Maar dan zou ik op zijn minst beter moeten studeren. Ik kan me niet altijd goed concentreren. Soms slaap ik ook niet goed.” *(Valerie, Gent)*

“Misschien dat ik ook wel mijn middelbaar diploma met tweedekansonderwijs ga halen. Ik wil dat toch zeker proberen.” *(Zora, Hasselt)*

“Alles wat ik doe, buiten chemie en daar doe ik niets meer mee, heb ik uit mezelf geleerd. Dus gewoon boeken gekocht en opgezocht op Youtube. En er echt wel veel tijd in gestoken om het te leren en het dan ook wel te kunnen, denk ik. Allez, schilderen en muziek leren iets minder, maar websites maken, daar steek ik heel veel tijd in.” *(Steven, Antwerpen)*

“Ik zou de komende jaren ook graag nog wat bijleren. Talen, om te beginnen. Ik had me een paar jaar geleden bijvoorbeeld al eens voorgenomen 's avonds Frans te volgen, maar dat is er toen niet van gekomen omdat ik even geen zin had om 's avonds nog iets te moeten doen waarbij je moet nadenken. Ik wilde liever iets actief. Toch ben ik nu wel van plan dat nog te doen. Spaans heb ik zoals gezegd al gepland. Verder ook iets in verband met de natuur. Ik ben erover aan het denken om een cursus bosbeheer te gaan volgen. Niet om van werk te kunnen veranderen, maar gewoon uit interesse.” *(Marleen, Leuven)*

“Dezelfde job zou ik niet kunnen behouden. Ik zou graag mijn secundair diploma behalen want dat heb ik nog niet, maar daar ben ik wel volop mee bezig. En na dat secundair diploma zou ik graag verder willen studeren voor wat ik wil worden. Dat is opvoedster en leerkracht. Ik wil de twee doen.” *(Shana, Brussel)*

“Verder zou ik er een werkpunt van maken dat alle kinderen in alle scholen welkom zijn. Nu hoor ik vaak van vriendinnen dat sommige kinderen niet echt welkom zijn, omdat een van de ouders niet zo goed Nederlands kan. Maar als die kinderen daar niet welkom zijn, starten ze al met achterstand! Ik zou budget vrij maken zodat scholen makkelijker beroep kunnen doen op een tolk. En daarbij mag de nieuwe groep Gentenaren niet vergeten worden: ook Bulgaren moeten de kans krijgen om hun kinderen van jongs af aan goed onderwijs te laten lopen. En waarom zouden

dat geen werkzoekende jongeren zijn die de taak van tolk op zich nemen! Op die manier worden er ook jobs gecreëerd. Zo wordt de kloof tussen school en ouders misschien wel kleiner! Goede scholen zijn in mijn ogen gemengde scholen. Concentratiescholen, daar geloof ik niet in!” *(Sencan, Gent)*

“Ja, toch wel het feit dat ik mijn diploma niet heb gehaald. Dat ik er zoveel tijd in heb gestoken en dat ik dat dan niet heb afgemaakt. Daar word ik soms wel zweetend wakker van. Het is wel zonde ook. Allez, je leeft maar één keer en een diploma halen is dan toch wel iets dat de mensen, de gemeenschap van u verwacht. Maar aan de andere kant heb ik zoiets van, de gemeenschap... Mensen kijken u scheef aan omdat je geen diploma hebt, maar je hebt wel een eigen bedrijf en verdient je geld en je kan veel meer dan dat je met je diploma had gekund. Dus op zich, ik probeer mezelf een beetje te zalven (lacht).” *(Steven, Antwerpen)*

“Ik wil zeker mijn bachelor halen en misschien ook nog een master. En zo doorgroeien, echt in een bedrijf werken. Ik heb middenjury gedaan in de tijd, maar met alles wat ik doe... middenjury is gewoon een voorbeeld. Ik was destijds geslaagd en nu help ik mensen die daarmee verder willen. Maar in het dagelijks leven help ik mensen ook. Bijvoorbeeld vriendinnen die advies willen over maquillage of over hun huid. Ik help altijd. Er zijn dan mensen die zeggen ‘verpest het niet, je moet het voor jezelf houden’, maar ik deel alles. Ook al zeg ik het zelf, maar mijn zus heeft onlangs bevestigd dat ik veel te veel help. Ik wil altijd dat iedereen mee met mij vooruit geraakt.” *(Aisha, Antwerpen)*

Zoals bij aanvang van dit stuk beschreven werd, is de stap naar werk voor jongeren die een sterkere achtergrond hebben, iets waar ze niet altijd meteen aan willen beginnen. Verschillende jongeren spreken over langer studeren, reizen, een sabbatjaar, ... Jongeren die het zich kunnen veroorloven dromen van op reis gaan.

“Wat me op dit moment vaak bezighoudt, is de vraag wat ik ga doen na mijn studies. Volgend jaar ben ik afgestudeerd als land-

schaps- en tuinarchitect, en ik weet nog niet of ik daarna nog iets verder wil studeren, en wat dan? Of dat ik toch ergens een job zal zoeken die me ligt. Ik kijk momenteel nog een beetje vertwijfeld naar de toekomst, omdat ik na twee jaar van mijn studie eigenlijk niet zo zeker meer ben dat dit echt is wat ik later wil doen.”

(Jana, Mechelen)

“Ik vraag mij wel af waar ik later ga terechtkomen. Wanneer ik mijn diploma op de universiteit ga halen. Hopelijk ben ik daar volgend jaar van af. Ik vraag mij af tot wanneer ik nog op het conservatorium ga kunnen blijven zitten. Ik denk dat volgend jaar nog moet lukken, maar misschien dat ze na volgend jaar wel gaan zeggen ‘je zit hier een beetje te veel de toerist uit te hangen’. Ik heb een creditcontract, een soort minimumpakketje. Maar van dat minimumpakketje doe ik enkel de praktijkvakken mee, af en toe. Ja stilaan moet ik een keer wat jobs hebben om alles te kunnen betalen, daar moet ik wel een keer aan beginnen.” *(Jan, Gent)*

“Ik zal dan hopelijk afgestudeerd zijn, maar dan wil ik er nog iets bij doen, dus zal ik nog aan het studeren zijn. Ik weet nog niet wat, maar naar het schijnt is het niet gemakkelijk om een job te vinden met enkel een diploma geschiedenis. En er is ook gewoon nog veel dat interessant en fascinerend is: antropologie, wereldgodsdiensten, ... Mijn ouders hebben al wel gezegd dat ze niet eeuwig zullen blijven sponsoren, dus misschien neem ik er dan af en toe een tussentijdse job bij. Over vijf jaar hoop ik dus wel mijn diploma geschiedenis te hebben, en het is ook mijn plan om nooit herexamens te hebben, of toch zo min mogelijk. Dan heb je meer aan je vakantie.” *(Jirka, Leuven)*

“Ik denk dat ik het wel zou zien zitten om mijn hele leven te studeren. Lijkt me zalig. Geen ‘echte’ verplichtingen, nog redelijk veel tijd en een zeer sociaal leven als student. Maar als ik realistisch ben, dan denk ik dat ik binnen vijf jaar een vaste job heb. Oftewel in de politiek, of een plaats binnen een bedrijf als bedrijfsleider of coach. Aan de andere kant zou het mij niet storen mocht ik als telefonist werken. Je kan maar leren en promoveren hé!” *(Elio, Gent)*

“Ik hoop afgestudeerd te zijn, en dan wil ik graag wat rondtrekken en werken. Vast werk zie ik mezelf nog niet doen. Ik wil eerder een beetje de wereld verkennen. De cultuur van India spreekt me wel aan, net als die van Zuid-Amerika. En die van Afrika natuurlijk, want daar kom ik vandaan. Ik ben echt wel geïnteresseerd in die verre streken en wil zoveel mogelijk zien. Momenteel kan ik er nog geen land uitpikken, we zien wel. Maar je weet maar nooit wat er gebeurt. Als je net na het afstuderen kans maakt op een goede job, moet je dat toch ook wel overwegen. Het is niet zo gemakkelijk om aan werk te geraken. Het reizen zou ik dan eventueel kunnen uitstellen.” (Bunmi, Eeklo)

“Ik heb de ambitie om na mijn studies politieke wetenschappen nog een tweede master te halen. Ik ben dus van plan om lang te studeren.” (Brent, Herentals)

“Ik zal waarschijnlijk net afgestudeerd zijn, en ik denk dat ik dan misschien wel een sabbatjaar neem.” (Vincent, Mechelen)

“Nadenken over verder studeren of gaan werken, maar dat wordt hopelijk duidelijk na mijn stage.” (Willem, Mechelen)

“Soms pieker ik wel een beetje over de toekomst. Ik ben ondertussen 23 jaar en afgestudeerd. Dit is een afgesloten hoofdstuk maar ik weet niet zo goed of ik nog even van de vrije tijd zou profiteren of me direct volle bak in werk moet smijten. Daar kan ik soms wel slaap over laten. Voorts openen er zich ineens tal van opties in de wereld. Dit is niet zozeer beangstigend maar eerder onwennig naar de toekomst toe. De zin om het ouderlijk nest te verlaten is er wel, maar tegelijk weet ik niet of dit nu al haalbaar zou zijn.” (Sam, Mechelen)

“Ik ben geen planner, en dat baart me soms zorgen. Ik vrees dat ik dit wel zal moeten veranderen als mijn leven drukker wordt. Verder ben ik iemand die me weinig zorgen maakt. Ook in de muziek: ik lig niet wakker van het feit of ik het ooit echt maak of dat anderen beter zijn dan ik. Ik bewonder graag mensen in plaats van ze te benijden.” (Michael, Mechelen)

“Het komende schooljaar ga ik een sabbatjaar nemen om vanaf december te gaan ‘WWOOF-eren’ (Willing Workers on Organic Farms, nvdr) in Frankrijk, en daarvoor drie maanden een atelier huren, om me aan mijn eigen werk te kunnen wijden.” (Ruth, Turnhout)

“Reizen! Ik wil nog zoveel plaatsen zien. Ik wil heel België gezien hebben. Ik ben nog lang niet overal geweest. Alle grote steden, zoals Antwerpen, maar ook Wallonië. En ik wil ook naar Amerika. Mijn mama is afkomstig van Brooklyn-Amerika. Ik heb daar dus nog veel familie die ik nog nooit gezien heb. Hen leren kennen wil ik zeker doen.” (Trecyllia, Tienen)

“Ik zou overwegen om een extra studie op te nemen om mij te specialiseren als verlies- en rouwconsulente. Maar ik zou ondertussen ook werken als verpleegkundige.” (Joyce, Gent/Antwerpen)

“Vorig jaar ben ik afgestuurd van het middelbaar. Ik kies dus dit jaar mijn hogere studies. Ik geraak niet gemakkelijk voorbij die beslissing. Ik ben ingeschreven in de Lessius Hogeschool Mechelen voor internationaal ondernemen (bedrijfsmanagement) en

trein elke lesdag daarnaar toe. Als het eerste lesuur een vak is dat ik volg dan begint mijn ochtend om 7u15. Ik heb er een bloedhekel aan. Vorig jaar kon ik langer uitslapen op schooldagen. Maar omdat ik nog niet definitief heb beslist of ik voor bachelor ga, volg ik deze week ook nog de vakken van politieke en sociale wetenschappen. Daar kan ik te voet of met de fiets naartoe. De campus ligt in de Parkstraat.” (Ward, Leuven)

“Binnen vijf jaar hoop ik mijn master psychologie gehaald te hebben. Ook zou ik dan graag al alleen wonen in een appartementje of een kleine studio. Na die vijf jaar studies ga ik eerst een jaar op Erasmus; een jaartje weg van alles en een beetje de wereld ontdekken. Meteen gaan werken zie ik niet echt zitten, omdat ik schrik heb dat ik dan de kans niet meer krijg om een jaar wat rond te trekken. Eens je ergens vast werkt is het al wat moeilijker om een jaar weg te gaan en daarna terug te komen natuurlijk. Ik hoop dat ik daarna ergens werk als psychologe. Als ik mensen maar kan helpen, ben ik gelukkig.” (Karen, Mechelen)

“Als ik genoeg gespaard heb, zou ik zeker mijn werk opzeggen en vertrekken. Ik wil graag naar Mexico, Brazilië, ... Alles eigenlijk. Er is zoveel keuze. Ik zou me vooral laten beïnvloeden door een goedkoop vliegtuigticket en een goedkoop land. En toch zou het ook weer super zijn om terug thuis te zijn en om met mijn vrienden terug verder te doen zoals we nu bezig zijn.” (Kevin-Tongerren)

Naast de onzekerheid over wat te doen na de studies, wordt de drempelvrees om in het ‘volwassen werkende leven’ te stappen nog gevoed door de vraag of ze de bijhorende verantwoordelijkheden aan kunnen, wat de impact zal zijn op hun vrienden en de tijd die ze hebben voor hun eigen dingen.

“Dus ja, de gewone dingen hé. Het is een beetje een speciale leeftijd. We zijn bijna volwassen en dan moet het gebeuren. Ik kijk er ergens wel naar uit, maar ergens ben ik er ook bang voor en weet ik niet goed hoe het allemaal gaat zijn. Maar dat weet niemand hé. Maar ik heb een goede familie. Dat is wel een zekerheid. Echt wel. Het is niet altijd ge-

makkelijk, want ze zijn soms echt ouderwets en van een andere tijd, maar aan de andere kant zien ze me zo graag en kan ik altijd terecht bij hen. En eigenlijk willen ze ook gewoon het beste voor mij. Die zullen er altijd zijn.” (Nuran, Genk/Hasselt)

“Hoe morgen er zal uitzien. Iedere dag is een uitdaging die me dichtert brengt bij mijn levensdoel, muzikant worden. Dan pieker ik wel eens of dat niet te hoog gegrepen is voor mij en of ik daar wel goed genoeg voor ben.” (Jonas, Brugge)

“Wat tegelijk leuk en minder leuk zal zijn, is de aanpassing van studeren naar werken: je moet je verantwoordelijkheid nemen, maar tegelijk krijg je ook vrijheid. Je hebt je eigen geld. Wat nog leuk zal zijn, is dat ik veel ga reizen, een eigen auto ga hebben. Het halen van een aantal doelen in het jeugdhuis voor ik vertrek, zoals de vervanging van het sanitair. Wat ook negatief zou kunnen zijn, is dat vrienden hun eigen ding beginnen doen en we elkaar uit het oog verliezen. Ik heb wel schrik om vrienden kwijt te geraken. Nu plan ik ook nog heel weinig, ik beslis de dag zelf wat te doen. Ik heb er ook wat schrik voor dat, als ik begin te werken, ik dan geen zin meer ga hebben om nog weg te gaan en zo mijn vrienden niet meer ga zien.” (Willem, Mechelen)

“Ook maak ik me soms zorgen over vrienden die iets té hard van het leven aan het genieten zijn, waarvan ik me dan afvraag of het er wel goed mee komt. Ik hoop ook voor mezelf dat we op termijn iets meer discipline krijgen en onze verantwoordelijkheid gaan nemen.” (Evelien, Mechelen)

“Vroeger had ik veel contacten met leeftijdsgenoten in de wijk, maar dat is nu veel minder omdat iedereen druk bezig is met zijn eigen bezigheden. Andere contacten zijn eerder vriendelijk formeel.” (Alessio, Genk)

“Misschien ga ik mijn vrienden wel een tijdje wat minder zien, maar echte vrienden blijven wel bij.” (Ines, Lier)

“Minder leuk: de verantwoordelijkheid die hoort bij werken. Je moet je leven in handen pakken, routine in de chaos scheppen.

Nu woon ik nog bij de mama en is het allemaal nog heel gemakkelijk. De overgang van het studentenleven naar het werkleven lijkt me een bizarre overgang. Dan heb ik geen tijd meer om van alles te gaan ontdekken, om rond te lummelen.”

(Michael, Mechelen)

“Nu ben ik heel vrij, omdat ik beroeps doe en echt niets moet doen voor school. Ik weet dat ik, als ik ga studeren, heel hard zal moeten blokken en er voortdurend mee zal moeten bezig zijn. Veel vrije tijd verwacht ik dan niet meer te hebben. Ik beschouw de jaren nu dan ook een beetje als mijn ‘studententijd’, in de zin van een periode waarin er veel tijd is om vanalles te doen en te genieten. Want over vijf jaar zal dat niet meer het geval zijn. Ik heb ook wel zin om verder te gaan studeren, maar ze zeggen altijd dat het niet gaat lukken als je uit beroeps komt, dat je dan verdrinkt. Daar ben ik wel bang voor, en daarom wil ik de komende twee jaren minder chaotisch worden, beter leren plannen en organiseren, met geld leren omgaan, ... Als ik dat kan, heb ik toch al een basis. De wil is vooral ook belangrijk, en die is er echt wel.” *(Yasmien, Mechelen)*

“Ik pieker soms ook wel over de combinatie werk en volwassen leven en wat ik graag doe. Ik luister graag naar muziek en ga graag met vrienden ergens naar toe enzo. Ik zou dat nog lang willen blijven doen, maar soms zie ik vrienden al echt settelen en iedereen is altijd moe. Ik wil zo niet worden. Ik heb mijn werk en mijn zogenaamde professionele leven, maar wil zelf ook nog doen en laten wat ik wil.” *(Els, Gent)*

“En toch nog proberen te genieten van mijn jeugd, maar toch ook slim zijn als ik achttien of negentien ben en afgestudeerd. Dat ik dan daar niet sta en dat ik dan niet weet wat ik moet doen. Dus wel onnozel doen, maar toch mijn verstand erbij houden om toch voort te bouwen.” *(Joshua, Gent)*

“Die zijn er zeker. Het leven van een jongvolwassene, hoe fijn jong zijn ook is, wordt onderschat. Er komen zoveel nieuwe dingen op je af. Ik moet zoveel beslissingen nemen die het verdere verloop van mijn leven bepalen.” *(Margot, Antwerpen)*

“Ik pieker vooral over mijn toekomst. Daar ben ik wel heel bang voor. Ik lig heel veel wakker over hoe mijn leven er later zal uitzien: of ik ooit wel de ware liefde zal tegenkomen, of ik dit zal aankunnen... en over mijn mama en mijn gezin dat ik wel mis.”

(Shana, Brussel)

“Minder leuke dingen zijn ouder worden. Ik voel dit nu al lichamelijk. Zo heb ik bijvoorbeeld nu al veel meer slaap nodig dan vroeger. En ik denk dat ik het wel moeilijk ga hebben met het afscheid nemen van ‘het jong zijn’, van de onbezorgdheid.”

(Karen, Mechelen)

“Minder leuk zou zijn dat het leven dat ik eigenlijk nog wel een hele tijd wil, gaat veranderen. Ik denk niet dat ik snel zal veranderen. Maar het kan bijvoorbeeld wel dat mijn vrienden een vaste relatie krijgen of zelfs kinderen. En dan kan het misschien wel anders worden. Nu, ik denk niet dat dit snel gaat gebeuren... maar je weet maar nooit.”

(Kevin, Tongeren)

“Ik lig vooral wakker van mijn toekomst. Ik moet de laatste tijd veel moeilijke keuzes maken en die houden mij enorm bezig. Ik wil een goede toekomst en daarom vind ik het moeilijk om de juiste keuze te maken, zeker nu ik niet meer in ‘begeleid zelfstandig wonen’ zit. Het is niet makkelijk om af te wegen welke beslissing het beste is.”

(Premton, Dendermonde)

PLANNEN EN AMBITIES

Bijna alle jongeren zijn bezig met een passie. Muziek - luisteren en maken - is een absolute favoriet in al zijn verschijningsvormen (klassiek, rock, luisteren, spelen, professioneel of amateur, uitgaan, dj, internet, ...). Sport – in de brede zin – wordt ook vaak genoemd: voetbal, cricket, auto's, handbal, fitness, ... En verder zijn er ook nog PC en gamen, JNM (Jeugdbond voor Natuur en Milieu, nvdr), Animo (politieke jongerenbeweging van de Sp.a, nvdr), manga, fotografie, Hello Kitty, tekenen, lezen, politiek, houtbewerking, koken, imker, hun lief, sjamanisme, ...

Jongeren maken, soms vertrekkend vanuit die passies, plannen voor de toekomst. Verschillende onder hen nemen daarbij het heft in eigen handen.

“Mijn passie, en droomjob, is radiomaker worden, dus wil ik echt daar naar toe werken. Ik praat super veel, ben nieuwsgierig en stel veel vragen. Onlangs was ik op een feestje en een totale vreemde heeft zijn hele levensverhaal verteld. Gewoon doordat ik de juiste vragen stelde. Dat vind ik echt super.” *(Silvie, Mechelen)*

“Maar wat mij het meest bezighoudt is niet de wens om zelf door te breken, maar juist om op zoek te gaan naar andere talenten en die te begeleiden tot in de ‘showbizz’. Ik ga soms naar mijn geboorteland Tsjechië om ook daar op zoek te gaan naar talenten.” *(Dan, Dendermonde)*

“Samen met een kameraad heb ik een plan voor de toekomst opgesteld. Hij heeft al zijn diploma bedrijfsbeheer gehaald en ik ga dit ook doen. Dan gaan we starten met een klein bedrijfje dat festivaldecoratie maakt.” *(Cynthia, Hasselt)*

“Een andere passie van mij is cultuur of theater/toneelspelen. Ik ben aangesloten bij Jonna vzw en treedt regelmatig mee op in hun producties. Als -18-jarigen gingen we dan ook met de Jonna-mensen naar optredens in Leuven en Winksele kijken. Vanaf mijn verjaardag vorige week kan ik dat niet meer. Ik heb nu een jaarabonnement genomen bij 30CC, het cultureel centrum van Leuven, samen met een vriendin. We kijken dus tenminste acht keer naar een toneeluitvoering.

(...) Reizen is mijn grootste passie. Van jongs af aan ben ik met mijn ouders meegereisd en ik heb het altijd zalig gevonden. Ik kan me echt niet goed inbeelden dat ik – na mijn afstuderen – een job zou nemen in België waar geen buitenlandse werktijd bij komt kijken.”

(Ward, Leuven)

“Binnen vijf jaar ben ik afgestuurd in Nederlands-Engels, ben ik op Erasmus gegaan naar Engeland of Ierland. Ik heb een hele hoop vrienden bijgemaakt, liefst over de hele wereld. Ik wil sowieso wel iets in de media doen. Dat gaat niet makkelijk zijn, want veel mensen willen dit doen. Maar waar een wil is, is een weg.” *(Sylvie, Mechelen)*

“Mijn passie is steeds beter worden in alles wat ik doe. Ik ben een perfectionist en dat zie je in alles wat ik doe. Op mijn werk wil ik bijvoorbeeld vaak voorop zijn op de zaken en iets nieuws wil ik van de eerste keer goed doen. Verder hou ik ervan om educatief op de hoogte te blijven en zeker wat talenkennis betreft. Ik probeer mijn vreemde talen zoals Engels, Frans en Duits steeds te onderhouden en extra lessen te nemen wanneer nodig.” *(Rachida, Mechelen)*

“Daarnaast heb ik onlangs een andere grote passie van mij opgegeven. Ik was dj in het goa-circuit. Het was ontzettend plezant, maar niet meer te combineren met mijn CVS en mijn studies. Ik heb dus nu gekozen om dat stop te zetten. Met het oog op mijn toekomst zijn genezen en een goede job het belangrijkste. Uiteraard is het wel moeilijk om te stoppen, maar ik zal zeker nog naar feestjes gaan en dan kan ik zelf de hele avond op de dansvloer staan en dat is natuurlijk ook heel leuk.” *(Daphne, Sint-Truiden)*

Een aantal jongeren willen zich in de toekomst ook blijven inzetten voor de maatschappij. Ze willen dat bijvoorbeeld vorm geven door een politieke loopbaan te ambiëren, maar ook door vrijwilligerswerk op te nemen in de eigen buurt of stad.

“Ik ben momenteel wel heel sterk politiek geëngageerd, maar dat beperkt zich voorlopig tot discussies met vrienden. Ook filosofisch. Ik discussieer heel erg graag over de grote dingen des levens, ook al ken ik er zelf niet

heel veel van. En ik heb mezelf ook, toen ik twintig was, beloof dat ik in de politiek zou gaan. Er is nu niet echt een partij die me echt kan bekoren. Er zijn altijd wel standpunten van partijen waar ik mij kan achter zetten. Maar nooit zo van 'dit is het voor mij'. Maar ik zal eerder rechts zijn - allez da's fout want dan denken mensen meteen dat ik een racist ben ofzo. Ik ben echt enorm multicultureel ingesteld. Rechts komt voor mij dan meer neer op het economische. Ik wil dat iedereen werkt voor zijn brood, tenminste degenen die het kunnen, en dat iedereen het maximum uit zijn leven probeert te halen, in plaats van dat ze gewoon in de zetel TV zitten te kijken. Dat vind ik dan fout van de overheid, dat ze dan ook gewoon geld geven aan die mensen en dat mensen in die slaaptoestand gehouden worden. Daar stoor ik mij soms heel hard aan. Dus het zal dan eerder Open VLD ofzo zijn." *(Steven, Antwerpen)*

“ Sociaal engagement. Mij inzetten voor een warmere en socialere stad door engagement op te nemen in het jeugdhuis of in Animo vzw, of aansluitend een engagement in de Sp.a. Animo is specifiek gericht op jongeren. We doen ook activiteiten buiten de verkiezingen. Ik was ook al trekkende kracht van het protest tegen het bouwproject op de Vrijdagmarkt." *(Sander, Gent)*

“ Ik had bijvoorbeeld ook het idee om zelf een website te maken waar mensen van dezelfde straat of buurt met elkaar kunnen communiceren. Enkel met mensen uit de buurt. Dan leren de mensen elkaar weer kennen. Vroeger kwam iedereen op straat, nu komen ze op internet om elkaar te leren kennen. Dan kunnen ze via de site de eerste stap zetten en buurtfeesten organiseren, mensen uitnodigen, ..." *(Steven, Antwerpen)*

“ Ik denk, wij wonen hier nu en wij hebben het goed dus... Maar bij ons Afghanen, moet je altijd een beetje hogerop gaan. Altijd je best doen. Bij ons is het 'no feelings, geen vrije tijd, geen privéruimte'. Gewoon werken, werken en beloond worden. Ik heb wel rust nodig. Er zijn momenten dat ik tegen mijn moeder zeg dat ik met rust gelaten wil worden. Maar dat is zo, bij ons Afghanen. Ik vergelijk maar hé, maar koningen bijvoorbeeld mogen

ook niet hun gevoel laten zien, van 'ik voel mij niet goed, ik voel mij ziekjes of ik ben down'. Gewoon altijd tonen dat je sterk staat, dat je werkt. Je moet altijd je beste kant tonen. Je kan niet een keer laten zien dat je het niet aankan. Ik kan niet zeggen tegen mijn broer of moeder dat ik ergens geen zin in heb en liever wil gaan slapen. Ik doe dat nu soms wel, maar zeker bij mijn familie gaat dat niet en moet ik mij gedragen. Dat is wel een beetje aanpassen." *(Aisha, Antwerpen)*

“ Binnen vijf jaar zou ik ook graag mijn projecten behaald willen hebben. Ik ben veel bezig met buitenlandse projecten. Ik wil dan toch al een paar landen gezien hebben. Dat is eigenlijk ook nog wel een passie van mij. Reizen en de wereld willen zien. Ik ben deze grote vakantie naar Macedonië geweest en heb daar vrijwilligerswerk gedaan in een armer wijk. Ik hoop veel arme mensen te kunnen helpen." *(Shana, Brussel)*

“ Ik ben voorzitter van de jeugdraad en er ligt hier ook wel een taak van de jeugdraad, maar het is heel moeilijk om een goede jeugdraad te maken. Er is geen reflex bij de jongeren en bij het bestuur om naar de jeugdraad te stappen." *(Sander, Mechelen)*

“ Een interessant leven. Ik wil veel leuke mensen ontmoeten hebben en me blijven inzetten voor anderen. Wat ik graag zou doen, is vrijwilligerswerk in het buitenland. Alleszins iets sociaal en graag met kindjes. Aan de slag gaan als vrijwilliger in een weeshuis ofzo. Dat lijkt me wel iets." *(Tineke, Gent)*

“ Mijn passie is vooral dingen organiseren voor mensen die iets jonger zijn dan ik, zoals een fuif of een festival. Nu kan ik daar genoeg tijd in steken. Nu heb ik bijvoorbeeld geholpen met een midweek van de scouts. Ik heb dat helpen organiseren en dan woon ik bijna op de scouts. Ik wil zorgen dat die jongeren leuke dingen kunnen doen, want ik heb zelf ook die kans gekregen om die te doen." *(Ines, Lier)*

“ Samen met enkele vrienden, kreeg ik van de coördinator van het jeugdhuis 'de Singel' de mogelijkheid om een kelderruimte op te knappen en er een soort muziekstudio van te maken." *(Emre, Genk)*

“ En wat ik daar zelf aan zou kunnen doen? Als ik de juiste mensen rond me zou hebben, dan zouden wij ook dingen kunnen organiseren. Maar vrienden motiveren om mee te helpen is niet gemakkelijk. Ik denk dat ze zullen zeggen: 'het is maar voor Tienen'." *(Wouter, Tienen)*

“ Een wild plan dat ik graag eens zou verwezenlijken is een evenement organiseren waar mensen naartoe kunnen komen, om ze een beetje samen te brengen. Een beetje zoals DOK in Gent eigenlijk, zo'n vzw's vind ik wel heel interessant." *(Bunmi, Eeklo)*

“ Ik werk vaak als vrijwilliger mee met zo van die dingen. Altijd als iemand mij vraagt om jongeren te helpen, evenementen mee te organiseren, backstage helpen, ... alles. Ik werk daar graag aan mee. Ook al kom ik volgens sommigen als een hard mens over, ik help heel graag." *(Aisha, Antwerpen)*

“ Er is nog heel veel werk in mijn wijk. Er is wel potentieel en ik wil wel bijdragen aan de ontwikkeling." *(Ninah, Mechelen)*

“ Ah ja, ik werk ook nog als vrijwilliger in een taalproject. Ik help mee de kindjes van nul tot drie jaar opvangen als de mama's Nederlandse les krijgen. Dat doe ik vier uur per week. En binnenkort begin ik ook bij Vorming Plus, als vrijwilliger met een vrijwilligersvergoeding, een leesclub te begeleiden. Dat sollicitatiegesprek was heel vlot gegaan. En vanaf januari start ik." *(Lieve, Antwerpen)*

“ Toen ik zelf 17 was wist ik niet wat ik wou, ik wist niet welke richting ik uit wou. Je hebt wel dromen natuurlijk, maar die kan je niet makkelijk realiseren als niemand je helpt. Je bent ambitieus. Je hebt het moeilijk thuis. Je wil werken. Je moet naar school. Op den duur weet je niet meer wat je echt graag doet en wat je wil. En ik zou graag wel, mocht het ooit zo ver komen, iets opstarten om jongeren te helpen iets te vinden waar ze zich goed bij voelen, waar ze zich thuis voelen, waar ze van alles kunnen proberen. Niet alleen op vlak van muziek en toneel en andere talenten, maar ook bij dagelijkse dingen en advies. En dat jongeren ook zelf met mij mee anderen kunnen helpen. En misschien is dat dan wel wat ze graag doen. Ik zou dat

graag doen. Er zijn heel veel jongeren in Antwerpen die een beetje verward zijn, wat heel normaal is. Antwerpen is een drukke stad. Je weet niet meer wat je graag doet. Iedereen gaat na school meteen uit. En op den duur weet je niet meer of je die richting wel graag doet, of je wel graag naar school gaat, wat je zal gaan doen of waar je zal belanden. Ik zou dan graag dingen die ik al weet en ervaren heb, delen met iemand die het nog niet weet. Advies geven dus en proberen te voorkomen dat anderen dezelfde fouten maken. Wel iedereen zijn eigen ervaring laten doorstaan, maar gewoon andere verhalen aanhoren en advies krijgen kan al wel een verschil maken." *(Aisha, Antwerpen)*

“ Wel wil ik mijn zoontje goed opvoeden en wil ik gewoon mijn steentje bijdragen aan de samenleving." *(Siham, Mechelen)*

“ Ik zou meer overleg tussen de stad en de buurten stimuleren. Nu is het overleg beperkt tot enkele buurten. Ik vind dat het beleid van de stad gemaakt moet worden met mensen die er wonen. Gent in zijn geheel is te groot om samen te zitten, maar men moet de stad beter opdelen in districten en dan met deze districten eenmaal per maand samenzitten om bij het beleid van de stad stil te staan." *(Sam, Gent)*

DE KLEINE VERSUS DE GROTE STAD

Jongeren uit de kleinere steden en uit een aantal centrumsteden gaan in op de ideale grootte van een stad. Ze vinden een kleinere stad dikwijls wel leuk, want het is er vrij rustig, gezellig, er is een groene omgeving. Het nadeel is dat er dikwijls te weinig te doen is.

Jongeren geven aan dat grote steden, waarmee ze vooral verwijzen naar Brussel en Antwerpen, goed zijn om te winkelen, minder om te wonen. Anderzijds biedt een grotere stad wel meer kansen om jezelf te ontdekken en kan je er meer jezelf zijn. Dit hoorden we ook in het hoofdstuk over de pluspunten van de stad.

“Waar ik woon is het net rustig genoeg om te genieten van de voordelen van toch een druk stadje. Je vindt hier de gezellige sfeer van een kleine stad. De winkels zijn in drie straten geconcentreerd en er is voldoende parkeermogelijkheid. De stad heeft cultureel wat te bieden voor dagjestoeristen die stadszoektochten kunnen maken. De culturele activiteiten staan vaak in het teken van de legende van ‘t Ros Beiaard en een lekker lokaal gebrouwen biertje. Onlangs was er ook nog de traditionele stoet ‘Katuit’, een optocht rond een stadslegende over drie reuzen.” (Michelle, Dendermonde)

“Ik woon in Goetsenhoven, dus ik heb een beetje van de twee. In mijn deelgemeente is het heel rustig en gezellig. Iedereen kent elkaar en je maakt vaak een praatje met je buurman. Ik geniet ook van de natuur. Als je rondwandelt, zie je de boeren op het veld. Maar anderzijds ben ik ook vlak bij het centrum van de stad. Ik ben blij waar ik woon. Alles is dichtbij - misschien niet zo dicht als je echt in het centrum woont - maar ik kan ook genieten van de rust en natuur.” (Wouter, Tienen)

“Ja, er is vaak iets te doen en je hebt er vrienden in de buurt. Ik ben wel niet écht een stadsmens. Ik woon in Eeklo, maar zit ook vaak in Gent, en ik vind het er leuk omdat ik er dingen weet zijn en veel mensen ken.

Eeklo is natuurlijk klein, maar Gent vind ik ideaal van grootte. Steden als Antwerpen en Brussel spreken me totaal niet aan, vanwege te groot en te onbekend.” (Bunmi, Eeklo)

“Eerlijk gezegd, nee. Ik zou liever ergens anders wonen waar je meer tot jezelf kan komen en waar er meer te doen is. Ergens waar je een bepaalde vrijheid hebt om te doen wat je wil en je zo beter te voelen. Brugge is zogezegd een stad voor de jongeren maar je merkt dat niet. Alles is hier voornamelijk gericht op toeristen. Het is heel moeilijk voor jongeren om zichzelf te leren kennen. Ik denk dat Gent een betere stad is om te ontdekken wie je bent omdat je meer mogelijkheden hebt. Hier kan je niet naar verschillende feestjes gaan bijvoorbeeld, omdat het ieder jaar dezelfde dingen zijn die georganiseerd worden.” (Jonathan, Brugge)

“Het is moeilijk om te ontdekken wat er te doen is in Mechelen. Mechelen houdt wat vast aan zijn rustieke imago, de Romboutstoren en de Grote Markt. Ze doen niet voldoende om studenten te trekken en om de stad voor de jeugd aantrekkelijk te maken. Maar ik zie niet direct hoe je dit moet aanpakken.” (Michael, Mechelen)

“Dat er tijdens weekends ‘s avonds precies niemand van de jeugd buitenshuis is. Er mag dus wel wat meer volk naar het jeugdhuis komen. Iemand van de jeugdwerking van de gemeente kan de jeugdhuiswerking bijstaan. Zo krijgt het misschien wat meer faam. Ook ik kan hier zeker aan bijdragen door extra promotie te voeren voor het jeugdhuis. Ik zou de jongeren actiever maken, de horeca meer uitbreiden in het centrum en de nachtwinkel heropenen. De stad, hoe klein ook, moet bruisen. Aan de andere kant zou ik zeker de rust en gezelligheid willen behouden.” (Brent, Herentals)

“Ik woon hier wel graag en zou zeker nooit kunnen leven in een grootstad. Oudenaarde is al groot genoeg voor mij. Gent zou mij niet

liggen, dat is te druk en ik zou er niet kunnen leven. Nooit. Het is hier een prachtige omgeving. De Vlaamse Ardennen is een machtige streek en de meeste zaken zijn niet ver, het ziekenhuis is dichtbij. Ik kan mij hier uitleven met mijn maten, ik ben waar ik wil. Brussel en Gent zijn heel gemakkelijk bereikbaar en het is niet te dicht bevolkt. Het is niet ‘too crowded’, de massa te dicht op u. Je voelt nooit die druk van de mensen.”

(Dimitri, Oudenaarde)

“Ik vind het wel jammer dat ik in Dendermonde woon, niemand komt af naar hier. Ik ken hier nog wel een beetje mensen, maar de mensen in Gent zijn meer zoals ik. Daar voel ik me beter. De sfeer is daar open. Dendermonde is ergens echt een hol. Een dorp bijna. Er is niets. Wel natuur en familie en mijn werk. Ergens zou ik liever in Gent wonen maar dat is dan weer lastig met mijn werk. En ik zou in Gent nooit iets evengoed kunnen vinden voor die prijs. Het is hier soms echt wel een beetje geïsoleerd.”

(Joris, Dendermonde)

“Wat ik eigenlijk ook wel nog tof vind aan Sint-Truiden, is dat het een kleine stad is. Er is nog niet alles en je moet ook uit je eigen stad komen om aan bepaalde dingen te geraken. Ik weet niet of iedereen snel buiten zijn eigen stad zou gaan als alles daar te vinden is, maar ik vind het toch verrijkend om andere steden te zien en die wat te leren kennen. Ik zou het niet fijn vinden moest ik door gemak vastgeroest zijn in mijn eigen stad. Hoewel het fijn is dat je alles in eigen stad kent, is ook het nieuwe ontdekken in andere steden supertof. De treinverbindingen vanuit Sint-Truiden vallen ook nog wel mee. Alleen is de prijs van een treinticket naar mijn mening wel te hoog.” (Daphne, Sint-Truiden)

“Het is een stad, maar tegelijk een dorp - Antwerpen vond ik te groot. Mechelen is klein, maar heeft de voordelen van een grootstad. Mechelen is ook wel een mooie stad, maar ik merk dat zelf niet zo hard op. De minpunten: er is niet zo heel veel te doen voor de jeugd. Voor echt leuke feestjes moet

je naar Antwerpen en Brussel. De politie is ook minder tof. Maar op zich woon ik hier wel graag. Wat ik zo leuk vind aan Mechelen is dat het klein genoeg is om gezellig aan te voelen, om veel volk te kennen, om leuke plaatsen te kennen, maar er wel alles te vinden wat je nodig hebt.” (Yoko, Mechelen)

“Ik woon graag in een kleine stad. Ik wil niet graag in een grote stad wonen, zeker niet in Antwerpen of Brussel. In een grote stad wonen veel buitenlanders en is veel drugs. Dat is niet goed voor mijn vrouw en kinderen. Ik wil ook wel in Stekene, Hamme, Temse of Beveren wonen.” (Imrani, Sint-Niklaas)

“Ik woon in Dendermonde en dat valt goed mee, omdat het nog vrij rustig is. Ik zou niet in Antwerpen of Brussel willen wonen omdat het er veel te broeierig, lawaaiig en druk is. Gent zou eventueel ook nog een optie zijn. In Dendermonde is wel weinig te doen in vergelijking met een stad als Gent.” (Dan, Dendermonde)

Ook al vinden sommige jongeren dat de ideale stad niet te groot moet zijn, andere jongeren vinden dan weer dat zelfs de grotere steden na een tijdje te klein zijn. Zij zijn vooral op zoek naar anonimiteit, nieuwe impulsen, ontdekkingen die een grotere stad hen kan bieden.

“Ik woon heel graag in Gent. Ik kan me niet voorstellen dat ik ergens anders opgegroeid zou zijn. Echt niet. Ik ben echt zot van Gent. Toch zie ik me nog wel verhuizen. Naar een andere grote stad. Brussel, Antwerpen of zelfs Berlijn. Maar ik kan geen Duits, dus ja... Ik denk dat ik het na nog eens vijf jaar Gent wel gehad zal hebben. Weet je, iemand die zoals mijn neven opgroeit in een dorp bij Dendermonde en dan in Gent terecht komt op zijn achttiende of zo, heeft nog alles te ontdekken hier en is minstens tien jaar zoet. Maar als je er altijd al gewoond hebt, wil je wel eens iets anders. Al zou ik het ook wel missen.” (Maarten, Gent)

“Afhankelijk van hoe goed mijn projecten aanslaan. Wie weet, misschien worden mijn boeken wel verkocht in 't M HKA. Dan ga ik in Portugal wonen. Perceptie heb je niet in de hand... Ik hoop mezelf gedwongen te hebben om weg te moeten. Mijn netwerk hier in Antwerpen wordt te groot. Het gevoel van een onbestaande identiteit is weg. Mensen die hier pas aankomen identificeren mij met Antwerpen. Ik hou van die anonimiteit en mezelf opwerken, vanuit het niets iemand te worden. Ik overweeg eventueel een naamsverandering... Portugal, of New York, tegen dan ben ik 27 of 28 jaar. Sowieso wonende in een andere kunstzinnige grootstad. Mijn doelstelling is alleszins om nooit te hoeven werken. En altijd compromissen te sluiten.” (Vincent, Antwerpen)

Dat jongeren niet altijd kunnen genieten van de voordelen van het wonen in een grotere stad, compenseren ze door er naar toe te gaan. Veel jongeren antwoordden op de vraag 'of ze ook buiten de stad geweest waren en waar dan?' met een of meerdere andere steden. Jongeren gaan naar andere steden om te shoppen, vrienden te bezoeken, uit te gaan. De mobiliteit tussen steden, in functie van de vrije tijd van jongeren, is vrij groot; voor jongeren uit de stad is de drempel naar andere steden klein.

We kunnen dus zeggen dat jongeren beschikken over een stadsnetwerk. En ook in het buitenland worden steden veel bezocht. Een selectie...

“Ja ik ben vrienden gaan bezoeken in Maastricht, Hasselt en Leuven. Soms blijf ik daar dan slapen en gaan we naar een leuk feestje. Ook heb ik veel vrienden in het buitenland. Ik ben ook gaan winkelen in Antwerpen. Daar heb je veel tweedehands klerenwinkels en dat is wel leuk.” (Daphne, Sint-Truiden)

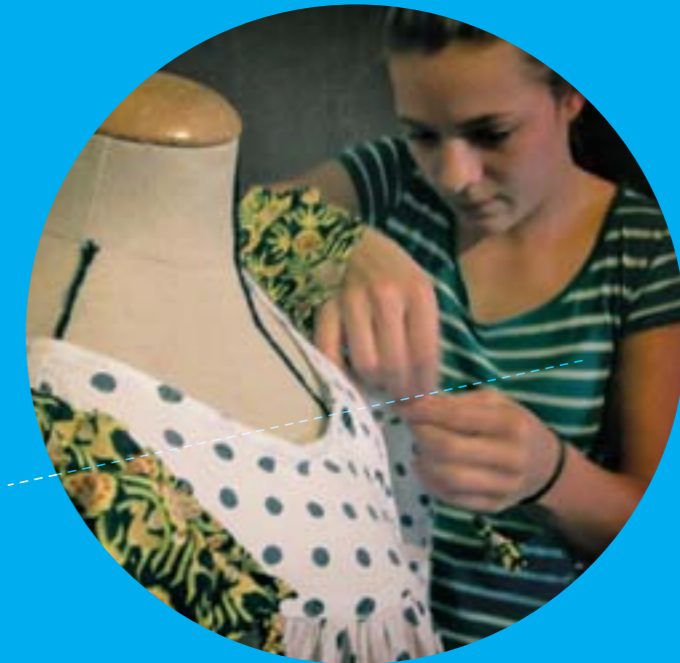
“En Antwerpen heeft een goede ligging. Ik reis regelmatig met de trein naar Brussel, Gent, Hasselt en Amsterdam en dat kan allemaal heel vlot van hier uit.” (Lieve, Antwerpen)

“Ik ben ook naar Antwerpen geweest. Daar zijn meer en goedkopere winkels. Het is een grotere stad. Er is meer te doen om uit te gaan.” (Mustafa, Sint-Niklaas)

“Ja, ben naar Hasselt geweest met vrienden. Daar gaan we wel meer naartoe, voor optredens in de Muziekodroom. We zijn ook nog in Luik geweest naar een optreden en morgen gaan we naar Brussel. Als we de stad verlaten, is het meestal om naar optredens of festivals te gaan.” (Kevin, Tongeren)

“Verder ben ik ook wel eens buiten Mechelen geweest, naar de grootsteden zoals Brussel en Antwerpen. De reden daarvoor is dat je daar gewoon meer winkels hebt en meer keuze wat halal eten betreft. In Mechelen is de keuze wat dat betreft eerder nog beperkt.” (Siham, Mechelen)

“Omdat het vakantie was, zijn we de laatste tijd ook af en toe naar Antwerpen en Brussel gegaan, daar woont een ander deel van de familie. Ik ben graag eens in een andere stad, maar ben toch het liefst terug in Gent.” (Musa, Gent)

‘DE’ JONGERE IN DE STAD: DIE BESTAAT NIET.

In het rapport hebben we ervoor gekozen om de citaten van de jongeren samen te brengen onder verschillende thema's en rode draden, die in de gesprekken naar boven kwamen. Een andere manier om het rapport op te bouwen, is vertrekken vanuit deelgroepen van jongeren. De citaten zouden dezelfde blijven, maar ze zouden op een andere manier geordend zijn.

Om een idee te geven over hoe het rapport er dan zou hebben uitgezien, geven we in dit laatste stukje voor een aantal deelgroepen binnen onze 100 jongeren weer welke topics ze opvallend meer of minder aanhaalden.

15-20-JARIGEN, KLEINE STAD

De jongste jongeren die wonen in een kleinere stad met regionale uitstraling zijn bezig met het aanbod dat de stad voor hen heeft, onder andere de aanwezigheid van winkels en festivals. Ze zijn opvallend minder bezig met thema's als samenleven en onveiligheid, werk en onderwijs. Ruimte als ontmoetingsplaats komt dan wel weer aan bod. Mobiliteit wordt slechts hier en daar aangehaald, en met wonen zijn deze jongeren (nog) niet bezig. Wel hebben ze een aantal ideeën over de grote versus de kleine stad.

15-20-JARIGEN, CENTRUMSTAD *(excl. Gent/Antwerpen)*

De 15-20-jarigen in de centrumsteden vinden nabijheid en de kansen op samenleven die de stad biedt belangrijke pluspunten van de stad. Ook zij zijn bezig met het aanbod van de stad, maar zijn kritisch: verschillende jongeren geven aan dat het best wat meer mag zijn. Voor hen speelt het thema van onveiligheid in de stad een rol en ze willen meer politie. Het openbaar vervoer is voor hen belangrijk en een autoluwe stad is een meerwaarde. Ook groen vinden ze belangrijk. Als het over wonen gaat, spreken ze voornamelijk over samenwonen. Verder denken ze al aan werk, het

uitstellen van hun start op de arbeidsmarkt en zijn ze onzeker over het volwassen leven. Verschillende passies en dromen die door jongeren werden genoemd, komen dan ook uit deze groep jongeren.

15-20-JARIGEN, GROTE STAD

In de grote steden (Gent, Antwerpen, Brussel) zijn de 15-20-jarigen vooral bezig met het feit dat multicultureel samenleven problematisch verloopt, met onveiligheid en het opgroeien in een slechte buurt, agressie, maatschappelijke problemen. Opvallend is dan weer dat ze heel weinig vertellen over de politie. Ze verwachten meer van het openbaar vervoer. Voor hun toekomst vinden ze wat zekerheid door een vaste baan, een huis, relatie, kinderen, ... belangrijk. Wel denken ze dat wonen onbetaalbaar is en overwegen ze in de stadsrand of het buitenland te gaan wonen.

20-25-JARIGEN, KLEINE STAD

De 20-25-jarigen in de kleine steden vinden nabijheid een pluspunt. Voor hen mag het aanbod voor jongeren best wel wat groter zijn. Mobiliteit houdt hen bezig, al is er geen duidelijke lijn in te trekken of het nu over meer of minder auto's, openbaar vervoer of fietsbeleid moet gaan. Hoewel ze het thema belangrijk vinden, hebben ze uiteenlopende meningen. Ze vinden de publieke ruimte als ontmoetingsplaats belangrijk. Ook zij willen in hun toekomst graag wat zekerheid, maar zeggen minder over wonen, werk, onderwijs, passies en engagementen. Tot slot hebben ze nog een aantal bedenkingen over de grote versus de kleine stad.

20-25-JARIGEN, CENTRUMSTAD *(excl. Gent/Antwerpen)*

De 20-25-jarigen in de centrumsteden voelen een sterke band met de stad. Ze houden van de winkels, de stadsfestivals en het aanbod -

al mag het wat meer zijn. Ze spreken over de onveiligheid in de stad en het feit dat de politie slecht omgaat met jongeren. Ze willen meer auto's in de stad, maar ook meer groen. Publieke ruimte moet als ontmoetingsplaats kunnen dienen. Ook zij willen graag veel zekerheid in hun toekomst, maar ze maken zich zorgen over wonen: is het wel betaalbaar, is sociale huisvesting kwaliteitsvol genoeg? Ze zien zichzelf in de stadsrand of het buitenland wonen. Over werk en de transitie naar het volwassen leven zijn ze eveneens onzeker. Ten slotte geven ook zij hun mening over de grote versus de kleine stad.

20-25-JARIGEN, GROTE STAD

De grote fans van de stad zitten in deze groep, de 20-25 jarigen uit de grote steden. Zij benoemen heel vaak de pluspunten van de stad: nabijheid, groot aanbod, kansen op samenleven. Problematisch samenleven in de multiculturele samenleving houdt hen wel bezig. Ze zijn geen fan van het druk autoverkeer en willen een autoluwe stad, waar vooral veel plaats is voor groen. Publieke ruimte is een belangrijke ontmoetingsruimte. Ook zij willen in de toekomst zekerheid. Wat wonen betreft, is dat een huis met tuin in de stadsrand, al denken ze dat dat niet betaalbaar zal zijn. Ze zijn verder ook nog bezig met werk, onderwijs en zeggen opvallend veel over maatschappelijke engagementen die ze zelf nemen of willen nemen.

LAAGGESCHOOLDE JONGEREN *(BSO, (D)BSO, TSO)*

Voor we starten met een beschrijving van de topics die voor deze jongeren relevant zijn, moeten we eerst iets zeggen over de opdeling tussen laaggeschoold en hooggeschoold. Dit is het enige kenmerk dat makkelijk identificeerbaar is en dat informatie geeft over de socio-economische status van jongeren. Gelet op de eerder beperkte groep geïnterviewde jongeren, kozen we ervoor om met een tweedeling te werken. Om de scheidslijn te kunnen bepalen, hebben we ervoor gekozen om de maatschappelijke perceptie voor de jongeren of de samenleving - eerder dan de reële waarde van de opleiding - mee te nemen. Bovendien hebben we enkel informatie over de huidige situatie. Een jongere uit het TSO kan later perfect naar

het hoger onderwijs gaan, een jongere uit het ASO kan evengoed zijn/haar diploma niet halen en laaggeschoold eindigen. Omdat er toch een aantal relevante verschillen zijn, vinden we het belangrijk om deze informatie te delen.

Voor laaggeschoolde jongeren uit de interviews is de band met de stad belangrijk. In de stad is alles dichtbij, inclusief hun sociaal netwerk. Verder houden ze ervan dat er veel winkels zijn en dat er oude gebouwen zijn, maar ze vinden het aanbod dat voor jongeren georganiseerd wordt te klein. Ze ondervinden heel wat problemen met multicultureel samenleven en voelen zich soms onveilig in de stad. Ook over politie hebben ze een opinie, al wil de ene groep jongeren meer politie, en vinden andere jongeren dat de politie jongeren viseert en er slecht mee omgaat. Deze jongeren hebben oog voor een aantal maatschappelijke problemen in de stad en vinden de stad soms vuil. Ze willen meer openbaar vervoer, en tegelijk meer auto's in de stad. Groen is eveneens belangrijk, voornamelijk als rustplek in de stad. De plaatsen waar ze komen in de stad zijn beperkt: ze brengen veel tijd door met familie en voelen zich financieel beperkt, wat hen tegenhoudt om meer gebruik te maken van de stad. Ze willen zekerheid in de toekomst. Wonen lijkt onbetaalbaar. Ze stellen zich heel wat vragen over werk en onderwijs, en willen dat jongeren meer kansen krijgen op de arbeidsmarkt. Ze voelen zich onzeker over de overstap naar het volwassen leven. Ze zien verschillen tussen grote en kleine steden.

Zoomen we in op laaggeschoolde jongeren met vreemde herkomst, dan zien we dat de zaken die zij belangrijk vinden niet zo verschillend zijn van die van de andere jongeren. Ze houden van de nabijheid van vrienden, van de winkels in de stad en willen graag dat de stad meer aanbod heeft voor hen. Ze gaan in op het problematisch multicultureel samenleven, onveiligheid, agressie en op het feit dat de politie slecht omgaat met jongeren. Ze zien een aantal maatschappelijke problemen. Familie speelt een heel belangrijke en dus uitgesproken rol voor hen, net zoals de financiële beperkingen die ze ervaren in de stad. Ze willen een zekere toekomst maar vinden wonen in de stad te duur. Ze stellen zich vragen over werk en zijn onzeker over de overstap naar het volwassen leven.

problematisch verloopt. Ze zijn niet echt bezig met mobiliteit, maar willen de publieke ruimte ingevuld zien als ontmoetingsplaats. Ze vertellen over onderwijs en ook zij denken na over het uitstellen van de start op de arbeidsmarkt, al is dit minder uitgesproken dan in de algemene groep. Passies, dromen en maatschappelijk engagement spelen ook voor hen een belangrijke rol.

ALLOCHTONE MEISJES/VROUWEN

We lichten de groep van allochtone meisjes/vrouwen er apart uit, omdat uit ervaring blijkt dat beleid zich vaak richt tot óf de mainstream jongeren, óf de allochtone of maatschappelijk kwetsbare jongens.

De allochtone meisjes/vrouwen uit de interviews hebben een sterke band met de stad, vinden nabijheid van alles en in het bijzonder de nabijheid van hun sociaal netwerk een belangrijke sterkte van de stad. Ze houden van de vele winkels. De stad geeft hen ook kansen op samenleven met diverse mensen, al loopt dat niet altijd makkelijk. Ze voelen zich soms onveilig, maar doen geen uitspraken over de politie. Ze zien diverse maatschappelijke problemen in de stad. Publieke ruimte dient een belangrijke ontmoetingsplaats te zijn. Ze willen graag zekerheid in de toekomst. Een aantal van hen geeft aan te denken dat wonen te duur wordt. Werk, maar vooral onderwijs houdt hen bezig. Het valt op in de interviews dat ze het maatschappelijk engagement dat ze nemen of willen nemen benoemen en dat ze een aantal suggesties geven over hoe de stad beter kan omgaan met een aantal zaken.

HOOGGESCHOOLDE JONGEREN *(ASO, Hoger Onderwijs)*

Jongeren uit het ASO of hoger onderwijs vinden de nabijheid van alles een belangrijk pluspunt van de stad. Ze vinden dat de stad een groot aanbod heeft en hen kansen biedt om met diverse mensen in contact te komen. Ze benoemen het multicultureel samenleven als problematisch, een onveiligheidsgevoel houdt hen bezig, evenals hoe dit samenhangt met samenlevingsproblemen. Ze vinden dat de politie niet goed omgaat met jongeren. Ze willen minder auto's in de stad, en meer fietsbeleid. Groen is belangrijk als rustplek; ze willen dan ook meer groen. Publieke ruimte is belangrijk als ontmoetingsruimte. Ook deze jongeren willen zekerheid in de toekomst. Wonen gebeurt in de stadsrand of een dorp, op weg naar deze droom vormt samenwonen geen probleem. Ze zijn bezig met hun onderwijs, denken na over het uitstellen van de start op de arbeidsmarkt, door te reizen of een sabbatjaar te nemen. Ze zijn bezig met passies en dromen en vertellen over hun maatschappelijk engagement dat ze nemen of willen nemen.

Zoomen we in op hooggeschoolde jongeren met vreemde herkomst, dan zien we dat ze vinden dat de stad hen kansen geeft op samenleven, al vinden ze ook wel dat het dikwijls

BIJLAGEN

HANDLEIDING INTERVIEWER

Opzet 100 keer 'Jong in de Stad'

Pars pro toto: we selecteren 100 jongeren tussen 15 en 25 jaar met diverse profielen die we interviewen als grondstof voor de conferentie over 'Jong in de Stad' die zal doorgaan op 6 maart 2013. Dit levert een staalkaart van jongeren en de leefwereld die ze – in verschillende omstandigheden - ervaren.

De bedoeling is hun verhalen te analyseren om samen met andere kennis over jongeren en de stad het programma en de inhoud van de conferentie vorm te geven. De idee sluit aan bij de eerste doelstelling van de conferentie: "De belevings- en ervaringswereld van de jongere in de stedelijke context centraal stellen bij het uitwerken van de inhoud en vorm van de studiedag".

Opdracht

PROFIELEN

We stelden 100 profielen op van jongeren in de stad, een aantal daarvan werden aan jullie organisatie toegewezen.

De profielen werden enerzijds gebaseerd op onderzoekscijfers: zo probeerden we de reële verdeling van jongeren naar geslacht, leeftijd, vreemde herkomst, onderwijsniveau of type en het soort stad zoveel mogelijk te volgen. Daarnaast hebben we op basis van een brainstorm extra kenmerken toegekend om ervoor te zorgen zo veel mogelijk diverse jongeren en hun verhalen in beeld te krijgen.

Wanneer er bij de profielen wordt gesproken over een grootstad, wordt bedoeld: Antwerpen, Gent of Brussel. Onder kleine stad vallen Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout, Aarschot, Deinze, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Knokke-Heist, Lier, Lokeren, Mol, Oudenaarde, Ronse, Sint-Truiden, Tielt, Tienen, Tongeren, Vilvoorde of Waregem.

Het is belangrijk om de profielen te volgen. Als een aantal ervan niet te vinden zou zijn, of als jullie eventueel een alternatief profiel hebben (bv iemand die ouder of jonger is, iemand van het andere geslacht ...), dan hebben we graag dat u eerst contact opneemt met ons.

De organisatie/interviewer selecteert de jongeren die voldoen aan de vooropgestelde profielen. Hoe zij deze jongeren rekruteert is volledig een eigen keuze. Dit kan dus zowel zijn door te zoeken in de eigen achterban, persoonlijke contacten te raadplegen, een oproep op facebook ...

OPDRACHT VOOR DE INTERVIEWER

Bedoeling is dat de interviewer een (kort) interview afneemt met de jongere volgens een vast stramien en op basis van een aantal vaste vragen. De vragen gaan over de jongere zelf, zijn relatie met de stad en zijn relatie met het beleid in de stad. Een interview duurt minimaal een half uur. Om een goede inspiratiebron te zijn voor de conferentie is het belangrijk dat de

antwoorden voldoende diepgang hebben en voldoende duidelijk zijn. De interviewer mag dus gerust extra vragen bijstellen om ervoor te zorgen dat het verhaal van de jongere scherper, duidelijker of concreter wordt. Zorg er wel voor dat je het interview niet gaan sturen!

De interviews moeten uitgeschreven worden door de interviewer. Het interview moet niet opgenomen worden, maar als dat een hulpmiddel is, kan dat altijd. Het hoeft geen woord voor woord letterlijke weerslag te zijn, maar het moet wel een correcte weergave zijn van het interview. Indien mogelijk is het goed om het interview nog eens door de jongere te laten nalezen.

We vragen ook dat elke jongere een foto maakt van iets dat hem of haar typeert. Deze foto dient niet herkenbaar te zijn (mag bv fiets, huis, schaduw, schoenen, favoriete plek etc zijn.), maar evengoed kan dit ook een zelfportret zijn. Best is dit na het interview te doen en de jongere hierbij (misschien aan de hand van informatie die hij in het interview gaf) eventueel te helpen. De foto(s) mogen met gsm genomen worden, ze moeten samen met het interview via mail doorgestuurd worden.

PRIVACY

De interviews met de jongeren blijven vertrouwelijke informatie en zullen zonder expliciete toestemming niet letterlijk gebruikt worden op de conferentie of in publicaties daarrond. Mocht na lezing van het interview toch interesse zijn om het verhaal van de jongere letterlijk aan bod te laten komen (bv omdat een verhaal van een jongere een zeer interessante input kan zijn voor een workshop of een debat), dan wordt hiervoor terug contact opgenomen met de jongere en interviewer en worden de mogelijkheden daarrond bekeken. De informatie wordt niet doorgegeven aan andere organisaties.

We hebben van de jongeren enkel hun voor naam, leeftijd en stad nodig. Verder beslissen zij zelf welke en hoeveel informatie zij willen meegeven. Van de interviewer hebben we de naam en het telefoonnummer nodig, zodat er contact kan worden opgenomen indien er nood is aan verduidelijking.

Het beeldmateriaal kan wel gebruikt worden, we vragen dan ook aan de jongeren om hiervoor schriftelijke toestemming te geven. Een

voorbeeldbewijs om toestemming van de jongere te vragen, vindt u achteraan. U bezorgt ons het ingescand exemplaar via mail.

TIPS

Zorg voor een aangename setting en sfeer, waar iedereen zich op zijn gemak voelt.

Doe een inleidend praatje: vertel wat de bedoeling is van dit interview, waar de informatie voor zal gebruikt worden (en niet voor zal gebruikt worden) en dat de mening van de jongere belangrijk is voor ons.

Hou het positief: we willen niet alleen zicht op alles wat mis gaat, maar ook op de kansen en opportuniteiten die jongeren en steden te bieden hebben.

U bezorgt ons dus uiterlijk tegen 14 september 2012 per jongere digitaal:

- Het uitgeschreven interview;
- De foto die de jongere typeert;
- De toestemming om de foto te gebruiken.

Deze documenten worden gemaild naar jongindestad@vlaanderen.be

Indien u nog vragen heeft, kan u terecht bij:

Trees De Bruycker

T 02 553 42 67

F 02 553 42 39

trees.debruycker@cjsm.vlaanderen.be

VRAGENLIJST

'JONG IN DE STAD'

DATUM INTERVIEW: ..... DUUR INTERVIEW: .....

NAAM INTERVIEWER: .....

TEL INTERVIEWER: .....

PROFIEL JONGERE:

Geslacht: .....

Leeftijd: .....

Vreemde herkomst: .....

Opleidingsniveau (huidig/gevolgd): .....

Groot-/kleinstad: .....

Verdere kenmerken: .....

Voornaam: .....

Stad: .....

VRAGEN

1. Hoe ziet een doordeweekse dag er uit voor jou?

Eventuele bijvragen die het gesprek verder op gang brengen:

- Werk je of studeer je?
- Wat doe je in je vrije tijd, wat zijn je hobby's, dingen waar je graag mee bezig bent?
- Hoe ziet jouw huis/kamer er uit?
- Hoe ziet jouw gezin er uit?
- Wie kom je zoal tegen op zo'n dag?

2. We willen graag weten wat je zoal bezig houdt. Wat is jouw passie?

3. Zijn er dingen waar je soms wakker van ligt, een beetje over piekert?

4. Intro: misschien een rare, moeilijke vraag maar probeer je eens in te beelden, hoe denk je dat je leven er binnen 5 jaar zal uitzien ...

Eventuele bijvragen:

- Wat ben je dan aan het doen?
- Waar woon je dan?
- Werk je of studeer je? En wat doe je dan voor studies of welke job heb je?
- Wat wil je tegen dan zeker bereikt hebben?

5. In die periode van 5 jaar, welke leuke dingen gaan er volgens jou gebeuren?
Welke minder leuke dingen?

6. Woon je graag in de stad? Waarom wel of waarom niet?

7. Wat heb je de voorbije weken zoal gedaan in je stad?
Ben je ook buiten je eigen wijk geweest, zo waarom?
Ben je ook buiten je stad geweest, zo ja waarom?

8. Wat is volgens jou de tofste plek in de stad? Waar spreek je af met vrienden?

9. Wat vind je interessant/leuk/positief aan de stad? En waarom?

10. Wat vind je lastig/moeilijk/negatief aan de stad? En waarom?

- Wie kan of moet daar iets aan doen en wat moet er dan gebeuren?
- Kan je daar zelf ook iets aan doen en zo ja wat?

11. Als jij het nu voor het zeggen hebt, wat zou je dan veranderen in je stad?
En wat zou je behouden?

Ik ..... (voornaam) geef de toestemming aan het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, afdeling Jeugd om de foto gemaakt in het kader van 'Jong in de Stad' te gebruiken voor haar communicatiedoeleinden.

Handtekening:

PROFIELEN VAN 100 JONGEREN

Geslacht	Leeftijd	Vreemde herkomst?	Opleidingsniveau	Kleine stad Centrumstad Grootstad	Stad	Andere kenmerken
man	15-20	ja	(d)BSO	centrumstad	Sint-Niklaas	Roma
man	15-20	ja	(d)BSO	grootstad	Gent	asielzoeker
man	15-20	ja	Buitengewoon	grootstad	Antwerpen	nooit buiten eigen stad geweest
man	15-20	nee	(d)BSO	kleine stad	Tongeren	heeft in de gevangenis gezeten
man	15-20	ja	(d)BSO	kleine stad	Dendermonde	problemen thuis/school
man	15-20	ja	TSO	grootstad	Gent	aanraking met politie
man	15-20	ja	ASO	centrumstad	Mechelen	geen zakgeld, lid van een jeugdbeweging
man	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Gent	politiek geëngageerd
man	15-20	ja	Geen diploma	grootstad	Brussel	interimjobs, geen diploma
man	15-20	nee	KSO	centrumstad	Brugge	holebi, lid van een beweging
man	15-20	nee	KSO	grootstad	Gent	punker
man	20-25	nee	(d)BSO	kleine stad	Dendermonde	skater
man	15-20	nee	(d)BSO	kleine stad	Oudenaarde	complexe gezinssamenstelling
vrouw	15-20	nee	(d)BSO	centrumstad	Hasselt	ouder in gevangenis
man	15-20	nee	(d)BSO	grootstad	Gent	bezig met brommers, aan auto's sleutelen en rijden
man	15-20	nee	TSO	grootstad	Gent	lid scholierenraad
man	15-20	nee	TSO	centrumstad	Brugge	holebi, met partner
vrouw	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	kleine stad	Tongeren	
man	15-20	nee	TSO	grootstad	Gent	heeft schulden
man	20-25	nee	(d)BSO	kleine stad	Brakel	sociaal tewerkgesteld
man	15-20	nee	ASO	kleine stad	Lokeren	topsporter
man	15-20	nee	ASO	kleine stad	Ranst	Steiner onderwijs gevolgd
man	15-20	nee	ASO	centrumstad	Kortrijk	
man	20-25	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	lid van de jeugdraad, festivalganger
man	15-20	nee	ASO	kleine stad	Herentals	festivalganger
man	20-25	ja	Geen diploma	centrumstad	Sint-Niklaas	sociaal tewerkgesteld, geen diploma
man	20-25	ja	(d)BSO	kleine stad	Dendermonde	niet schoolmoe, geen problemen thuis
man	20-25	ja	(d)BSO	grootstad	Gent	langdurig werkzoekend
man	20-25	ja	(d)BSO	centrumstad	Genk	obesitas
man	20-25	ja	TSO	grootstad	Gent	aanraking met gerecht
man	20-25	ja	TSO	grootstad	Antwerpen	langdurig werkloos
man	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	centrumstad	Oostende	politicus
man	20-25	ja	ASO	grootstad	Brussel	sportclub
man	20-25	nee	Geen diploma	grootstad	Antwerpen	kraker
man	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Gent	straatartiest, kunstenaarsmilieu
man	20-25	nee	(d)BSO	kleine stad	Deinze	brandweerman
man	15-20	nee	(d)BSO	kleine stad	Oudenaarde	stadstuinier
man	20-25	nee	(d)BSO	kleine stad	Oudenaarde	conservatief-rechtse opinie

man	20-25	nee	Buitengewoon	centrumstad	Hasselt	chronisch ziek
man	15-20	nee	TSO	kleine stad	Tienen	leiding in jeugdbeweging
man	20-25	nee	TSO	grootstad	Gent	politieaan
man	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Brussel	holebi, naar jeugdhuis gaan
man	20-25	nee	TSO	centrumstad	Mechelen	woont nog thuis, gamer
man	20-25	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	gamer
man	20-25	nee	ASO	centrumstad	Hasselt	trainer sportclub
man	20-25	ja	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Antwerpen	wetenschapper
man	20-25	nee	ASO	grootstad	Antwerpen	eigen internetbedrijf
man	20-25	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	hipster
vrouw	15-20	nee	ASO	kleine stad	Tienen	buitenlandse student die bleef plakken
man	15-20	nee	ASO	centrumstad	Leuven	geboren in Chili en 3 jaar geleden naar hier gekomen
man	15-20	nee	Buitengewoon	kleine stad	Lokeren	andersvalide
vrouw	20-25	ja	(d)BSO	grootstad	Gent	draagt een hoofddoek
vrouw	15-20	ja	(d)BSO	grootstad	Brussel	gaat naar een concentratieschool
vrouw	15-20	ja	TSO	centrumstad	Mechelen	fashion addict
vrouw	15-20	ja	TSO	grootstad	Brussel	kent in haar omgeving mensen bij wie sprake is van een gearrangeerd huwelijk
vrouw	15-20	ja	(d)BSO	centrumstad	Genk/Hasselt	shoppen als belangrijkste vrijetijdsbesteding
vrouw	15-20	ja	ASO	grootstad	Brussel	lage scholing, ouders zijn het Nederlands niet machtig
vrouw	20-25	ja	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	centrumstad	Mechelen	draagt een hoofddoek, is ambitieus
vrouw	15-20	ja	(d)BSO	grootstad	Gent	spijbelaar
vrouw	15-20	nee	KSO	centrumstad	Leuven	is geadopteerd
vrouw	15-20	nee	KSO	centrumstad	Turnhout	vegetariër
vrouw	15-20	nee	(d)BSO	centrumstad	Mechelen	komt uit een groot gezin, wil zelf groot gezin stichten
vrouw	15-20	nee	(d)BSO	grootstad	Gent	holebi, zonder partner
vrouw	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	kleine stad	Sint-Truiden	999 vrienden op facebook
man	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Antwerpen	deelname aan talentenwedstrijd, biseksueel
vrouw	15-20	ja	(d)BSO	grootstad	Brussel	begeleid zelfstandig wonen
man	20-25	nee	ASO	kleine stad	Tongeren	langdurig ziek
man	15-20	nee	TSO	centrumstad	Hasselt	opgevoed in leefgroep en pleeggezin
vrouw	15-20	nee	TSO	kleine stad	Dendermonde	zit op internaat
vrouw	15-20	nee	TSO	centrumstad	Kortrijk	tuinbouwschool
vrouw	15-20	nee	ASO	grootstad	Gent	tiernmoeder
vrouw	15-20	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Genk en Antwerpen	holebi, interesse in politiek
vrouw	15-20	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	universiteitsstudent, speelpleinmonitor
vrouw	15-20	nee	ASO	centrumstad	Leuven	ecologische levensstijl
vrouw	15-20	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	vrijwilligerswerk in buurt/wijk
man	20-25	nee	TSO	kleine stad	Sint-Truiden	GAS gekregen
man	20-25	ja	Buitengewoon	centrumstad	Genk	sociaal tewerkgesteld
vrouw	20-25	ja	TSO	centrumstad	Mechelen	bejaardenverzorgster
vrouw	15-20	ja	TSO	kleine stad	Eeklo	gepassioneerd door (huis)dieren
vrouw	20-25	ja	(d)BSO	centrumstad	Genk	getrouwd, heeft kinderen en is hiervoor tijdje gestopt met werken
vrouw	15-20	ja	ASO	kleine stad	Tienen	geen specifieke hobby's

vrouw	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	kleine stad	Lier	Erasmus
vrouw	20-25	ja	ASO	grootstad	Antwerpen	it-girl
vrouw	20-25	nee	(d)BSO	centrumstad	Genk	tweedkansonderwijs (gestopt)
vrouw	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Antwerpen	vindt geen werk
vrouw	20-25	ja	(d)BSO	centrumstad	Genk	heeft schulden
vrouw	20-25	nee	KSO	centrumstad	Hasselt	langdurig werkloos
vrouw	20-25	nee	(d)BSO	grootstad	Gent	ambtenaar
vrouw	20-25	nee	(d)BSO	grootstad	Gent	emocultuur
vrouw	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	grootstad	Antwerpen	zeer lang samen met partner
vrouw	20-25	nee	ASO	grootstad	Gent	holebi, interesse in koken
vrouw	15-20	nee	(d)BSO	centrumstad	Genk	vakbondsafgevaardigde
vrouw	20-25	nee	TSO	centrumstad	Leuven	huis aan het verbouwen
vrouw	20-25	ja	TSO	centrumstad	Leuven	leerkracht
man	20-25	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	kotstudent
vrouw	15-20	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	geen auto, lid van jeugdbeweging
vrouw	20-25	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	heeft breien en naaien als hobby's, werkt avonden en in het weekend
vrouw	20-25	nee	ASO	grootstad	Gent	zeer rijk
man	20-25	nee	Hoger onderwijs (hogeschool/unief)	kleine stad	Oudenaarde	lid van een buurtcomité
vrouw	20-25	nee	ASO	centrumstad	Mechelen	voor een deel financiële middelen gekregen voor aankoop huis

SAMENVATTING VAN DE PROFIELEN

Man	55
Vrouw	45

15-20-jarigen	48
20-25-jarigen	52

Vreemde herkomst - ja	32
Vreemde herkomst - nee	68

Geen diploma	3
Buitengewoon onderwijs	4
(d)BSO	28
TSO	19
ASO	27
KSO	5
Hoger onderwijs	14

Kleine stad	24
Centrumstad	40
Grootstad	36

Antwerpen	10
Gent	19
Brussel	7

Brugge	2
Genk	7
Hasselt	5
Kortrijk	2
Leuven	5
Mechelen	15
Oostende	1
Sint-Niklaas	2
Turnhout	1

Brakel	1
Deinze	1
Dendermonde	4
Eeklo	1
Herentals	1
Lier	1
Lokeren	2
Oudenaarde	4
Ranst	1
Sint-Truiden	2
Tongeren	3

DANKWOORD

Dit rapport is het resultaat van de inspanningen van heel veel mensen en organisaties. Volgende personen en organisaties willen we uitdrukkelijk bedanken voor hun bijdrage:

- Trees De Bruycker, voor het opstellen van de 'profielen van de jongeren', de vragenlijst, de coördinatie en opvolging van de interviews en de verwerking van de resultaten;
- Hanna Martens, voor de coördinatie en opvolging van de interviews, en de brugfunctie tussen de organisaties die de interviews aflegden en de afdeling Jeugd;
- Linda Boudry, voor het aanreiken van het concept;
- de afdeling Jeugd en volgende organisaties voor het zoeken en vinden van jongeren, en/of het afnemen van de interviews: Bewel, vzw Cachet, CAW Metropool, Fokus op Emancipatie, Groep INTRO, Jeugddienst Leuven, Jeugddienst Mechelen, Jeugddienst Tienen, JES, JNM, Ladda, Lejo, LiSS, OCMW Genk, OCMW Gent, Topsportschool Hasselt, Villanella, Vlaamse Scholierenkoepel, Wel Jong Niet Hetero, Yieha vzw;
- de geïnterviewde jongeren voor hun verhalen en foto's.

COLOFON

Dit rapport is een uitgave van de afdeling Jeugd van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, ter voorbereiding van de conferentie 'Jong in de Stad', waarvoor ze samenwerkte met Stad Mechelen, JES vzw, JINT vzw/Salto Inclusion, Kenniscentrum Vlaamse Steden, team Stedenbeleid, VVJ en VVSG.

- Concept: Linda Boudry, Kenniscentrum Vlaamse Steden
- Auteur: Trees De Bruycker, afdeling Jeugd
- Redactie: Karen Jacobs, afdeling Jeugd
- Lay-out: HolonCom – www.holoncom.eu + Rob Marcelis
- Verantwoordelijke uitgever: An Vrancken
- Wettelijk depotnummer: D/2013/3241/017

JONG IN DE STAD

is een uitgave van

Agentschap Sociaal-Cultureel Werk
voor Jeugd en Volwassenen – afdeling Jeugd
www.sociaalcultureel.be

